

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Філологічний факультет
Кафедра іноземної філології та освітніх технологій

ТЕМА

Тестовий контроль рівня сформованості англomовної лексичної компетентності учнів старшої школи з використанням інтерактивних навчальних платформ

Робота на здобуття
освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 014 Середня освіта
(Англійська мова та зарубіжна література)
магістрантки II курсу, групи МА 21
Бардакової Лілії Володимирівни

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
Бирюк Ольга Василівна

Чернігів 2025

Роботу подано до розгляду « ____ » _____ 20 ____ року

Магістрантка

(підпис)

Лілія БАРДАКОВА

Науковий керівник

(підпис)

Ольга БИРЮК

Рецензент

(підпис)

Оксана БИКОНЯ

Кваліфікаційна робота розглянута на розширеному засіданні кафедри
іноземної філології та освітніх технологій

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ року

Магістрант допускається до захисту роботи в екзаменаційній комісії.

В. о. завідувача кафедри іноземної філології
та освітніх технологій

(підпис)

Світлана ГЕРГУЛЬ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ	11
1.1 Цілі, зміст та структура тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності.....	11
1.2. Переваги та обмеження тестової форми контролю лексичної компетентності у сучасному навчальному середовищі	18
1.3. Особливості тестового контролю лексичної компетентності на уроках англійської мови у старшій школі з використанням інноваційних технологій.....	22
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ	32
2.1. Критерії відбору сучасних навчально-ігрових онлайн платформ для проведення тестового контролю лексичної компетентності	32
2.2. Комплекс тестових завдань для поточного контролю рівня сформованості англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу з використанням платформи Quizizz	45
2.3. Модель організації процесу тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10-го класу з використанням інтерактивних навчальних платформ	60
Висновки до розділу 2	67
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ	70
3.1. Організація та проведення пробного навчання	70
3.2. Констатація та аналіз результатів пробного навчання	80

3.3. Методичні рекомендації щодо використання інтерактивних навчальних платформ під час тестового контролю лексичної компетентності учнів старшої школи	90
Висновки до розділу 3	96
ВИСНОВКИ	99
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	112

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ЛК – лексична компетентність

ЛО – лексична одиниця

НМТ – національний мультипредметний тест

ТЗ – тестове завдання

ТК – тестовий контроль

ТКЛК – тестовий контроль лексичної компетентності

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна освітня парадигма орієнтується на компетентнісний підхід і активне використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Згідно з Концепцією реалізації державної політики в сфері реформування середньої освіти НУШ, однією з ключових компетентностей випускника школи є володіння іноземною мовою, а також цифрова грамотність і вміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) [38]. Таким чином, контроль рівня сформованості англomовної лексичної компетентності учнів набуває особливої ваги, адже лексична компетентність (ЛК) займає надзвичайно важливу роль у формуванні інших мовних та мовленнєвих компетентностей.

До того ж, тестовий контроль на уроках англійської мови вже давно став одним із ключових засобів оцінювання знань, умінь і навичок учнів. Адже, такий інструмент контролю іншомовної комунікативної компетентності відрізняється точністю та об'єктивністю оцінювання, а також економністю, репрезентативністю та дає можливість самоконтролю та отримання швидкого зворотного зв'язку [28]. Водночас, тестовий контроль (ТК) дозволяє перевіряти рівень сформованості мовленнєвих навичок і знань великої кількості учнів одночасно, охоплюючи всі етапи формування мовних і мовленнєвих компетентностей, і легко інтегрується з сучасними освітніми технологіями.

Питання вдосконалення тестового контролю лексичних навичок і знань є актуальним як у теорії методики навчання іноземних мов, так і на практиці. Аналіз літератури показує, що багато науковців досліджували особливості тестового контролю в навчанні іноземних мов, зокрема С. Ю. Ніколаєва, Л. В. Гапоновська, О. Г. Квасова, О. П. Петрашук, Н. В. Майєр, В. С. Аванесов, Л. В. Власенко, Л. Г. Буданова, В. П. Марценюк, Н. Д. Гарматюк та ін. Серед зарубіжних дослідників відзначимо Е. Шохамі, Дж. Хармера, Л. Бакмена, Р. Чарльза, П. Нейшина та інших. У їхніх роботах обґрунтовано переваги тестової форми контролю і висвітлено окремі аспекти конструювання тестів з іноземної мови. Водночас,

деякі проблеми залишаються відкритими – зокрема, питання адаптації традиційних тестових методик до умов цифровізації освіти та використання елементів гейміфікації для підвищення мотивації учнів.

Особливої актуальності тема набуває в контексті сучасних викликів: пандемії та воєнного стану, що спричинили перехід до дистанційного і змішаного навчання. В цих умовах вчителі змушені шукати нові підходи до контролю знань учнів, аби зберегти його якість і об'єктивність. Інтерактивні навчальні платформи (такі як *Quizizz*, *WordWall*, *Genially*, *Kahoot!*, *Quizlet* та ін.) стали незамінними помічниками педагогів, дозволяючи проводити тестування віддалено, у цікавій для учнів формі. Проте, недостатньо дослідженим залишається питання, чи може інтерактивне онлайн-тестування повноцінно замінити традиційні методи контролю сформованості ЛК, не втрачаючи надійності та валідності результатів, і водночас забезпечити кращу залученість учнів. Саме ця проблема лежить в основі нашого дослідження. Необхідність розв'язання окресленої проблеми стала вирішальним фактором у виборі теми дослідження: “Тестовий контроль рівня сформованості англomовної лексичної компетентності учнів старшої школи з використанням інтерактивних навчальних платформ”.

Об'єкт дослідження - контроль рівня сформованості англійськомовної лексичної компетентності учнів старшої школи.

Предмет дослідження - методика проведення тестового контролю лексичної компетентності десятикласників із використанням інтерактивної навчальної платформи *Quizizz* (нині відомої як *Wayground*) на уроках англійської мови.

Мета кваліфікаційної роботи - теоретичне обґрунтувати, практично розробити та експериментально перевірити ефективність запропонованої в роботі методики проведення тестового контролю рівня сформованості лексичної компетентності учнів старшої школи з використанням навчально-ігрової онлайн-платформи *Quizizz*.

Для досягнення поставленої мети виконано такі **завдання**:

1. Визначити мету і зміст тестового контролю ЛК, його етапи, види тестових завдань.
2. З'ясувати основні переваги та недоліки тестової форми контролю лексичної компетентності в сучасному навчальному середовищі.
3. Охарактеризувати особливості здійснення контролю лексичної компетентності на уроках англійської мови у старшій школі, враховуючи новітні освітні технології та вікові психологічні особливості учнів.
4. Визначити критерії відбору сучасних навчально-ігрових онлайн-платформ для забезпечення ефективного тестового контролю лексичних знань; та відібрати три платформи, придатні для цілей дослідження, та обґрунтувати їх вибір.
5. Розробити комплекс тестових завдань для поточного контролю рівня сформованості лексичної компетентності учнів 10-го класу з теми "It's just a game. Sport" із використанням платформи Quizizz.
6. Укласти модель організації процесу тестового контролю лексичної компетентності десятикласників із застосуванням новітніх технологій.
7. Провести пробне навчання з метою перевірки ефективності розробленої методики в умовах реального навчального процесу; зіставити результати тестування експериментальної та контрольної груп.
8. На основі результатів пробного навчання сформулювати методичні рекомендації щодо використання платформи Quizizz та інших інноваційних технологій у педагогічній практиці контролю, а також надати загальні й індивідуальні поради учням для підвищення успішності.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використано комплекс методів, що забезпечують всебічний аналіз теми. Теоретичні методи: аналіз науково-методичної літератури, документів і навчальних програм; синтез і узагальнення отриманих відомостей про досвід укладання та проведення тестового контролю ЛК; порівняння традиційних та інноваційних підходів до контролю. Емпіричні методи: педагогічне спостереження за навчальним

процесом; бесіда з учнями для отримання зворотного зв'язку; пробне навчання з метою перевірки гіпотези дослідження; методи обробки результатів пробного навчання (кількісний аналіз отриманих балів, якісний аналіз типових помилок, інтерпретація даних з використанням графіків і таблиць). Для аналізу статистичних даних застосовано елементи описової статистики (обчислення середніх балів, відсотків, порівняння показників двох вибірок).

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у ньому теоретично обґрунтовано методику проведення тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності старшокласників із використанням навчально-ігрових платформ; визначено особливості організації та проведення тестового контролю учнів старшої школи з урахуванням їхніх вікових психологічних особливостей; визначено критерії відбору навчально-ігрових онлайн платформ для проведення тестового контролю лексичної компетентності старшокласників.

Практичне значення дослідження полягає у 1) відборі трьох навчально-ігрових онлайн платформ для проведення тестового контролю лексичної компетентності старшокласників; 2) розробці комплексу тестових завдань для проведення поточного контролю рівня сформованості англійськомовної лексичної компетентності учнів 10-го класу з використання платформи Quizizz з теми “It’s just a game. Sport”; 3) створенні методичних рекомендацій щодо організації та проведення тестового контролю лексичних навичок і знань з використанням навчально-ігрових платформ.

Апробація результатів основних положень і результатів магістерської роботи здійснено на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців і студентів “Філософія, філологія, культура, освіта: слово молоді” (Національний університет “Чернігівський колегіум” ім. Т.Г.Шевченка, м.Чернігів, 2025 р.) та Міжнародній науково-практичній конференції “Актуальні проблеми дискурсології, перекладознавства та методики викладання” (Національний університет “Запорізька політехніка”, м. Запоріжжя, 2025 р.).

Структура й обсяг роботи.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури, та додатків. Список використаних джерел складає 78 найменувань. Магістерська робота містить 3 таблиці, 12 рисунків і 14 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ

1.1 Цілі, зміст та структура тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності

Для визначення цілей і змісту тестового контролю англомовної лексичної компетентності необхідно насамперед з'ясувати її сутність як об'єкта перевірки. Оскільки зміст контролю безпосередньо залежить від структури й функціональних компонентів лексичної компетентності, доцільно спершу розглянути її мету та складники.

Метою навчання лексики є формування англомовної **лексичної компетентності**, яка розуміється як здатність коректно продукувати та розуміти англомовні висловлювання інших. Лексична компетентність визначається як динамічне утворення, що включає в себе три ключові компоненти: **лексичні знання, лексичні навички та лексичну усвідомленість**, кожен з яких виконує свою функцію у процесі опанування та використання іншомовної лексики. [16, с. 19–21].

Розглянемо детальніше складники лексичної компетентності:

Першим компонентом є **лексичні навички**, що розглядаються як автоматизовані дії з розпізнавання та відтворення лексичних одиниць. Вони виявляються у двох формах — рецептивній та репродуктивній. Рецептивні навички забезпечують впізнавання слова в усному й письмовому мовленні, розрізнення його форм та встановлення значення залежно від контексту. Репродуктивні навички включають швидкий виклик слова з пам'яті, правильне поєднання його з іншими словами та добір стилістично доречного варіанта [28, с. 168–170]. Лексичні навички становлять основу аудіювання, читання, говоріння та письма й формуються поетапно, поступово набуваючи автоматизованості, гнучкості та стійкості [28, с. 171–172].

Другим складником є **лексичні знання**, які охоплюють систематизоване уявлення учня про лексичну систему мови. До них належать знання про значення слова (денотативне і конотативне), його стилістичні характеристики, типові моделі сполучуваності, способи словотвору, структуру слова та особливості взаємодії лексичних систем рідної й іноземної мов. Лексичні знання забезпечують орієнтацію в семантичних зв'язках між словами (синонімія, антонімія, омонімія, паронімія) та допомагають здійснювати точний смисловий аналіз висловлювань [28, с. 172–175].

Третім компонентом виступає **лексична усвідомленість**, що передбачає здатність учня цілеспрямовано регулювати власне засвоєння лексичного матеріалу. Вона включає уміння спостерігати за використанням лексичних одиниць, аналізувати власне мовлення, встановлювати закономірності функціонування лексики та свідомо формувати особисту систему лексичних знань. Лексична усвідомленість також охоплює рефлексію щодо індивідуальних труднощів і стратегій їх подолання, а також здатність узагальнювати спостереження у вигляді правил чи моделей [28, с. 175–178; 19]. Вона забезпечує інтеграцію лексичних, граматичних і фонетичних елементів у процесі мовленнєвої діяльності та сприяє підвищенню точності й доречності висловлювання.

Продовжуючи, уточнимо цілі та зміст тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності. Для цього, перш за все, розглянемо мету та зміст контролю ЛК.

У сучасній методиці навчання англійської мови йдеться про те, що головною практичною метою навчання є розвиток англійськомовної комунікативної компетентності учнів [19; 28]. З цього стає зрозумілим те, що саме лінгвосоціокультурна та мовленнєві компетентності є основною ціллю підсумкового контролю. У той час, як навчально-стратегічна та мовні компетентності, до яких належить лексична компетентність, стають радше ціллю поточного контролю. Тому, говорячи про контроль англійськомовної лексичної компетентності варто розуміти, що він має опосередкований характер. Адже,

оволодіння лексичними одиницями - це лише один із засобів розвитку мовленнєвих умінь; і формування лексичних навичок не є єдиною ціллю.

Проте, ми можемо частково здійснити контроль ЛК, проконтролювавши окремі складники її компонентів, що включають: навички, знання та лексичну усвідомленість [28]. Наприклад, ми можемо контролювати рівень сформованості ЛК учнів у відкритій та закритій формах за допомогою усних, чи письмових умовно- комунікативних і комунікативних вправ. При цьому, варто включати наступні дії з ЛО: виклик ЛО з пам'яті, сполучення її з іншими ЛО, підстановка ЛО у контексті тощо. До того ж, опанування ЛО рецептивного мінімуму можна контролювати за допомогою різних вправ, тестів множинного вибору, тестів із вільноконструйованою відповіддю, заповнення пропусків ЛО у тексті тощо [28].

Проте, під час контролю ЛК вчителі часто стикаються із різного роду проблемами, у першу чергу, пов'язаними з суб'єктивністю оцінювання, браком часу, неможливістю самооцінювання учнів тощо. Тому, все більше вчителів обирають тестовий контроль як засіб контролю лексичної компетентності учнів.

Отож, проаналізувавши мету та особливості контролю англomовної лексичної компетентності, можемо визначити такі основні цілі тестового контролю ЛК:

- **Виявити рівень засвоєння лексичного мінімуму:** наскільки добре учні опанували рецептивний і продуктивний лексичний мінімум.
- **Перевірити рівень сформованості лексичних навичок:** оцінка правильності використання ЛО у різних видах мовленнєвої діяльності (здатність поєднати ЛО з іншими словами та використовувати їх у різних контекстах тощо). Також, здатність учнів до швидкого виклику ЛО з пам'яті та розуміння їх значень.
- **Проаналізувати лексичну усвідомленість учнів:** чи здатен учень розмірковувати над процесом формування своєї ЛК, усвідомлювати переваги та недоліки свого типу “мовця” щодо оволодіння ЛК та аналізувати лексичну сторону свого мовлення і здійснювати відповідну саморефлексію [28, с.217].

- **Визначити прогалини у знаннях:** виявлення аспектів ЛК, які потребують додаткового опрацювання чи повторення.

- **Активне використання лексики:** при виконанні різних тестових завдань учні активно застосовують опрацьовані лексичні одиниці.

Перед тим як перейти до виокремлення етапів тестового контролю, розглянемо основні типи та види тестових завдань.

Отож, відповідно до найбільш поширеної типології ТЗ, запропонованої Дж. Д. Брауном (J. D. Brown, 1996), виділяють такі тестові завдання: альтернативного та множинного вибору, на встановлення відповідності, завдання на заповнення пропусків, завдання з короткою відповіддю, на завершення, упорядкування елементів, переклад та з відкритою відповіддю [47]. Також, Ніколаєва С.Ю. використовує цю типологію та поділяє вище зазначені ТЗ на завдання закритого типу та відкритого типу [39] (див. Додаток А). Ми вважаємо такий поділ раціональним, оскільки це допомагає обирати ТЗ у залежності від етапу та об'єкту контролю.

Продовжуючи, розглянемо етапи тестового контролю лексичної компетентності. У залежності від вивченого матеріалу виділяють: вхідне (попереднє) тестування, поточне тестування, тематичний контроль, періодичний тестовий контроль, підсумковий тестовий контроль [22].

Коротко охарактеризуємо кожен етап. Ми вважаємо, що метою вхідного тестування є визначення початкового рівню володіння лексичною компетентністю учнів перед вивченням нового матеріалу. Це допомагає вчителю зрозуміти, з якими знаннями та навичками учні розпочинають навчання, та скорегувати програму відповідно до їхніх потреб. Зазвичай, у нових автентичних підручниках, таких як “Roadmap”, “Focus” та інших, вже є розробки вхідних тестів, що значно спрощує роботу вчителю. У такому тесті перевірка сформованості лексичної компетентності подається разом із граматичною у вигляді тестових завдань закритого типу множинного вибору (див. Додаток Б).

Поточне тестування має на меті оцінити рівень засвоєння учнями лексики за конкретний етап навчання. Воно дозволяє виявити труднощі, які виникають під час вивчення нового лексичного матеріалу. Наприклад, сучасні підручники пропонують поточні тестування у кожному Unit, позначені як Vocabulary, або Use of English (див. Додаток В), а також у Workbook, для самостійного опрацювання, зустрічаються окремі тестові завдання для перевірки та закріплення знань лексики з певної теми. Наприклад, у “Focus3. Workbook” є спеціальна рубрика “Show what you’ve learnt” (див. Додаток В). Поточне тестування може містити тестові завдання закритого типу множинного, альтернативного та перехресного вибору. Також, поточне тестування може включати тестові завдання відкритого типу на заповнення пропусків.

Наступний етап тестового контролю, так званий тематичний контроль, дозволяє перевірити засвоєння лексичних одиниць, пов’язаних із конкретною темою або розділом навчальної програми. У вже згаданому раніше підручнику, пропонують такі тестові завдання у розділах Revision, які можна знайти у кінці кожного Unit, як у Student’s Book, так і у Workbook (див. Додаток Г) Вони зазвичай включають тестові завдання закритого типу: альтернативного вибору, множинного вибору, на заповнення пропусків, на зміну лексичної одиниці з однієї частини мову в іншу. Автори підручника також пропонують вже готові тести тематичного контролю, які зазвичай включають тестові завдання закритого типу: на заповнення пропусків, множинного вибору тощо. (див. Додаток Д)

На меті періодичного тестового контролю — систематично перевіряти рівень засвоєння лексики за певний період часу. Цей етап дозволяє оцінити накопичені знання та навички учнів, а також відстежити прогрес у вивченні лексики. Ми переконані, що цей етап тестового контролю є важливим і не вартий ігнорування з боку вчителів. Адже, щоб слово увійшло до активного словникового запасу, його потрібно повторити від 10 до 20 разів [45].

Таким чином, автори підручника “Focus 3” передбачили тестові завдання для здійснення періодичного контролю через кожні дві теми та запропонували набір з тестових завдань для контролю усіх мовних і мовленнєвих

компетентностей. Тестові завдання спрямовані на контроль сформованості лексичної компетентності (ЛК) запропоновані разом із завданнями для контролю граматичної компетентності. Тут можемо знайти тестові завдання закритого типу на заповнення пропусків, перехресного типу та на трансформацію. (див. Додаток Е)

Заключним етапом тестового контролю є підсумковий тестовий контроль, що має на меті комплексну оцінку сформованості лексичної компетентності наприкінці навчального курсу, або його окремого етапу. Даний етап перевіряє здатність учнів використовувати та розуміти засвоєну лексику у різних видах мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння та письмо). У підручнику Focus 3, який ми взяли для прикладу, як і у більшості сучасних автентичних підручниках, є розроблені тестові завдання для контролю вищезгаданих компетентностей. Зазвичай, вони містять тестові завдання закритого типу: перехресного та множинного вибору, на заповнення пропусків тощо (див. Додаток Ж). Також, такі тести передбачають тестові завдання відкритого типу: на підстановку ЛО, на трансформацію ЛО, а також умовно-комунікативні та комунікативні завдання з відкритою відповіддю (див. Додаток З).

Тут варто зазначити, що розробники сучасних автентичних підручників включають ЛО, які вже розглядались у межах попередніх тем, у тестові завдання на різних етапах ТК. Таким чином, вони забезпечують циклічність опанування лексики учнями. Проте, ми вважаємо, що не варто покладатися лише на дані завдання та не забувати проводити періодичний контроль і самостійно розробляти тестові завдання для повтору пройдених ЛО, надаючи їм умовно-комунікативного характеру.

Продовжуючи, коли ми згадуємо етапи тестового контролю, то варто зауважити, що дослідники цього питання виділяють етапи власне укладання та проведення ТК. Зокрема, у підручнику з методики навчання іноземних мов і культур згадується три етапи розробки та використання тесту: *розробка передтесту, розробка остаточного тесту і реалізація тесту* [28, 47]

Проте, на нашу думку, було б доцільно розширити вищевказані етапи з метою їх співвіднесення з цілями тестового контролю лексичної компетентності, які ми визначили раніше. Отож, ми пропонуємо такий розподіл мовного тестування на етапи:

I. Розроблення кейсу майбутнього тесту, що передбачає добір лексичного матеріалу відповідно до навчальної програми та тематики, яка вивчалася; визначення формату проведення (онлайн чи офлайн; із застосуванням ІТ-засобів або без них); розроблення завдань різних типів та рівнів складності (наприклад, на розпізнавання значення слова, добір синонімів/антонімів, встановлення відповідностей між словом та його визначенням, використання лексики у контексті), а також формування критеріїв оцінювання.

II. Складання тесту на основі кейсу, підготовленого на попередньому етапі, з урахуванням балансу завдань на рецептивні та продуктивні лексичні навички (наприклад, перевірка розуміння слова у контексті та вміння вживати його у власному висловлюванні тощо).

III. Попередня апробація тесту — за потреби вчитель може залучити колег до перевірки або самостійно здійснити аналіз, зважаючи на специфіку класу, у якому проводитиметься тестування; пройти тест особисто для оцінювання орієнтовного часу, необхідного для виконання завдань та тесту в цілому.

IV. Удосконалення та коригування завдань відповідно до результатів апробації.

V. Проведення тестового контролю у визначених умовах.

VI. Організація рефлексії учнів і вчителя, що передбачає виділення часу для аналізу виконаного тесту.

VII. Оцінювання результатів відповідно до розроблених у кейсі критеріїв.

На нашу думку, послідовне дотримання зазначених етапів сприятиме ефективній реалізації тестового контролю ЛК та врахуванню всіх необхідних компонентів цього процесу.

Таким чином, можемо зробити висновки, що тестовий контроль англійськомовної лексичної компетентності є комплексним і специфічним за своєю метою, оскільки він поєднує перевірку знань, навичок та опосередкований контроль сформованості лексичної усвідомленості учнів. Лексична компетентність не є самостійним об'єктом підсумкового контролю, адже засвоєння лексики виступає насамперед засобом розвитку мовленнєвих умінь, а формування лексичних навичок — лише проміжною ціллю навчання. Проте її рівень можна частково оцінювати через різні види завдань, зокрема усні й письмові умовно-комунікативні вправи, які передбачають виклик лексичних одиниць з пам'яті, їх поєднання, підстановку у контекст та інші операції. Використання як закритих, так і відкритих тестових завдань дає змогу адаптувати контроль до конкретного етапу: вхідного, поточного, тематичного, періодичного чи підсумкового. До того ж, ефективна організація цього процесу передбачає поетапну роботу — від добору лексичного матеріалу та розробки кейсу тесту до його апробації, удосконалення, проведення, аналізу та оцінювання результатів, що забезпечує системність, об'єктивність і сприяє підвищенню якості навчання.

1.2. Переваги та обмеження тестової форми контролю лексичної компетентності у сучасному навчальному середовищі

Хоча тестова форма контролю на думку багатьох дослідників, методистів та педагогів вважається найефективнішою за її об'єктивність та швидкість оцінювання [10], очевидним є той факт, що як і інші форми контролю ТК має як переваги, так і недоліки. Отож, з'ясуємо основні плюси та мінуси тестового контролю лексичної компетентності на уроках англійської мови. Варто зауважити, що ми зазначимо загальні переваги та недоліки ТК, а також визначимо специфічні для ТКЛК.

У результаті аналізу низки досліджень [10; 17; 60; 64], нами були виділені наступні переваги тестової форми контролю лексичної компетентності.

По-перше, тестова форма контролю вирізняється високою об'єктивністю та якістю оцінювання [10]. Особливо, коли ми проводимо інтернет-тестування,

автоматична перевірка результатів, або наявність уніфікованих правильних відповідей, мінімізують вплив суб'єктивних факторів, таких як, наприклад, особисті стосунки між викладачем і учнем. По-друге, цей вид контролю дозволяє забезпечити точне кількісне оцінювання [17], що дає змогу чітко визначити ступінь засвоєння лексичного матеріалу та рівень сформованості відповідних навичок. Важливою перевагою тестового контролю є також його економічність [17] — зменшуються матеріальні витрати (папір, друк), особливо за використання цифрових платформ, а також економиться час і зусилля викладача завдяки автоматизації оцінювання. Крім того, цей метод зручний для учнів із особливими освітніми потребами, оскільки не залежить від почерку чи навичок письма.

Щодо безпосереднього контролю лексичної компетентності, то тестові завдання створюють умови для комплексної перевірки різних лексичних навичок: виклик лексичних одиниць з пам'яті, розуміння значень, здатність співвідносити слова з контекстом та поєднувати їх з іншими ЛО. Тестування також має високу репрезентативність, оскільки завдання формулюються чітко і зрозуміло, що знижує ймовірність неправильного тлумачення учнями змісту. До того ж, у тестах часто використовуються як закриті, так і відкриті завдання, які сприяють активізації мислення та лексичної усвідомленості [28], а також можуть містити творчі елементи, що підвищують інтерес учнів.

Наприклад, Ендрю Хюберман, доктор філософії, нейробіолог і професор Стенфордської школи медицини, у одному зі своїх подкастів [60], присвячених науково підтвердженим протоколам для оптимізації глибини та швидкості засвоєння матеріалу та формування навичок, стверджує, що тестовий контроль — це не лише одна з найефективніших форм контролю, а й найкращий інструмент (tool) для навчання. Професор Е. Хюберман додає, що тестування поглиблює запам'ятовування, так як воно не лише перевіряє знання, а й їх формує та допомагає довше зберігати ЛО у пам'яті. До того ж, тестування зміцнює точність знань. Наприклад, під час словникового диктанту, який вчителі іноземних мов і дотепер використовують для контролю лексичних знань учнів, ЛО перевіряється без контексту та не може відбитись у довготривалій пам'яті

учнів, або, часто, учні не вміють поєднувати такі ЛО у понадфразову єдність (ПФЄ). В той час, як під час тестування, та багаторазового звернення уваги до тих самих ЛО, учень запам'ятовує правильне написання слова, формує навички швидкого і правильного використання слів у контексті, а також зменшується схильність до плутанини зі схожими словами [60].

Продовжуючи, професор Стенфордської школи вважає, що кількаразове тестування формує довготривалі сліди пам'яті, за умови, що тестування проводиться регулярно та відразу після вивчення ЛО. Ендрю Хюберман додає, що тестування є ефективним навіть, якщо воно не є успішним. Професор аргументує це тим, що сам факт активного пошуку відповіді у пам'яті запускає процеси, пов'язані з нейропластичністю — мозок намагається відновити інформаційні зв'язки. Тобто, коли після тестування учень дізнається правильну відповідь, відбувається корекція цих зв'язків: старий, неточний варіант витісняється, а правильний закріплюється [60]. До того ж, мозок активніше запам'ятовує матеріал, який вже раз “не вдався” через ефект помилкового відновлення (*error-based learning*). Саме тому, ми наполягаємо на особливій важливості етапу рефлексії під час здійснення тестового контролю ЛК, так як, без аналізу результатів учнів та їх помилок, тестування може виявитись неефективним.

Окрім того, тестовий контроль стимулює розвиток самоконтролю учнів [17], даючи їм можливість швидко отримати зворотній зв'язок про власні знання та виявити слабкі місця у їх лексичних знаннях, що є ключовим для ефективного навчання. Особливо ефективним цей аспект є при використанні онлайн-платформ, які дозволяють миттєво переглядати результати і порівнювати їх із досягненнями однокласників, що у свою чергу сприяє підвищенню мотивації.

Врешті-решт, тестування дає можливість одночасно перевірити велику кількість учнів [17], охопити всі етапи формування лексичної компетентності — від початкового діагностування знань до оцінки автоматизації лексичних навичок. Також, тести можна легко адаптувати до сучасних освітніх технологій і

інноваційних методик, що робить їх ефективним і зручним інструментом для контролю лексичної компетентності.

Продовжуючи, проаналізуємо недоліки тестового контролю лексичної компетентності.

По-перше, створення тестових завдань є доволі тривалим і складним процесом, який вимагає не лише формулювання чітких і зрозумілих інструкцій, а й розробки варіантів відповідей, які відповідають певному рівню складності — зазвичай вважається, що завдання є оптимальними, якщо їх правильно виконують від 20% до 80% учнів [22]. Крім того, необхідно чітко визначити критерії оцінювання, що ускладнює розробку особливо для лексичних тестів, де важливо враховувати різноманітність значень слів і контексту їх використання.

По-друге, психологічний фактор суттєво впливає на результати тестування [17]. Учні можуть відчувати стрес або тривогу через оцінювання, що знижує їхню здатність зосередитися на лексичних завданнях і призводить до випадкових помилок, які не відображають реальний рівень знань. Крім того, стандартний формат тестів обмежує можливість прояву індивідуального творчого підходу до використання лексики, оскільки вони рідко враховують особистісний розвиток учня, або гнучкість мислення, що особливо важливо при формуванні лексичної компетентності.

Ще одним недоліком тестового контролю є обмеженість у перевірці репродуктивних мовленнєвих навичок [10]. Хоча сучасні платформи можуть пропонувати функції запису голосу чи відео, ці можливості часто не забезпечують того ж рівня об'єктивності, швидкості зворотного зв'язку та самоконтролю, які притаманні класичним тестам. Таким чином, тестова форма контролю зазвичай не дає змоги повною мірою оцінити навички учнів активно використовувати лексику в усному, чи писемному мовленні, а радше націлена на розуміння та вибір правильних варіантів.

Підсумовуючи все вищевикладене, тестова форма контролю ЛК має такі переваги: висока об'єктивність та якість оцінювання; економічність часу та

ресурсів учителя; зручність для учнів з особливими освітніми потребами (ООП); комплексна перевірка лексичних навичок; висока репрезентативність; різноманітність завдань, що сприяють активізації мислення учнів; поглиблення запам'ятовування; зміцнення точності знань учнів; формування довготривалої пам'яті; розвиток самоконтролю та підвищення мотивації учнів, а також легка адаптивність до сучасних технологій та інноваційних методик. Водночас тестовий контроль лексичної компетентності має певні недоліки, які варто враховувати при укладанні тестових завдань та намагатись уникнути. Наприклад, тестовий контроль вимагає довгої підготовки з боку вчителя та є доволі трудомістким процесом, враховуючи всі етапи тестування, які ми описали раніше; велику роль у проведенні тестового контролю займає психологічний стан учнів (наприклад, якщо учні перед уроком англійської мови мали контрольну роботу з іншого предмету, або мали певний конфлікт у класі тощо); тести часто обмежують вияв творчості учнів; часто тестова форма контролю унеможлиблює перевірку продуктивних навичок учнів, а також, наразі більшість платформ мають обмежені технічні можливості для проведення повноцінного тестового контролю ЛК.

1.3. Особливості тестового контролю лексичної компетентності на уроках англійської мови у старшій школі з використанням інноваційних технологій

Під час проведення тестового контролю англійськомовної ЛК досить важливим є розуміння та врахування основних особливостей здійснення такого типу контролю на уроках англійської мови. Так, як згідно з метою нашої наукової роботи учасниками дослідження є учні десятого класу, то й врахування їхніх психолого-вікових особливостей є дійсно вагомим аспектом. До того ж, варто з'ясувати особливості ТК у складних навчальних умовах, які склались в українському навчальному середовищі через пандемію COVID-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну у 2022 році.

Отож, проаналізувавши наукові роботи дослідників щодо особливостей проведення тестування під час вивчення іноземних мов, а також спираючись

на досвід укладання та проведення тестового контролю на уроках англійської мови під час педагогічної виробничої практики, ми виокремили особливості тестового контролю ЛК у старшій школі.

Почнемо із загальних аспектів тестування як виду контролю іншомовної комунікативної компетентності, а далі розглянемо особливості, що характерні для здійснення такого контролю для учнів старшої школи та враховуючи актуальні умови навчання. Також, ми включили фактори, які варто врахувати саме під час контролю лексичної компетентності.

У курсі лекцій Кухар Л.О. та Сергієнко В.П., який присвячений темі конструювання тестів можемо знайти розлогий список особливостей тестового контролю [22]. Там йдеться про те, що найголовнішим аспектом будь-якого тестування є його **якість**, яка, у свою чергу, визначається **придатністю** тестових завдань. Щоб визначити, чи ТЗ придатні, варто перевірити їх за ключовими характеристиками придатності, а саме: *валідність, надійність, диференційна здатність, автентичність, інтерактивність, практичність, економічність та вплив на навчальний процес* [22]. Коротко схарактеризуємо та проаналізуємо ці ознаки.

Валідність тесту означає відповідність завдань навчальним цілям та стандартам, а також здатність точно відображати рівень засвоєння лексики [22]. Наприклад, розглянемо завдання закритого типу перехресного вибору для перевірки засвоєння ЛО з теми “Food” для учнів 10 класу:

Match the words with their correct definitions.

1. **Beverage**
2. **Dairy products**
3. **Bakery**
4. **Seafood**

- A. Food made from milk, such as cheese, butter, or yoghurt.
- B. A drink, such as water, juice, or coffee.
- C. A place where bread, cakes, and pastries are made and sold.
- D. Fish and other edible sea creatures.

Таке ТЗ дозволяє перевірити знання лексики з даної теми; розуміння значення слів, а не лише механічне запам'ятовування; також відповіді є однозначними, що усуває ризик подвійного тлумачення. Отже, спираючись на ці всі ознаки, можемо стверджувати, що дане завдання є валідним, так як воно відповідає основній меті (перевірити знання тематичних ЛО).

Щоб повністю зрозуміти концепцію валідності, порівняємо попереднє ТЗ із невалідним ТЗ у заданій ситуації:

Match the words.

1. **Apple**
2. **Bread**
3. **Milk**

- A. A solid edible substance which is created through the alchemic transformation of cereal grains by means of heat and fermentation.
- B. A botanical entity of the genus *Malus*, containing fructose, cellulose and pectin, frequently utilised in pedagogical illustrations of teachers.
- C. A mammalian secretion of nutritional liquid origin, often metaphorically described as “the essence of bones and teeth

У даному ТЗ обрану занадто просту лексику як для учнів 10 класу, надано незрозумілі та досить розгорнуті визначення, а також неправильно сформульована інструкція. Таким чином, валідність втрачено, оскільки таке тестове завдання не співпадає з цілями поставленими вчителем.

Отже, щоб упевнитись, що ТЗ є валідним, потрібно перевірити, чи співпадає воно з цілями тестування, чи відповідає рівню підготовки тестованих, наскільки точно сформована інструкція до завдання та сам зміст завдання (щоб запобігти складності у його виконанні) та упевнитись у відсутності зайвих факторів, які би впливали на результат (помилки у словах, неправильні визначення, нечіткі інструкції, двозначність тощо).

Надійність тесту проявляється у стабільності результатів при повторному проходженні, що гарантує адекватне відображення знань учнів [13], тобто якщо учні виконують тест кілька разів у тих самих умовах, а результат залишається приблизно однаковим — такий тест можна вважати надійним. Також, тестування є надійним, якщо результат не залежить від суб'єктивної думки вчителя, тест охоплює достатню кількість матеріалу щоб відобразити рівень знань учнів, а також усі учні складають тест в однакових умовах: однаковий час, інструкції, типи ТЗ тощо.

Диференційна здатність дозволяє виявити тих учнів, яким потрібне додаткове навчання, тобто якісне тестування дозволяє відрізнити сильних учнів від слабких. Якщо ТЗ мають низьку диференційну здатність, то учні показують приблизно однаковий результат.

Автентичність тестових завдань забезпечується їхньою відповідністю реальним мовленнєвим ситуаціям. Так, завдання на вибір правильної ЛО у діалогах, або коротких текстах імітують реальне спілкування. Також, автентичним ТЗ можна вважати, якщо зміст завдання виглядає більш природно (наприклад, краще сказати “explain the meal from the menu to the customer”, замість “match words with definitions”).

Інтерактивність проявляється у завданнях, які стимулюють активну участь учнів та зосередження їх уваги на змісті тесту. Наприклад, складання речень з новими словами, або класифікація слів за тематичними групами тощо.

Загалом, за допомогою навчально-ігрових онлайн платформ, які наразі активно використовують педагоги (Quizlet, Quizizz, Kahoot!, WordWall, Genially тощо), можна швидко, не витрачаючи багато ресурсів, створити інтерактивне тестування.

Практичність тесту оцінюється за ефективністю його застосування з урахуванням часу та ресурсів, а **економічність** — за мінімальні витрати на проведення, особливо при використанні онлайн-платформ з автоматичною перевіркою результатів.

Розглянемо вікові психологічні особливості учнів 10 класу та визначимо особливості тестового контролю для цього віку. Нагадаємо, що згідно психології юнацтва, розумовому розвитку школярів цього віку притаманне вироблення критичного ставлення до знань та їх селекція, видозмінення мимовільної пам'яті, ускладнення розумової діяльності, прагнення володіти і керувати своєю пам'яттю, та формується індивідуальний стиль інтелектуальної діяльності [41].

Таким чином, укладаючи тестові завдання, варто врахувати такі моменти:

- **Позитивна мотивація.** Як вже було зазначено вище, учні 10-го класу мають більш сформоване критичне мислення, однак їхня навчальна активність ще значною мірою залежить від мотивації. Якщо тест сприйматиметься учнями як “суха перевірка”, а не можливість контролювати власний прогрес, ефективність від такого тестування та інтерес учнів значно знизяться. Тому, враховуючи цю особливість, нам варто переконатися, чи всі учні розуміють мету тестування та позитивно налаштовані. Варто також впевнитись, що завдання укладені якісно та актуальні щодо теми, яка вивчається/-лась. Маємо на увазі, що якщо тестування міститиме приклади ситуацій на теми не дотичні до тієї, що вивчається, це може перервати

логічний ланцюжок, який сформувався в учнів і знизити ефективність перевірки. Адже учні будуть змушені переключатись на новий контекст, який відволікає їхню увагу, що у свою чергу створює когнітивне навантаження та збільшує ймовірність неправильних відповідей та мотивації учнів через неуспішні результати.

- **Настанова (Мета).** Оскільки в учнів старших класів формується усвідомлене ставлення до навчання та критичне мислення, вони хочуть бачити практичну цінність своєї діяльності. Часто можемо почути запитання від учнів: “Для чого це мені потрібно?” Тобто здивувати учнів старших класів тестом, який ми уклали на інтерактивній платформі, і цим змотивувати їх пройти тестування не вийде. Тому, завжди варто наголошувати на меті тестування та формувати настанову таким чином, щоб вона звучала якомога вигідніше для учнів. Наприклад: “цей тест допоможе вам перевірити, наскільки впевнено ви володієте словами, покаже, що ви добре знаєте, а над чим ще варто попрацювати. Не хвилюйтеся, навіть якщо помилитесь - це підкаже, куди спрямувати ваші зусилля надалі...” Або, “У тесті ви зустрінете ситуації, що часто трапляються у житті... виконуючи тест ви зможете перевірити, наскільки готові застосувати слова у реальному спілкуванні, а не тільки на уроці...”. Тобто, цим ми покажемо учням, що вивчення лексики - це не самоціль, а інструмент для спілкування, розуміння інформації, підготовки до іспитів тощо. Якщо учень розумітиме призначення тесту, він ставитиметься до нього серйозніше ніж до “формальності”. До того ж, якісна настанова дозволяє знизити тривожність, адже учень бачить тестування не як намагання “покарати за помилки”, а як допомогу краще опанувати мову.

- **Цікаві, життєві приклади.** Спираючись на все вищезазначене, бачимо, що старшокласники чутливі до “штучності”. Тому, варто уникати завдань “відірваних” від життя та подавати опрацьовану лексику через реалістичні життєві ситуації, що наштовхують учнів на думку. До того ж, знайомі ситуації допомагають учням швидше активізувати знання. Також, не забуваймо про те, що пам’ять юнаків (підлітків: так як учні 10-го класу ще

зачіпають вікові межі цього періоду) працює краще тоді, коли нова інформація може викликати асоціації. Таким чином, подача ЛО у контексті під час тестування знижує ймовірність випадкової помилки, адже учень може здогадатись значення, спираючись на логіку тексту, що у свою чергу збільшуватиме пасивний словниковий запас учнів.

- **Конкуренція.** Як було зазначено раніше, учні 10-го класу ще тільки починають виходити з підліткового періоду, отже особливості притаманні даному періоду ще залишаються актуальними. Як нам відомо, конкуренція (прагнення виділитися, бути кращими, довести свої здібності та отримати визнання) є потужною внутрішньою мотивацією підлітків. Передбачивши це, ми зможемо підвищити інтерес до виконання тесту, стимулювати старанність та зацікавлення. Проте, варто не робити надмірний акцент саме на порівнянні результатів з іншими, адже це може викликати тривогу та демотивацію у слабших учнів.

- **Відчуття причетності до групи (“Я - частина команди”).** Для учнів цього віку важлива соціалізація, визнання у колективі. Тому, ми можемо підсилити мотивацію учнів, подаючи тест як частину спільної діяльності (групові завдання, вікторини, квести). Ймовірно, такий підхід знизить індивідуальний стрес учнів та посилить мотивацію. До того ж, якщо організувати тест у такий спосіб, що учні зможуть обговорювати відповіді - тестування не лише перевірятиме знання, а й уможливить комунікативну практику.

Наостанок, визначимо особливості проведення тестового контролю з урахуванням сучасних обставин, таких як: карантини, спричинені пандемією COVID-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну, а також їх наслідків: онлайн/змішане навчання, психологічний стан учнів, пришвидшення навчальної програми (через часті скасування занять) тощо.

По-перше, з переходом на онлайн та змішане навчання, тестовий контроль набув цифрового формату: все частіше застосовуються такі платформи як Kahoot, Quizizz, Google Forms, LearningApps, Wordwall тощо. Та попри численні переваги таких інструментів, виникає проблема академічної недобросовісності [5], тому вчитель має урізноманітнювати типи завдань - наприклад, завдання на застосування лексики у власних реченнях, тлумачення слова, добір синонімів тощо.

По-друге, війна, вимушене переселення, повітряні тривоги, а також пережиті наслідки пандемії призводять до високого рівня тривожності, нестабільної концентрації уваги та емоційного виснаження учнів. Таким чином, ми наголошуємо, що тестування має проводитись таким чином, щоб не погіршувати психологічний стан учнів, тобто: має бути позитивна мотивація (про що ми вже згадували раніше), варто уникати надмірно складних формулювань завдань (інструкції мають бути чіткими та зрозумілими), передбачити можливість повторного проходження, чи коротших за тривалістю тестів. До того ж, рекомендуємо починати тест із легших запитань, щоб знизити рівень напруги учнів та ввести у іншомовну атмосферу, а також закінчувати тест “легшими” завданнями, щоб учні відчували впевненість. Тобто, ми наголошуємо на створенні атмосфери довіри, де учні будуть розуміти перевагу тестування для їхнього прогресу у навчанні.

По-третє, в умовах постійних стресових факторів важливо, щоб тестування було адаптивним до обставин. Наприклад, дозволяти учням здавати тести пізніше, у разі відсутності стабільного інтернету, чи поганого самопочуття; оцінювання варто проводити з урахуванням емоційного стану, підтримуючи учнів похвалою, підкреслюючи успіхи, а не лише недоліки. Варто приділяти увагу формульованню оцінюванню, яке дасть змогу учням побачити їх розвиток. Також, через часті скасування занять (повітряні тривоги, відключення електроенергії) вчителі змушені скорочувати, або ущільнювати матеріал. Це потребує оптимізації тестів, тобто робити їх коротшими, але

включати репрезентативні завдання, що перевірятимуть ключові знання та навички ЛО з певної теми.

Отже, узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що ефективний тестовий контроль англійськомовної лексичної компетентності у старшій школі потребує комплексного підходу, який враховує не лише методичні принципи валідності, надійності, автентичності та практичності тестових завдань, а й психолого-вікові особливості учнів, а також сучасні соціально-освітні умови. До того ж, в умовах воєнного стану, наслідків пандемії та переходу до онлайн (змішаного) навчання, важливо створювати максимально гнучке, доброзичливе та мотиваційне середовище тестування. Дотримуючись вищезазначених особливостей при укладанні тестів, ми не лише зможемо перевірити знання учнів, а й підтримувати їх емоційний стан, формувати відчуття успіху та сприяти подальшому розвитку англійськомовної комунікативної компетентності учнів.

Висновки до розділу 1

У першому розділі, присвяченому теоретичним засадам тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності (ЛК) учнів 10 класу, було здійснено аналіз ЛК, як об'єкта контролю та визначено особливості її оцінювання в умовах сучасного освітнього процесу. Таким чином, дослідження показало, що контроль ЛК являє собою комплексний процес, мета якого — не лише перевірити знання ЛО, а й оцінити сформованість лексичної усвідомленості та навичок їх застосування.

До того ж, ми дійшли висновку, що хоча лексична компетентність виступає переважно засобом для розвитку мовленнєвих умінь і не є самостійним об'єктом підсумкового контролю, її рівень може бути ефективно оцінений за допомогою різноманітних тестових завдань — як закритих, так і відкритих, включно з умовно-комунікативними та комунікативними вправами. Це дозволяє адаптувати контроль до різних етапів навчання (вхідного, поточного,

підсумкового). До того ж, у ході дослідження було виявлено, що ефективність тестового контролю ЛК залежить від поетапної та системної роботи, яка охоплює всі стадії: від добору матеріалу та розробки тесту, до його апробації, проведення, аналізу та об'єктивного оцінювання результатів.

Продовжуючи, ми з'ясували основні переваги та недоліки тестового контролю ЛК у сучасному навчальному середовищі. Було підтверджено, що тестова форма контролю ЛК має низку суттєвих переваг, серед яких: висока об'єктивність, економічність часу та ресурсу вчителя, комплексність перевірки, репрезентативність, а також сприяння активізації мислення, формуванню довготривалої пам'яті та самоконтролю учнів. Крім того, ТК демонструє легку адаптивність до сучасних технологій та інноваційних методик.

Водночас, були виявлені й певні недоліки, які вимагають врахування при розробці тестів: трудомісткість підготовки з боку вчителя, значний вплив психологічного стану учнів, можливе обмеження творчого вияву, а також неповноцінність перевірки продуктивних навичок та обмеженість технічних можливостей деяких платформ.

Зрештою, було проаналізовано особливості ТКЛК та доведено, що ефективний тестовий контроль ЛК у 10 класі вимагає комплексного підходу, який обов'язково базується на методичних принципах валідності, надійності, автентичності та практичності. Окрім того, він повинен враховувати психолого-вікові особливості старшокласників та сучасні соціально-освітні умови, зокрема виклики, пов'язані з воєнним станом, наслідками пандемії та застосуванням змішаного/онлайн-навчання. Дотримання цих вимог дозволить не лише об'єктивно оцінити знання, але й забезпечити гнучке, доброзичливе та мотиваційне середовище тестування, що сприятиме підтримці емоційного стану учнів та їхньому подальшому розвитку англомовної комунікативної компетентності.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ

2.1. Критерії відбору сучасних навчально-ігрових онлайн платформ для проведення тестового контролю лексичної компетентності

Під час виробничої педагогічної практики з англійської мови, ми прийшли до висновку, що сучасні навчально-ігрові онлайн платформи стали неабиякими помічниками вчителів під час проведення контролю сформованості англійськомовної комунікативної компетентності на уроках англійської мови. Адже, вони роблять контроль більш «привабливим» для сучасних учнів з кліповим мисленням [41], яким притаманні розсіяність уваги, розвиток фрагментарного запам'ятовування та змішування фактів, короткочасна пам'ять, зниження здатності до критичного мислення (здебільшого візуальне мислення), нездатність аналізувати інформацію, малий словниковий запас, мислення картинками і т.д.

Тому, ми поставили за мету дослідити сучасні навчально-ігрові онлайн платформи на здатність забезпечити якісний тестовий контроль сформованості англійськомовної лексичної компетентності та визначили три онлайн платформ, які відповідають особливостям тестового контролю на уроках АМ.

Розглядалися платформи: Quizlet, Google Forms, Proprofs, Classmarker, Plickers, Easy Test Maker, Kahoot!, WordWall та Quizizz. Також, під час вибору навчально-ігрових платформ для укладання тестів з метою контролю англійськомовної лексичної компетентності були враховані такі критерії: психолого-педагогічні, методичні та технічні.

Зауважимо, що критерії ми уклали самостійно, згідно з метою нашого дослідження, яке полягало у визначенні педагогічно і методично доцільних та

ефективних навчально-ігрових онлайн платформ для тестування англійськомовної лексичної компетентності. Обґрунтовуючи обрані критерії, зазначимо, що вони базуються на поєднанні методичних, психолого-педагогічних і технічних аспектів, що забезпечують цілісність підходу до відбору цифрових ресурсів. Розглянемо ці критерії відбору ігрових платформ (див. рис. 2.1):

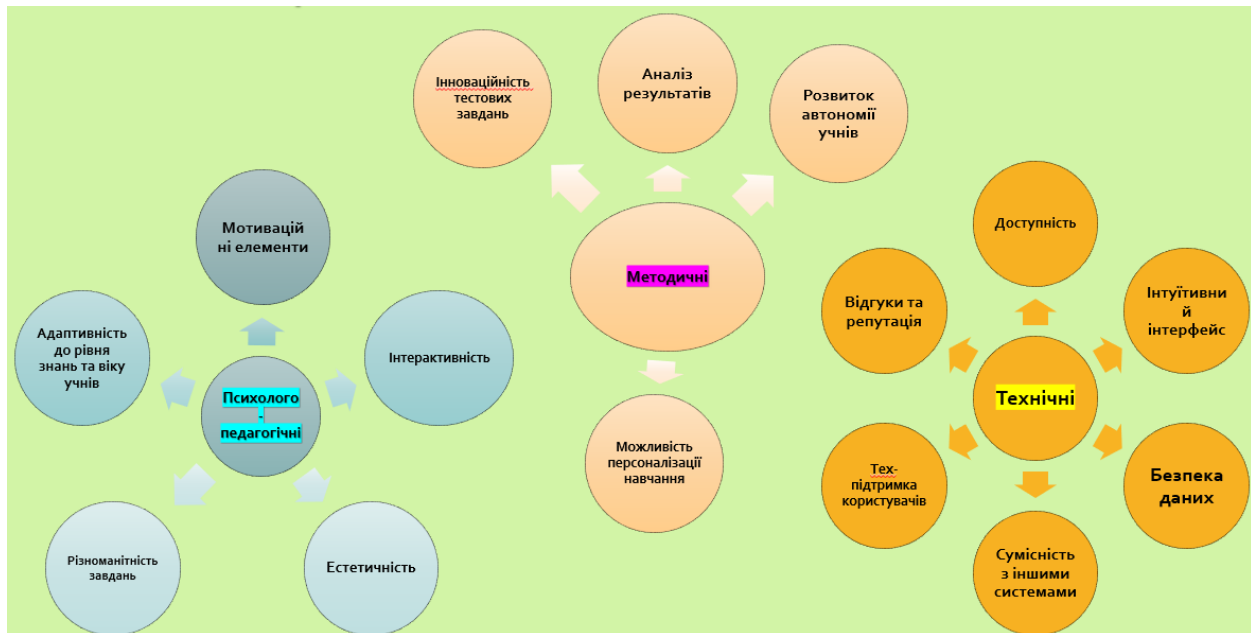

Рис. 2.1 Тестове завдання для саморефлексії

Джерело: розробка автора

- **Методичні критерії** спрямовані на відповідність сучасним підходам до викладання англійської мови. Вони передбачають: інноваційність тестових завдань (використання технологій, що стимулюють пізнавальну активність та зацікавленість учнів, використовують гейміфікацію, передбачають інтерактивні елементи, а також сприяють розвитку критичного мислення, креативності та мовленнєвої ініціативи), можливість аналізу результатів, персоналізацію навчання та розвиток автономії учнів (сприяє формуванню в учнів уміння самостійно організовувати, контролювати та оцінювати власне навчання);

- **Психолого-педагогічні критерії** зосереджуються на створенні комфортного навчального середовища для учнів, зокрема, враховують: адаптованість до рівня знань та віку учнів, різноманітність завдань, мотиваційні елементи, інтерактивність та естетичність.
- **Технічні критерії** забезпечують практичну зручність і безпечність використання платформи, охоплюючи такі показники, як: доступність, інтуїтивний інтерфейс, безпека даних, сумісність з іншими системами, наявність технічної підтримки, а також позитивні відгуки та репутацію ресурсу.

На нашу думку, саме така сукупність критеріїв дає змогу комплексно оцінити якість і педагогічну доцільність навчально-ігрових онлайн платформ, забезпечуючи ефективність їх використання у процесі формування та контролю англійськомовної комунікативної компетентності.

Наведемо детальний аналіз вищезазначених платформ за цими критеріями. Для зручності, ми уклали таблицю (див. табл. 2.1), у якій 1 - платформа, яка найточніше відповідає нашим вимогам та 9 - платформа, що проявила найнижчий рівень відповідності визначеним критеріям ефективності. Проте, зауважимо, що всі зазначені платформи виявились досить ефективними для проведення тестового контролю лексичної компетентності і рейтинг може виявитись дещо суб'єктивним, хоча ми намагались бути об'єктивними в оцінюванні.

Таблиця 2.1

Порівняльний аналіз навчально-ігрових онлайн платформ на предмет відповідності можливостей платформ заданим критеріям відбору для використання у процесі тестового контролю сформованості лексичної компетентності учнів старшої школи

Платформа	Методичні критерії	Психолого-педагогічні критерії	Технічні критерії
1.Quizizz	(+) Підтримує широкий спектр завдань (15+ типів тестових завдань, у т.ч. тестові завдання множинного вибору, на встановлення відповідності, відкриті питання тощо) та містить велику бібліотеку контенту. (+)Результати тестів автоматично збираються й доступні детальні звіти для аналізу успішності учнів. (+)Можливість проходити тест асинхронно та переглядати власні результати та результати групи сприяють розвитку автономії учнів. (+) Є можливість повторно пройти неправильні відповіді.	(+) Високий рівень гейміфікації: учні змагаються в реальному часі, чи у власному темпі, набираючи бали і мають можливість бачити рейтинги. (+) Інтерфейс інтерактивний і привабливий (питання подаються окремими слайдами). (+) Цікавий візуал стимулює мотивацію та активну участь учнів. (+) Є можливість обирати різні шаблони візуалу, мелодію під час проходження тесту, а також додавати цікаві та мотивуючі меми англійською, що розвиває лінгвосоціокультурну компетентність учнів. (+) Є можливість обрати вже готові тести	(+)Досить зручний, інтуїтивний інтерфейс. Є можливість згенерувати тест, або окремі тестові завдання за допомогою штучного інтелекту. (+) Також, є безкоштовний доступ, платформа сумісна з різними пристроями. (+) Дані учнів захищені, а сервіс має високу надійність та підтримку. (-) Частина розширених функцій доступна лише за підпискою, але (+) базових безкоштовних можливостей достатньо для ефективного використання.

		колег у відповідності до лексичної теми та рівню учнів.	
2. Kahoot!	(+) Орієнтований на сучасні методи навчання: дозволяє створювати вікторини з різними типами питань (альтернативний вибір, декілька відповідей, сортування, опитування, коротка відкрита відповідь). (+) Є функція автоматичного оцінювання, результати можна експортувати для аналізу.	(+) Сильна ігрова складова: учні відповідають на час, у вигляді змагання, що створює азарт і підвищує залученість. (+) Платформа підходить для різного віку – від молодших школярів до дорослих. (+) Барвистий дизайн, музичний супровід та миттєвий зворотний зв'язок роблять тестування веселим та створюють позитивну навчальну атмосферу.	(+) Простота і доступність: учням не потрібна реєстрація – достатньо коду гри для участі з будь-якого пристрою. (+) Базовий функціонал безкоштовний, існують платні плани з розширеними можливостями (більше типів питань, звітів тощо). (+) Платформа стабільна та безпечна, має хорошу репутацію
3. WordWall	(+) Платформа пропонує багато шаблонів інтерактивних вправ – від стандартних вікторин (множинний вибір) до парного зіставлення, анаграм, сортування, заповнення	(+) Дуже висока інтерактивність і привабливість для учнів, особливо молодших школярів: завдання подаються у формі міні-ігор, що перетворює	(+) Інтерфейс “дружній” і зрозумілий, вправа створюється швидко. (+) Є безкоштовний тариф, але з обмеженням (-) на 5 власних

	пропусків тощо. Це дозволяє створювати індивідуалізовані завдання під навчальні цілі. (+) Результати учнів відслідковуються: вчитель може бачити час виконання і бали кожного учня.	тестування на захопливу гру. (+) Учні можуть працювати у власному темпі, повторювати вправи для кращого результату, що знижує стрес і підвищує комфортність навчання. (+) Гейміфікація та яскравий дизайн значно підвищують мотивацію.	ігор; платні плани відносно недорогі і відкривають повний функціонал. (+) Платформа працює онлайн і на інтерактивних дошках, результати зберігаються в хмарі. (+) Загалом WordWall є надійним та безпечним інструментом; (-) відсутній режим контролю темпу вчителем під час гри (учні проходять у власному темпі).
4. Quizlet	(+) Методично ефективний для лексики: платформа призначена для вивчення і повторення слів через флеш-картки, ігри та тести. (+) Підтримує різні формати: традиційні картки, ігри на співставлення, режим навчання і перевірки знань, у т.ч. генерує тести з множинним	(+) Учні охоче працюють з флеш-картками у власному темпі, що знижує тривожність. (+) Інтерфейс досить простий і естетичний, навчання проходить у невимушеній формі.	(+) Платформа доступна безкоштовно (з базовими функціями), з можливістю підписки для розширених опцій. (+) Працює на будь-яких пристроях, має мобільний додаток. (+) Інтерфейс інтуїтивний, є

	вибором, введенням відповіді тощо. (+) Це сприяє індивідуальній роботі учнів та розвитку автономії (учні можуть самотійно створювати набори слів). (+) Вчитель може відстежувати прогрес учнів у класі через функцію “Клас” (хоча детальний аналіз обмежений).		підтримка мультимедіа (зображення, аудіо). (-) Невеликий недолік – останнім часом деякі можливості (наприклад, необмежений доступ до тестів чи вивчення без реклами) стали платними.
5.ProProfs	(+) Підтримує різні типи питань (закриті, відкриті, зображення, відео, аудіо), має бібліотеку шаблонів. Є навіть функція автоматичної генерації питань на базі штучного інтелекту. (+) Забезпечує детальну аналітику: звіти, оцінки, статистику відповідей.	(-) Платформа менш орієнтована на ігровий досвід: інтерфейс більш офіційний, відсутні елементи гейміфікації на кшталт змагання. Тести на ProProfs схожі на традиційні електронні опитування, що може знижувати внутрішню мотивацію учнів у порівнянні з яскравими шаблонами вищезазначених платформ. (+) Втім, використання мультимедіа	(+) Технічно платформа добре продумана: має інтуїтивний конструктор тестів, результати зберігаються онлайн з можливістю експорту. (+) Існує безкоштовний тариф (обмежений), повний функціонал доступний за помірну плату для вчителів. (+) Платформа сумісна з різними пристроями, забезпечує

		(зображень, відео) у питаннях дещо підвищує цікавість.	захищеність даних .
6.ClassMarker	(+) Відповідає методичним вимогам формального тестування: платформа дозволяє створювати структуровані тести з широким спектром запитань (множинний вибір, відповіді відкритого типу тощо), підтримує таймери, випадковий порядок питань тощо. Є можливість генерувати сертифікати.	(–) Мотиваційна складова слабка: ClassMarker не є ігровою платформою, тут відсутні інтерактивні, або змагальні елементи, дизайн простий і стриманий.	(+) Платформа високонадійна та безпечна: позиціонується як “secure testing platform”. (+) Інтерфейс для вчителя містить багато налаштувань, але загалом логічний у використанні.
7.Google Forms	(–) Методично - це базовий інструмент без спеціальної орієнтації на викладання мов. Він дозволяє створювати опитування і прості тести з автоперевіркою закритих питань, але не підтримує гейміфікованих елементів. (+) Хоча наявні різні формати питань: у вигляді тексту, один/декілька варіантів, шкали тощо) і можна додати зображення	(–) Психологічно та естетично середовище доволі нейтральне: форма виглядає як звичайна анкета. Відсутні ігрові елементи, таймери, анімації тощо. Не створює особливо комфортної атмосфери – учні часто сприймають Google Forms як формальне	(+) Абсолютна доступність і простота у використанні. Сервіс безкоштовний для всіх користувачів Google. (+) Доволі легко ділитися посиланням на форму. (+) Інтерфейс дуже зрозумілий як для вчителя, так і для учнів. (+) Працює на будь-яких

	чи відео. (-) Google Forms не надає інтерактивних вправ, або адаптивного навчання.	тестування.	пристроях через браузер, результати автоматично збираються у таблицю Google Sheets для подальшого аналізу.
8. Easy Test Maker	(+) Платформа підходить для методично правильного конструювання тестів. Підтримує всі основні типи ТЗ: множинний вибір, встановлення відповідностей, заповнення пропусків, коротку відповідь, правда/неправда тощо. (+) Є можливість створювати різні бланки запитань і генерувати різні варіанти одного тесту (щоб запобігти списуванню). (+) Має автоматичне оцінювання закритих питань, збереження результатів, а також статистику за кожним питанням.	(-) У мотиваційному плані EasyTestMaker “ігрових елементів” не пропонує – це класичний тест-генератор. Інтерфейс хоча і зручний для вчителя, але для учня виконання тесту виглядає як звичайна анкета, чи паперовий тест (особливо якщо тест роздрукований). (-) Відсутні інтерактивні елементи, таймери, нагороди або інтерактивність, тому рівень залучення учнів низький.	(+) Технічно платформа орієнтована на зручність учителя: дуже простий редактор тестів зі збереженням форматування, можливістю експорту в Word/PDF, автоматичною нумерацією тощо.
9. Plickers	(-) Методично обмежений інструмент: підтримує лише питання закритого	(+) Plickers є цікавим з психологічної точки зору, бо пропонує	(+) Платформа повністю безкоштовна і дуже проста у використанні

	типу (множинний вибір, або правда/неправда). Вчитель може заздалегідь підготувати набір таких питань, але формат відповіді учня зводиться до вибору варіанту. Тестові завдання іншого типу (відкрита відповідь, відповідність, впорядкування) реалізувати неможливо через специфіку платформи. (-)Аналіз результатів також доволі простий – платформа фіксує лише обрані варіанти та підраховує бали. Отже, для комплексного контролю лексичної компетентності Plickers використовується обмежено.	нестандартну, ігрову форму: учні відповідають, тримаючи картки з кодами, що нагадує вікторину – це весело і незвично, учні активно включається в процес. (+)Відповіді учнів не демонструються однокласникам (лише вчитель бачить через сканер), що створює комфортне середовище без страху помилитися на публіку. Така технологія особливо корисна для швидкої перевірки засвоєння слів на уроці, додаючи елемент гри.	для вчителя. Потрібен лише один пристрій з камерою для сканування відповідей (смартфон чи планшет у руках учителя) та роздруковані картки для учнів. (+) Не вимагається жодних облікових записів, чи пристроїв від учнів. Сервіс працює навіть офлайн (сканування без інтернету з подальшою синхронізацією). (+)Технічно це надійне рішення: дані відповідей зберігаються в акаунті вчителя, де можна переглянути підсумки та завантажити результати для аналізу. (-) Plickers придатний переважно для очного навчання.
--	--	--	---

Джерело: складене автором на основі аналізу навчально-ігрових онлайн платформ щодо задоволення критеріїв відбору.

Отож, за результатами дослідження найефективнішими платформами для здійснення ТКЛК виявились: Quizizz, Word Wall та Kahoot!

Нагадаємо, що контроль сформованості ЛК здійснюється безпосередньо у спілкуванні, тобто як учень може застосувати здобуті знання та навички в усіх видах мовленнєвої діяльності, що і є метою підсумкового контролю. Проте, навчально-ігрові онлайн платформи здебільшого застосовують під час поточного, або тематичного контролю, коли перевіряють сформованість саме лексичних навичок (рецептивних та репродуктивних) та знань.

Хоча, деякі сучасні технології, до прикладу Quizizz, уможливають проведення підсумкового контролю у тестовій формі, включаючи можливість записати відео, або аудіо учня, написати/прочитати великий текст. До того ж, було виявлено, що ця платформа відрізняється простотою і автоматизмом у використанні та широким спектром можливостей. Завдяки інтуїтивному інтерфейсу, можна легко створювати цікаві та змістовні тести. Однак, основна перевага Quizizz полягає в його інтерактивності: учні можуть проходити тести у ігровій формі як в реальному часі, так і виконувати завдання до зазначеного вчителем терміну, збираючи бали та змагаючись з однокласниками, що стимулює активну участь і покращує засвоєння матеріалу. До того ж, при проходженні тесту, тестові завдання подаються окремими слайдами, що є надзвичайною перевагою для учнів з кліповим мисленням [41]. Ми ні в якому разі не заохочуємо до створення тестів, що будуть сприяти подальшому розвитку кліпового мислення учнів, але й проти тестових завдань з довгими, завуальованими задачами, які можуть не тільки заплутати учнів, а й викликати упереджене ставлення до проходження контролю у вигляді тестів.

Таким чином, перед нами постає питання, чи варто адаптувати лексичні тести до сучасних учнів з кліповим мисленням, чи, навпаки, створювати тести, що будуть вимагати стійкої уваги учнів та сприяти розвитку критичного

мислення. Насправді, на нашу думку, варто знайти баланс між обома підходами. Очевидно, що ми не можемо заставити сучасних учнів проходити довгі та “нудні” тести на 100 запитань з однаковими завданнями. Натомість, логічно було б стверджувати, що варто укладати короткі, візуально привабливі, динамічні тести, що підлаштовуються під тип мислення учнів, полегшують сприймання матеріалу та створюють сприятливі умови для мотивації та залучення учнів, особливо на початковому етапі, або під час перевірки базових лексичних знань. Проте, обмежуватись лише такими ТЗ не можна, бо це підтримує поверхнєве сприйняття. Щоб розвивати критичне мислення, довгострокову пам'ять та увагу потрібні завдання, які вимагають аналізу, порівняння та аргументацію, наприклад: обґрунтувати вибір правильної відповіді, знайти помилку у висловлюванні, дібрати слово до контексту, який змінює основне значення слова, пояснити чому одне слово доречніше за інше, тощо.

Таким чином, якщо ми дійшли висновку, що тести мають не лише “пристосовуватись” до кліпового мислення, а й “перевиховувати” його поступово, розвиваючи логічне та критичне мислення, то варто було б запровадити модель, так звану “формулу” такого тесту. Ми пропонуємо такий підхід: 70% ТЗ, які не викликають особливих труднощів у учнів з кліповим мисленням (інтерактивні, короткі, візуальні завдання (для залучення та мотивації)) та 30% завдань над якими “треба подумати” (аналітичні, розгорнуті завдання (щоб формувати критичне мислення)).

Продовжуючи, повернемося до характеристики навчально-ігрової платформи Quizizz. Ми визначили, що такий підхід робить навчання більш захоплюючим та ефективним у сучасному навчальному середовищі. Саме тому, ми вважаємо Quizizz незамінним інструментом для створення тестових завдань для контролю англійськомовної лексичної компетентності і створили зразок такого тестового контролю і продемонстрували у підрозділі 2.2. та 2.3.

До того ж, значною перевагою Quizizz є те, що тут можна швидко знайти готові тестові завдання на будь-які теми, що значно економить час підготовки

вчителя. Хоча, часом, такі тестові завдання не збігаються з ЛО запропонованими у юніті шкільного підручника, вчитель може використати їх для актуалізації тематичних ЛО з теми на уроці, або як частину домашнього завдання, або самоосвіти учнів.

Також, ми детальніше проаналізували типи та види тестових завдань, які можна створити на платформі Quizizz та виділили такі:

Закритого типу (див. Додаток К):

- a) Альтернативного вибору
- b) Множинного вибору
- c) Перехресного вибору
- d) На упорядкування
- e) Голосування

Відкритого типу (див. Додаток Л):

- a) На завершення
- b) На трансформацію
- c) З розгорнутою відповіддю

Підводячи підсумки, сучасні технології, зокрема навчально-ігрові онлайн платформи, суттєво розширили можливості тестового контролю, роблячи його більш доступним та об'єктивним. Під час педагогічної практики було визначено, що онлайн платформи є цінними інструментами для контролю сформованості англійськомовної лексичної компетентності. Вони дозволяють проводити як поточний, так і підсумковий контроль, зокрема за допомогою відео та аудіо записів, що забезпечує комплексну оцінку навичок учнів. Вони також враховують особливості сучасних учнів з кліповим мисленням, що робить процес оцінювання більш інтерактивним та ефективним. Платформи, як Quizlet, Google Forms, Proprofs, Classmarker, Plickers, Easy Test Maker, Quizizz, Kahoot! та Word Wall надають широкі можливості для створення інтерактивних тестів, які стимулюють активну участь учнів та сприяють кращому засвоєнню матеріалу. Проаналізувавши ряд навчально-ігрових онлайн платформ, ми визначили, що Quizizz, Kahoot! та Word Wall є найбільш

вдалими та зручними для здійснення контролю сформованості англійськомовної лексичної компетентності. Так як вони дозволяють організувати контроль у формі змагання, або гри, що підходить для учнів різного віку. Також, вони дозволяють створювати індивідуальні завдання під потреби класу з різноманітними типами та видами тестових завдань. Недоліком є обмеженість деяких функцій у безкоштовній версії. Та найголовніше, ми обрали ці платформи через зручний та легкий інтерфейс: не потрібно проходити спеціальне навчання для того щоб створити технічно якісний тест, лише дотримуватись нескладних інструкцій.

Таким чином, сучасні технології, зокрема навчально-ігрові онлайн платформи, відкривають нові перспективи для підвищення якості контролю англійськомовної комунікативної компетентності. Їх використання сприяє не лише більш об'єктивному оцінюванню знань, але й мотивації учнів до вивчення мов, що в кінцевому підсумку підвищує ефективність навчально-виховного процесу.

2.2. Комплекс тестових завдань для поточного контролю рівня сформованості англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу з використанням платформи Quizizz

Попередні дослідження показали, що найбільш підходящою навчально-ігровою платформою для проведення тестового контролю ЛК виявилась Quizizz. Тому, ми поставили за мету, за допомогою зазначеної платформи розробити тестові завдання для учнів 10 класу у межах поточного контролю рівня засвоєння ЛО з теми “It’s just a game. Sport” у підручнику Focus 3, 2nd edition by Pearson.

Нагадаємо, що поточне оцінювання здійснюється під час аудиторних занять з метою коригування навчальної діяльності студентів, підвищення їхнього інтересу до навчання та формування почуття відповідальності [13]. До того ж, оцінювання лексичної компетентності, так само, як і граматичної компетентності, тобто використання мови, спрямоване на визначення рівня сформованості мовленнєвих навичок: здатності самостійно добирати й

утворювати лексичні одиниці та граматичні структури відповідно до комунікативних потреб у межах заданих завдань. Вибір видів і змісту тестів ґрунтується на завданнях комунікативно-когнітивного характеру. Тому, для визначення рівня засвоєння лексичного та граматичного матеріалу, необхідного для вільного спілкування, застосовують такі типи тестів: з одним правильним варіантом: учень обирає єдину правильну відповідь із чотирьох запропонованих; на заповнення пропусків у тексті: учень доповнює текст, використовуючи подані слова чи словосполучення. Добір форм завдань узгоджують із метою перевірки, а також з лексичними знаннями та навичками, які підлягають оцінюванню.

Спираючись на ці теоретичні дані, а також на особливості тестового контролю ЛК, які ми дослідили у підрозділах 1.2-1.3, пропонуємо укласти такі типи тестових завдань: закритого типу множинного вибору, закритого типу на заповнення пропусків та відкритого типу на заповнення пропусків, закритого типу перехресного вибору (з'єднати ЛО з синонімами), закритого типу на знаходження зайвої ЛО, або утворення похідних слів (word-building) та відкритого типу на завершення мовленнєвого зразка.

Проаналізувавши тему уроку, мета якого формувати лексичну компетентність у читанні на прикладі тексту “Sporting questions” (див. Додаток М); ми уклали список ЛО, які учні мають засвоїти та активно використовувати під час обговорення даної теми: play, go, do (with sports), rink, ring, court, course, pitch, field, track, burn off calories, taking on, get into, to cheer smb on, let your team down, drop out of, go in for, break a record, win/ lose the match, come first/last, beat my opponent, keep in shape, score a goal.

Зазначимо, що дане тестування є формувальним, тому його метою є виявити прогалини у знаннях учнів ЛО з теми «Sport» та надати дані для оперативної корекції навчання та спрогнозувати шляхи вирішення проблеми.

Таким чином, ми уклали такі **тестові завдання закритого типу**:

(*) - завдання низького рівня (репродукція (відтворення знань)).

(**)- завдання середнього рівня (репродукція (використання у контексті)).

(***) - завдання високого рівня (продукція/ напівпродукція).

1. Множинного вибору:

Choose ONE correct word in each gap: (*)

● She ____ gymnastics at the local club.

a) plays

b) goes

c) does

d) makes

● She ____ judo at the local club.

a) plays

b) goes

c) does

d) makes

● We ____ swimming every winter.

a) play

b) go

c) do

d) make

● Ice hockey is played on a ____.

a) ring

b) rink

c) court

d) course

● Boxing takes place in a ____.

a) ring

b) rink

c) field

d) course

- Athlets run on a ____.
- a) ring
- b) track
- c) court
- d) pitch

Мета ТЗ: перевірити вміння добирати правильні колокації з play/go/do та лексеми місця відповідно до виду спорту (court/ring/rink/track/field/pitch/course).

Об'єкт вимірювання: точність лексичних сполучень і семантична диференціація близьких слів.

Read the text and choose the correct answer (A, B, C, or D) for each gap.
(**)

Last season I set myself an astonishing goal: to (a) _____ in the 400 metres. In the semi-final I knew I had to (b) _____ to reach the final. During the final we created several chances but couldn't (c) _____ before half-time. As a result, we eventually had to (d) _____ 0–1. Still, the hard work paid off later: at the city championships our team managed to (e) _____. It's funny to think that at the start of the year we used to come last in most races, but now our mindset is completely different.

- (a) A. break a record B. set a time C. make a goal D. face my opponent
 (b) A. score a goal B. beat my opponent C. lose the match D. break a record
 (c) A. score a goal B. make a goal C. beat my opponent D. come first
 (d) A. lose the match B. come first C. set a time D. break a record
 (e) A. come first B. score a goal C. lose the match D. face my opponent

Мета ТЗ: оцінити розуміння учнями значення колокацій (break a record, beat my opponent, score a goal, lose the match, come first/last) та перевірити здатність використовувати їх в контексті зв'язного тексту.

Об'єкт вимірювання: здатність учнів узгоджувати значення/сполучуваність колокацій із дискурсивними підказками.

2. *Перехресного вибору:*

● **Match phrasal verbs (1-8) with their synonyms (A-H). (*)**

1. burn off calories
2. take on (a team)
3. get into (a sport)
4. cheer sb on
5. let your team down
6. drop out of (a race)
7. go in for (a sport)
8. keep in shape

A. withdraw from / leave a competition

B. start to like or become involved in

C. encourage loudly during a game

D. choose to start doing a sport

E. stay fit

F. expend energy by exercising

G. disappoint your teammates

H. play against / face

Мета ТЗ: перевірити розуміння значення фразових дієслів/сталих виразів і вміння добирати смислові відповідники.

Об'єкт вимірювання: семантична компетентність і лексичне зіставлення.

● **Organize types of sport into the right categories. (*)**

Types of sport: *cycling, karate, basketball, rowing, aerobics, volleyball, skiing, yoga, ice hockey, jogging, judo, badminton, football, gymnastics, table tennis, kayaking*

Go	Do	Play

Мета ТЗ: перевірити знання учнів у вживанні різних видів спорту з дієсловами go/ do/ play.

Об'єкт вимірювання: здатність систематизувати лексику за правилом сполучуваності.

3. На знаходження зайвої ЛО

Cross out the odd word. (*)

1. rink • ring • court • helmet
2. pitch • field • track • midfielder
3. win the match • score a goal • come first • whistle
4. play • go • do • drive
5. cheer on • let down • take on • referee

Мета ТЗ: діагностувати семантичну приналежність ЛО до тематичної групи та вміння розрізняти елементи, що порушують однорідність.

Об'єкт вимірювання: лексико-семантична чутливість учнів.

4. На утворення похідних слів (word-building).

Complete the sentence with the correct form of the word in brackets. (**)

1. His performance in the _____ (COMPETE) surprised everyone.
2. She is a national _____ (WIN).
3. Complete the sentence with the correct form of the word in brackets.
4. Our _____ (OPPOSE) was strong, but we never gave up.
5. After months of training he became a _____ (RECORD)-
_____ (BREAK) athlete.
6. Their unexpected _____ (LOSE) was a shock — they didn't want to _____ the match.

Мета ТЗ: перевірити володіння словотвірними моделями та вживання правильних частин мови/форм у спортивному контексті.

Об'єкт вимірювання: морфологічна лексична компетентність учнів і відчуття доречності ЛО у контексті.

5. На заповнення пропусків.

Fill in the gaps with the words in the word bank. There is one odd word.

(**)

Word bank:

taking on, cheer, on, score a goal, come first, take up

Last weekend our school team was [1. ...] the city champions. The fans came to [2. ...] us [3. ...] and we managed to [4. ...] in the first half. If we keep training, we might [5. ...] next time!

Мета ТЗ: оцінити застосування тематичних виразів у зв'язному тексті та вміння співвідносити форми з контекстом.

Об'єкт вимірювання: вміння використовувати ЛО у контексті.

Також, ми передбачили такі **завдання відкритого типу**:

1. На заповнення пропусків

Fill in the gaps with up to three words. (***)

1. We ____ swimming every winter.
2. The football player managed to _____ the goal in the first half.
3. I work out in the gym regularly to keep in _____.
4. I had to ____ _ my volleyball team because my friends stopped playing it.
5. I've just joined a new football club, and next week we're going to ____ _ the local champions.
6. She ____ gymnastics at the local club.

Мета ТЗ: перевірити продуктивне вживання тематичних колокацій/виразів без підказок.

Об'єкт вимірювання: здатність самостійно відтворити правильну форму й сполучуваність ЛО.

Complete the starters of the sentences with your own ideas. Use at least one word/phrase from the word bank in each sentence. Use at least three new words in your response. (*)**

1. This year I decided to _____ because...

(use: *get into / go in for + a sport*)

2. To _____, I usually...

(use: *keep in shape / burn off calories*)

Мета ТЗ: перевірити вміння застосовувати нову лексику в особистісно значущих висловлюваннях.

Об'єкт вимірювання: доречність та правильність використання ЛО, граматичних конструкцій та зв'язність письмового висловлювання.

Також, ми передбачили завдання для саморефлексії (див. рис. 2.2):

Draw how you feel after finishing the test.

Question

18. Draw how you feel after finishing the test.

{S1} background

Рис. 2.2 Тестове завдання для саморефлексії

Джерело: розроблене автором на платформі Quizizz

Мета ТЗ: зафіксувати емоційний стан учня одразу після завершення тесту та отримати формувальний зворотний зв'язок про вплив формату тестування (рівень задоволення, напруження, втоми, інтересу) для подальшої корекції організації оцінювання.

Об'єкт вимірювання: емоційне сприйняття тестування учнями, не вимірює предметні знання.

Зазначимо певні особливості, яких ми дотримувались при укладанні тестових завдань. Під час створення ТЗ, ми спирались на основні поради з праці дослідників Булах І. Є. та Мруги М.Р. “Створюємо якісний тест”. Ми вважаємо, що у цьому навчальному посібнику, автори якомога детальніше висвітлили передовий вітчизняний та зарубіжний досвід упровадження сучасних методів педагогічного оцінювання та подали детальні правила конструювання тестів і тестових завдань. Також, нам імпонують етапи розроблення валідного тесту, які пропонують дослідники [8].

Таким чином, у завданнях з вибором відповіді ми добирали однорідні варіанти та правдоподібні дистрактори, що перевіряють саме цільову ЛО, а не ЛО з побічних тем. Наприклад: «Ice hockey is played on a ____» з *rink / ring / course / court* — протиставлення схожих за звучанням лексем. До того ж, ми уникали дублювань однакових відповідей у межах ТЗ одного виду, щоб учні демонстрували реальне володіння ЛО, а не механічне запам’ятовування. До речі, у ТЗ на заповнення пропусків ми підбирали такі підказки (семантичні «маячки»), які роблять правильний варіант логічно єдиною можливістю у конкретній ситуації (напр., комбінація «semi-final, reach the final, before half-time» допомагає обрати фразу - *score a goal*; а «city championships» - *come first* тощо).

Також, ми уникали використання у інструкціях слів “all/none of the above”, негативних форм тощо, щоб запобігти нерозуміння учнями завдань. Там, де потрібне було одне слово, або варіант відповіді, ми акцентували увагу учнів за допомогою набору тексту великими літерами. Наприклад: “Complete ONE sentence starter with your own ideas. Use at least TWO words/phrases from the word bank in each sentence”.

Продовжуючи, перед нами постає задача визначення оптимальної кількості завдань для здійснення якісного контролю (див. 1.3). Для прогнозування того, як змінюється надійність у разі скорочення чи подовження тесту, у психометрії традиційно застосовують формулу Спірмена-Брауна (ще називають “пророцтвом Спірмена-Брауна”) [74]. У цій роботі ми

не подаємо точних розрахунків, але використаємо концептуальний висновок цієї формули: надійність тесту збільшується із зростанням кількості якісних завдань, проте після певної межі приріст стає незначним. [74] Тобто, подовження тесту підвищує надійність, а скорочення — знижує; але при цьому, важливішою за кількість завдань залишається їх якість і відповідність меті контролю. Практично, це означає, що доцільніше буде ретельно опрацьовувати помірну кількість пунктів (з різними типами ТЗ — вибір відповіді, заповнення пропусків, коротка відповідь тощо), ніж механічно нарощувати довжину тесту.

Отож, для проведення поточного контролю лексичної компетентності з даної теми ми обрали коротку тестову форму з 16–20 завдань, оскільки така довжина забезпечує належний баланс між надійністю вимірювання та часовими обмеженнями аудиторної роботи. Проте, спираючись на тестові завдання, які ми запропонували вище, маємо 9 тестових завдань і загалом 37 варіантів (ТЗ перехресного вибору ми рахували, як 1 кожне, так, як ці завдання можна подати на платформі одним нерозривним слайдом). Така кількість варіантів є зовеликою для поточного контролю ЛК та кількості лексичних одиниць, які вивчаються. Тому, ми пропонуємо зменшити кількість варіантів у кожному типі тестових завдань, а також, прибрати ТЗ на виявлення зайвої ЛО (це досить доречно вправа під час поточного контролю, бо дає можливість перевірити розуміння учнями значення ЛО та виявити її семантичну групу і лексичне поле тощо. Проте, кількість варіантів ТЗ множинного та перехресного вибору є достатньою для перевірки розуміння даних ЛО, а також перед укладанням ТЗ, ми зазначили, що такий тип можна використати на вибір з ТЗ на word-building. Ми обрали word-building, враховуючи вік учнів та рівень володіння мовою).

На додачу до цього, зважаючи на кліпове мислення сучасних учнів та дотримуючись підходу, який ми запропонували у 2.1, ми розмістили пункти з тестовими завданнями так, щоб спочатку йшли завдання низького рівню, зберігаючи таку послідовність: 1 ТЗ перехресного вибору, 2 завдання

множинного вибору, 1 - перехресного, 1 множинного. Далі, ми розмістили ТЗ середнього рівню: 1 - закритого типу на встановлення пропусків, 3 завдання на будування похідних слів. Продовжуючи, ми уклали ТЗ високого рівню: 4 ТЗ відкритого типу на встановлення пропусків.

Досить логічно, що далі, за запропонованим підходом мало йти ТЗ на доповнення мовного зразка, так як це завдання відноситься до високого рівня та є найважчим (формує продуктивні навички вживання ЛО). Проте, зважаючи на те, що учні експериментальної групи не вивчають англійську мову, як профільну, та деякі учні з групи не розраховують на високий бал та не зацікавлені у поглибленому вивченні мови, ми вирішили поставити це завдання у кінець, щоб дати можливість таким учням його пропустити.

Зважаючи на це уточнення, далі ми додали 2 завдання низького рівню множинного вибору, 1 завдання на доповнення мовленнєвого зразка, а також, одне творче завдання для саморефлексії (учні мають намалювати на бланку свої емоції після проходження тесту).

У результаті, ми отримали тест [4] на 18 пунктів та орієнтовний час проходження - 12-15 хв., що є оптимальним часом для поточного контролю. До речі, у “Додатку Н” можна побачити вигляд укладеного тесту схожого на той, що учні проходили онлайн, так, як Quizizz дає можливість сформувати онлайн тест у форматі PDF, що є дуже зручним у сучасних українських умовах, коли не завжди є безперервний доступ до технологій.

Наостанок, розглянемо умови вимірювання. Як ми вже зазначали, тест укладений для учнів 10 класу, які за міжнародною шкалою визначення рівня володіння іноземною мовою CEFR [55], мають володіти рівнем B1-B1+. Проте, так як у тестованих англійська мова не являється профільним предметом та у групі є учні з різним рівнем володіння мовою, ми спростили тест, даючи можливість незацікавленим учасникам не проходити завдання вищого рівню. Проте, саме тестування підходить для учнів з заданим рівнем володіння мовою.

Орієнтовний час на проходження тесту: 10-15 хв. (за потреби — у 2 підходи). Тест вважатиметься успішним, якщо ми отримаємо $\geq 70\%$ правильних відповідей. Також, після завершення тестування, під час уроку в обов'язковому порядку має бути проведений фронтальний аналіз результатів учнів та наданий формувальний зворотній зв'язок з боку вчителя. Також, має бути укладений план дій щодо покращення результатів учнів та рекомендації щодо подолання лексичних труднощів учнями.

Пропонуємо такі критерії оцінювання (див. табл. 2.2):

Таблиця 2.2

Таблиця критеріїв та розподілу балів формувального тесту «It's just a game. Sport»

	<i>Тип завдання</i>	<i>Формулювання/ приклад</i>	<i>Макс. бал</i>	<i>Примітки</i>
1.	На групування ЛО (з Go/Do/Play)	16 видів спорту розділити на 3 категорії	8,0	0,5 бала за кожну одиницю
2.	Множинного вибору	Boxing takes place in a ____ a)..., b)..., c)..., d)...	1,0	
3.	Множинного вибору	Ice hockey is played on a ____ ____ a)..., b)..., c)..., d)...	1,0	
4.	Перехресного вибору	З'єднати фразові дієслова з синонімами/ значеннями (8 пар)	4,0	0,5 бала за кожну правильну пару
	Множинного	Fans shouted to ____ their	1,0	

5.	вибору	team ____. a)..., b)..., c)..., d)...		
6.	Множинного вибору (Use of English)	Обрати колокації (a–e) у зв'язному тексті	5,0	1 бал за кожну правильну відповідь
7.	Словотвір	Змінити частину мови у залежності від контексту	1,0	
8.	Словотвір	Змінити частину мови у залежності від контексту	1,0	
9.	Словотвір	Змінити частину мови у залежності від контексту	1,0	
10.	Заповнення пропусків (закритого типу)	5 пропусків та 1 зайва ЛО.	5,0	1 бал за кожну правильну відповідь
11.	Заповнення пропусків (відкритого типу)	... managed to ____ the goal	1,0	score/ score the goal (Допускаєтьс я 1 орфографічна помилка)
12.	Заповнення пропусків (відкритого типу)	... keep in ____	1,0	shape (Допускаєтьс я 1 орфографічна

				помилка)
13.	Заповнення пропусків (відкритого типу)	... ____ ____ my volleyball team	1,0	drop out of (усі 3 слова) (Допускається 1 орфографічна помилка)
14.	Заповнення пропусків (відкритого типу)	... going to ____ ____ the local champions	1,0	take on
15.	Множинно го вибору	We ____ swimming every winter. a)..., b)..., c)..., d)...	1 ,0	
16.	Множинного вибору	She ____ gymnastics. a)..., b)..., c)..., d)...	1,0	
17.	На доповнення зразка мовлення (відкритого типу)	Доповнити один початок мовленнєвого зразку на вибір з тематичними ЛО. (власна думка)	3,0	1 бал - цільова ЛО; 1 бал - граматична форма; 1 бал - зміст; (повнота розкриття питання)
18.	На саморефлексію	Draw how you feel after finishing the test	0,5	Бонус за виконання (оцінка не

				зменшується, якщо не виконано)
--	--	--	--	--------------------------------------

Джерело: укладене автором на основі розробки тестових завдань та методичних рекомендацій, поданих у підрозділах 2.1-2.2.

Таким чином, у підсумку ми отримуємо 37, 5 балів (враховуючи 0,5 балів за завдання з саморефлексії).

Таблиця 2.3

Переведення одержаних результатів у 12-бальну шкалу

Набрано балів (із 37)	Оцінка (2-12)
35-37,5	12
32-34	11
29-31	10
26-28	9
23-25	8
20-22	7
17-19	6
14-16	5
11-13	4
8-10	3
1-7	2

Джерело: укладено автором на основі розроблених критеріїв оцінювання формувального тесту.

Підводячи підсумки, ми уклали тест за темою “It’s just a game. Sport” відповідно меті: встановити поточний рівень лексичної компетентності учнів з теми «It’s just a game. Sport» та надати дані щодо прогалин у знаннях студентів та спланувати їх усунення. Тому, ми спроектували тест таким чином, щоб він охоплював основні ЛО підтеми: колокації з play/go/do, місця для спорту (rink, ring, court, course, pitch, field, track), фразові дієслова та сталі вирази (cheer on, take on, drop out of, go in for тощо), результати/досягнення у спорті (break a record, come first/last, score a goal, lose the match, beat my opponent) і словотворення. Це відображено у різних типах завдань (класифікація, multiple choice, matching, fill-in, word-building, міні-текст).

Також, ми забезпечили градацію складності тесту: від розпізнавання ЛО до їх продукції, використовуючи закриті та відкриті тестові завдання. Варто зазначити, що кожний тип завдання супроводжується короткою, однозначною інструкцією (categorize / choose / match / complete / fill in), а в завданнях з банком відповідей — окремо подано список допустимих одиниць. Таке поєднання типів завдань полегшує подальший підрахунок балів та дозволяє автоперевірку для частини тесту.

2.3. Модель організації процесу тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10-го класу з використанням інтерактивних навчальних платформ

Згідно з дослідженнями [29; 68], використання навчально-ігрових онлайн-платформ під час тестового контролю лексичної компетентності дозволяє адаптувати контроль до індивідуальних потреб учнів, підвищувати їхню мотивацію та забезпечити безперервний моніторинг успішності [68].

У нашому дослідженні модель (див. рис. 2.3) тестового контролю лексичної компетентності 10-класників передбачає органічне поєднання навчання й оцінювання за допомогою платформи Quizizz. Так, як ми запропонували комплекс тестових завдань саме для поточного контролю сформованості лексичних навичок та знань учнів у межах підтеми 2.1 з Unit 2

у підручнику Focus 3 2nd edition Student's Book (Додаток Н), тому, відповідно, тестування варто упровадити у заключний етап даного уроку, або на початковий етап наступного уроку у якості повторення. Такий підхід відповідає рекомендаціям щодо використання “вхідних” (*entry slip*), або “вихідних” (*exit quiz*) коротких тестувань [76]: наприклад, короткий *entry slip* на початку заняття, чи *exit quiz* наприкінці уроку дозволяє швидко з'ясувати, що запам'ятали учні та зробити контроль частиною навчального процесу, зберігаючи при цьому плавний перехід між етапами заняття [76].

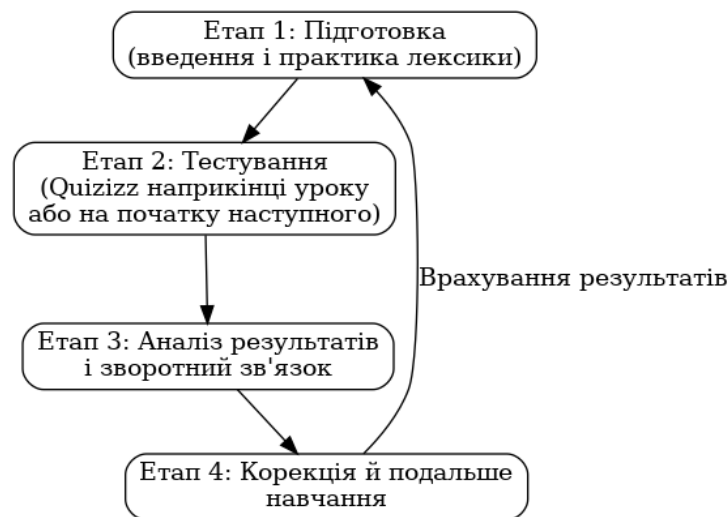

Рис. 2.3 Модель організації процесу тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу з використанням платформи Quizizz.

Джерело: авторська розробка, створена на основі матеріалів підрозділів 2.1–2.3.

Запропонований підхід (див. рис. 2.3) варто здійснювати, дотримуючись запропонованих етапів.

Перед проведенням тестового контролю забезпечується активне опрацювання цільової лексики на уроці. Учні ознайомлюються з новими лексичними одиницями та виконують тренувальні вправи для їх засвоєння. Тобто, мають бути дотримані усі етапи оволодіння ЛК: ознайомлення (семантизація) та автоматизація [28]. Доцільно застосувати різнопланові завдання – від вправ на співставлення слів із визначеннями, чи ілюстраціями

(що демонструють ЛО), до коротких усних висловлювань з новими лексемами – аби учні набули початкових навичок використання нової лексики в мовленні.

Зокрема, ми пропонуємо взяти готові тестові завдання у підручнику, а також розробити тестове завдання (вправу) закритого типу на співставлення фразових дієслів із визначеннями (у даній темі підручнику недостатньо вправи саме на семантизацію зазначених ЛО). Для укладання вправ даного типу, ми радимо платформу WordWall, так, як її широкий функціонал дозволяє створити інтерактивну вправу з елементами гейміфікації без значної затрати часу (Додаток П). Проте, зазначимо, що сучасні автентичні підручники, зокрема Focus 3, мають достатню кількість вправ на формування ЛК, які можна знайти як у Student's Book, так і у Work Book і додаткових матеріалах; таким чином, використання таких навчальних матеріалів вимагає менше ресурсу вчителя та пришвидшує підготовку.

У межах цієї роботи ми не зосереджуватимемося на докладному аналізі етапів формування лексичної компетентності під час уроку за темою *"It's just a game. Sport"*, оскільки це виходить за межі безпосереднього об'єкта дослідження. Водночас важливо окреслити комплекс вправ, використання яких, на нашу думку, є методично необхідним для забезпечення належної підготовки учнів до проведення поточного контролю. Такі вправи мають передбачати поступове введення, закріплення та первинне застосування лексичних одиниць, що уможливорює ефективне виконання тестових завдань і сприяє валідності результатів контролю. Зокрема, для актуалізацій знань групи лексичних одиниць: play, go, do (with sports), rink, ring, court, course, pitch, field, track; ми пропонуємо використати вправу закритого типу на групування ЛО, а також рецептивно-репродуктивну вправу, що передбачає відповіді на запитання із запропонованими ЛО (див. рис. 2.4).

SHOW WHAT YOU KNOW

1 Add the verb *do*, *go* or *play* to each list of sports/forms of exercise.

1 _____ badminton, basketball, ice hockey, table tennis, volleyball, American football

2 _____ kayaking, cycling, rowing, sailing, skating, skiing

3 _____ aerobics, athletics, boxing, judo, karate, yoga

2 **SPEAKING** Add any other sports you know to the lists. Then discuss the questions.

1 What other sports do you do, go, play (or watch)?

2 Which sports do you do on a court, a course, a pitch, a rink, a track or in a ring?

3 Which are individual sports and which are team sports?

4 What do you call the people who do these sports?

basketball – basketball player cycling – cyclist

athletics – athlete

Рис. 2.4 Приклад вправи закритого типу на групування ЛО та відкритого типу, що передбачає відповіді на запитання

Джерело: підручник Focus 3, 2nd edition. Unit 2.1

Продовжуючи, для ознайомлення з групою фразових дієслів: burn off calories, taking on, get into, to cheer smb on, let your team down, drop out of, go in for; ми пропонуємо вправу закритого типу перехресного вибору (Додаток П) на дотекстовому етапі та ознайомлення із даними ЛО під час читання тексту (Додаток М). Для автоматизації фразових дієслів оберемо рецептивно-репродуктивну вправу на заповнення пропусків та відповідей на питання, вживаючи дані ЛО (рис. 2.5).

6 **SPEAKING** Complete the questions with the verbs in **WORD STORE 2A**. Then ask and answer.

1 Are you somebody who likes to _____ on a challenge?

2 What do you shout when you _____ your team on?

3 Do you think a national team _____ the country down when it loses?

4 Have you ever had to _____ out of a team for any reason?

5 Which school team is it easiest to _____ into?

6 Does your school _____ in for many inter-school competitions?

7 What is the best type of exercise to _____ off calories?

Рис. 2.5 Приклад рецептивно-репродуктивної вправи

Джерело: підручник Focus 3, 2nd edition. Unit 2.1

Для ознайомлення та автоматизації дій з ЛО: break a record, win/ lose the match, come first/last, beat my opponent, keep in shape, score a goal; ми

пропонуємо вправу закритого типу на заповнення пропусків та виявлення значення ЛО із контексту (див. рис. 2.6). Також, передбачаємо вправу на відновлення логічного порядку ЛО у контексті (рис. 2.6).

WORD STORE 2B | Collocations

- 1 **beat** or **defeat** an opponent /the champion
- 2 **break** a world record
- 3 **come** _____ /second/last
- 4 **keep** fit/ _____
- 5 **lose** a match/a game/a point
- 6 **miss** a goal
- 7 **score** a goal/ _____
- 8 **win** a prize/ _____ /a game/a point

- 8 1.20 Put the lines of one person's views about sport in the correct order. Then listen and check.
- ☒ 1 I'm not into competitive sport. I'll never **break**
 - ☐ a goal! I like being healthy and **keeping**
 - ☐ first. I've seen men cry when the opposing team **scores**
 - ☐ a prize for sport. In fact, I usually **come**
 - ☒ 2 a world record, and I'm sure I'll never **win**
 - ☐ last in races and if I'm in a team we always **lose**
 - ☐ in shape. But I don't need to **beat**
 - ☐ the match. I don't understand people who need to **come**
 - ☐ my opponent – I'm happy just to take part.
- 9 **SPEAKING** Discuss which is more important: to win or to take part?

Рис. 2.6 Приклад вправи закритого типу на заповнення пропусків та на відновлення порядку ЛО у контексті

Джерело: підручник Focus 3, 2nd edition. Unit 2.1

Заключним завданням радимо обрати продуктивну вправу, зазначену у підручнику (міні-діалоги розпитування з метою відгадування ЛО) (див. рис. 2.7).

- 12 **SPEAKING** Work in pairs. Student A: think of a sport. Student B: use the vocabulary from the lesson and ask twenty yes/no questions to find out the sport your partner is thinking of.
- B: *Is it a team sport?* A: *Yes.*

Рис. 2.7 Приклад умовно-комунікативної продуктивної вправи

Джерело: підручник Focus 3, 2nd edition. Unit 2.1

Така підготовка гарантує, що перед тестуванням школярі матимуть достатній обсяг лексичних знань та навичок, і впевненості у роботі з опрацьованими словами.

Після практичного опрацювання лексики проводиться онлайн-тест на платформі Quizizz для перевірки рівня сформованості лексичної компетентності. Учитель заздалегідь конструює на платформі набір тестових завдань, який відповідає цілям уроку та охоплює засвоєні слова і вирази (див. підрозділ 2.2 для прикладів таких завдань). Тест має різнорівневі завдання – від простих (на впізнавання слів, вибір правильної відповіді) до складніших (на використання лексики в контексті або самостійне доповнення речень). Така градація складності покликана спочатку залучити всіх учнів до роботи (через відносно легкі завдання, які не викликають страху помилитися), а далі поступово перевірити глибше розуміння ЛО.

Перед початком тестування вчителю слід проінструктувати учнів щодо правил (напр., час на кожне питання, необхідність самостійного виконання, тощо) та переконатися, що всі успішно приєдналися до тесту. Проходження тесту відбувається в реальному часі: учні у власному темпі виконують тестові завдання, обирають, або вписують відповідь, після чого одразу бачать правильний варіант і набрані бали. Подібна миттєва реакція системи служить для створення ефекту діалогу [76]: тест одночасно виконує навчальну функцію, підказуючи правильну відповідь і тим самим допомагаючи засвоїти матеріал. Завдяки автоматизованому опрацюванню результатів платформа оперативно збирає статистику по кожному питанню і кожному учню, що економить час учителя на перевірку і дозволяє зосередитися на аналізі складних моментів.

Після завершення тестування система згенерує зведені результати: підсумкові бали кожного учня, рейтинг успішності, а також деталізовані дані по кожному завданню (хто як відповів, які питання виявилися найскладнішими тощо). На цьому етапі, ми наполягаємо на обговоренні результатів та виправлення помилок. Також, важливою є рефлексія: учитель

разом із учнями аналізує типові помилки (наприклад, які ЛО викликали труднощі, які інструкції були не зрозумілими тощо). Важливо надати формувальний зворотний зв'язок: пояснити правильні відповіді, наголосити на нюансах вживання проблемних лексичних одиниць, навести додаткові приклади для контекстуалізації значень тощо. Крім того, учитель відзначає досягнення класу в цілому та окремих учнів, щоб сприяти позитивній мотивації.

Додатково, у рамках рефлексії може бути застосоване й творче завдання – наприклад, учням пропонується символічно (через малюнок) виразити свої відчуття після проходження тесту. Така вправа на саморефлексію дозволяє вчителю оцінити емоційний стан учнів, рівень їхнього задоволення чи напруження, і врахувати ці фактори при плануванні подальшого контролю.

Завершальний компонент моделі – використання результатів тестування для коригування навчального процесу. Проаналізувавши виконання тесту, учитель визначає, які саме лексичні одиниці, або аспекти викликали труднощі у значної частини учнів. На основі цього плануються подальші кроки: повторне пояснення окремих слів або їх значень на наступних уроках; додаткові вправи для тренування проблемних лексем (наприклад, включення їх у нові контексти, розробка асоціативних завдань для кращого запам'ятовування); індивідуальна робота з тими, хто припустився найбільше помилок (напр. на консультації, або через надання додаткових матеріалів для самостійного опрацювання).

Таким чином, результати тестового контролю не залишаються лише «оцінкою», а впливають на траєкторію наступного навчання – у дусі безперервного вдосконалення знань. Відповідно до моделі, контроль і навчання утворюють замкнений цикл: тестування виявляє рівень оволодіння лексикою, після чого навчальні активності коригуються для заповнення виявлених прогалин.

Отже, запропонована модель організації тестового контролю лексичної компетентності старшокласників з використанням інтерактивної платформи поєднує навчання і оцінювання в єдиний процес. Інтерактивний онлайн-тест

відіграє роль як діагностичного, так і мотиваційного засобу: з одного боку, він фіксує досягнутий рівень засвоєння ЛО, а з іншого – стимулює подальше навчання через елементи змагання та миттєвий зворотній зв'язок. Модель показала, що впровадження таких платформ, як Quizizz, робить контроль знань більш гнучким і сучасним: уможливорює безперервний моніторинг прогресу учнів і швидкого виявлення проблемних місць – для вчителя, а учні отримують цікавий формат перевірки знань.

Також, завдяки особливому формату тестування, учні постійно відчують залученість у командну роботу (бачать зміни загального рейтингу на екрані); та завдяки попередньому практичному опрацюванню ЛО учні не сприймають тестовий контроль лексичної компетентності як діяльність, відірвану від тематики заняття, оскільки всі етапи логічно та послідовно взаємопов'язані. У результаті, це сприяє підвищенню якості засвоєння лексичного матеріалу: учні не лише краще запам'ятовують слова завдяки повторенню в тесті, але й вчаться застосовувати їх у мовленнєвих ситуаціях, отримуючи коригувальний фідбек.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі, ми теоретично й методично обґрунтували використання навчально-ігрових онлайн-платформ як інструменту тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів старшої школи та спроектували реальний кейс поточного контролю з теми *It's just a game. Sport*. Ми показали, що поєднання гейміфікованого цифрового середовища з вимогами валідного мовного тестування є доцільним і продуктивним для сучасних підлітків із проявами «кліпового» мислення. Відповідно до цього ми запропонували збалансовану стратегію: 70% коротких, наочно-інтерактивних пунктів для підтримання темпу й залучення та 30% аналітичних завдань підвищеної складності для розвитку критичного мислення й довготривалої пам'яті.

Продовжуючи, було укладено рамку критеріїв добору платформ (методичні, психолого-педагогічні, технічні) і проаналізовано дев'ять популярних навчально-ігрових онлайн платформ. На підставі цього аналізу ми визначили платформи-лідери для контролю лексичної компетентності у шкільних умовах, якими виявились: Quizizz, Kahoot! та Wordwall. Ці платформи мають такі сильні сторони: широкий спектр типів завдань, гейміфікацію, автоматизований збір і звітність даних, зручний інтерфейс та придатність для очного і змішаного форматів навчання. Водночас, ми окреслили й обмеження цих платформ (зокрема, у безкоштовних тарифах і в інструментах для продуктивних вправ). Для практичної реалізації ми свідомо обрали Quizizz, як платформу, що найкраще поєднує дидактичну гнучкість, інтерактивність і гарну аналітику даних.

Продовжуючи, ми детально розробили онлайн-тестування, включаючи ключові групи ЛО (колокації go/do/play; спортивні локації; фразові дієслова і сталі сполуки), вибудували вертикаль складності від тренування рецептивних навичок, до репродуктивних та організували особливий порядок тестових завдань (легкі → складніші → складні → легкі), щоб утримати увагу та керувати навантаженням.

Також, при укладанні ТЗ, ми врахували доцільні дистрактори, уникнули некоректних інструкцій і двозначностей, у завданнях з підстановкою слова у контекст закодували контекстуальні “маркери” для єдино правильної відповіді, а для відкритих пунктів уклали чіткі рубрики. До того ж, на концептуальному рівні ми врахували висновок формули Спірмена—Брауна, обравши помірну довжину, яка збалансовує надійність тесту та відповідатиме часовим рамкам плану уроку.

Далі, ми запропонували прозору систему підрахунку балів (максимум 37,5 з бонусом за саморефлексію) та переведення у 12-бальну шкалу. Паралельно, ми сформували модель організації контролю, де інтерактивне тестування виступає не ізольованим етапом, а органічною складовою повного навчального циклу: від підготовчого (опрацювання лексики) до

формувального зворотного зв'язку й корекції подальших занять. Така модель забезпечує системність, прозорість і надійність оцінювання, поєднуючи ігрові можливості платформи з педагогічними принципами валідності та доступності. У результаті контроль стає інструментом не лише вимірювання, а й розвитку лексичної компетентності, підтримуючи мотивацію учнів та сприяючи підвищенню ефективності навчального процесу загалом.

Підсумовуючи, ми довели методичну узгодженість нашого кейсу, його технічну готовність до впровадження та потенціал для надійного, мотиваційного й керованого поточного контролю лексичної компетентності за темою «It's just a game. Sport». Ми обґрунтували вибір Quizizz як основного інструмента, продемонстрували можливість гнучко адаптувати тест під особливості учнів і водночас цілеспрямовано розвивати їхні аналітичні вміння. У наступному розділі ми представимо організацію і результати пробного навчання та порівняльний аналіз ефективності онлайн- і паперового форматів, що дозволить сформулювати практичні рекомендації для масштабування та подальшого удосконалення моделі.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ

3.1. Організація та проведення пробного навчання

Відповідно до завдань дослідження, ми провели пробне навчання з метою з'ясувати, наскільки використання навчально-ігрової онлайн платформи Quizizz (Wayground) під час тестового контролю лексичної компетентності є ефективнішим у порівнянні з традиційними інструментами контролю ЛК та з'ясувати, чи забезпечує такий формат вищі навчальні результати та кращі процесуально-афективні показники без втрати якості вимірювання.

Зауважимо, що дане пробне навчання можна охарактеризувати як дуальне, так, як воно включає дотримання етапів мовного тестового контролю та етапи проведення пробного навчання (див. рис.3.1).

Рис. 3.1. Пробне навчання з тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу з використанням інтерактивних навчальних платформ

Джерело: авторська розробка пробного навчання з тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу

Зазначимо, що зараз ми рухаємось за етапами мовного тестування, проаналізованими в розділі 1.1. Перший етап передбачає розроблення кейсу майбутнього тесту. На цьому етапі ми визначили тему та мету тестування згідно з метою нашого дослідження.

Тема: “It’s just a game. Sport”.

Мета: виявити прогалини у знаннях учнів ЛО з теми «Sport» та надати дані для оперативної корекції навчання та спрогнозувати шляхи вирішення проблеми.

Згідно з метою, на цьому етапі ми розробили блупринт тестування, банк завдань, розбаловку та критерії оцінювання, відображені у 2.2. Також, ми створили список запитань для проведення бесіди з учнями після тестування (див. Додаток Р).

На другому етапі, що передбачає укладання тесту, ми відсіяли зайві тестові завдання (2.2) та уклали тест на платформі Quizizz за схемою, запропонованою нами раніше для подолання труднощів у сучасних учнів, яким притаманне кліпове мислення (низький рівень - середній - високий - низький). До того ж, для нашого дослідження ми створили ідентичну копію онлайн тесту за допомогою функцій платформи.

Продовжуючи, етап попередньої апробації тесту передбачає самостійне проходження тесту вчителем та здійснення аналізу, зважаючи на специфіку класу, у якому проводитиметься тестування. Пройшовши тестування самостійно, ми виявили, що онлайн тестування займає 8 хв., а офлайн 14 хв.

Також, ми виявили орфографічні помилки та некоректні варіанти відповідей у деяких ТЗ та виправили їх.

Далі слідує етап власне проведення тестування. Цей етап передбачає також проведення пробного навчання, суть якого не лише “виміряти” успішність учнів, а й довести дієвість використання онлайн платформи Quizizz як інструменту тестового контролю.

Добір учасників пробного навчання здійснюється не рандомно, а за успішністю учнів, щоб групи тестованих були приблизно однакові, що вказує на тип квазіексперименту [29]. Тестованими є учні 10 класу, які вивчають англійську мову як непрофільний предмет та не діляться на підгрупи.

Пробного навчання проводиться у закритому форматі, щоб якомога найоб’єктивніше відобразити переваги та недоліки використання онлайн платформи у тестуванні [29]. Проте, ми не можемо повністю приховати факт експерименту та маємо поінформувати учнів про мету тестування і конфіденційність з етичних міркувань.

Ми передбачаємо офлайн формат проведення заняття, на якому буде здійснюватись тестування. На підготовчому етапі вчитель здійснює перевірку технічної готовності та готує альтернативний план дій у разі онлайн заняття.

Під час дослідження, вчитель розділяє учнів на дві групи, за попередньо підготовленим списком та пояснює правила проходження тесту і відповідає на запитання учнів щодо труднощів у розумінні інструкції; зазначає час на проходження тесту (до 15 хв.).

Під час виконання тесту експериментальна група проходить тестування на платформі Quizizz за посиланням, наданим учителем, або QR-кодом на слайді презентації, що супроводжує заняття. В той час, як контрольна група проходить тестування на роздруківках. За умови, якщо заняття проводиться у форматі онлайн, контрольна група записує відповіді у зошити та надсилає фото відразу після закінчення часу.

Наступний етап тестування - це організація рефлексії. Продовжуючи хід пробного навчання, ми проводимо коротку бесіду за підготовленим опитуванням задля заміру валідності, доцільності тестування та об'єктивної оцінки для поліпшення тесту. Також, як ми зазначали раніше, згідно з віковими особливостями учнів 10 класу, їм дуже важливо розуміти конкретну мету їхньої діяльності та отримувати ставлення “як до доросих”. Тому, бесіда дає учням можливість провести якісну саморефлексію та дає право голосу і знижує відчуття повного контролю навчання вчителем. Також, цей етап включає роботу над помилками, яку вчитель проводить фронтально, викликаючи учнів по черзі для озвучення правильної відповіді та пояснення вибору учнем.

Заключний етап тестування, але не останній для пробного навчання, включає оцінювання результатів. Великою перевагою платформи Quizizz є те, що учні автоматично бачать свої результати і вчитель потрібен лише для оцінювання завдання відкритого типу на доповнення мовленнєвого зразка. Проте, учні, які проходили тестування у традиційному форматі, не отримують фідбек автоматично. Для цього, ми пропонуємо об'єднати учнів експериментальної групи у пари з учнями контрольної групи та попросити оцінити результати їх однокласників. Критерії оцінювання вчитель виводить на слайд презентації. Після виставлення оцінок, вчитель надає рекомендації учням щодо покращення результатів.

Для завершення пробного навчання, вчитель проводить обробку та аналіз отриманих даних, зіставляючи отримані бали експериментальної групи та контрольної групи. Також, до уваги беруться супутні чинники отриманих результатів (якщо такі наявні): несприятливі аудиторні умови, технічні проблеми, непередбачувана події тощо.; щоб чесно трактувати їхній вплив. Наприкінці формується науково обґрунтований висновок про ефективність обраного формату тестування, у якому подається порівняльний опис результатів двох груп, інтерпретація їхньої різниці, а також практичні

рекомендації щодо подальшого використання платформи, окреслення обмежень дослідження й напрямів для повторної перевірки/розширення вибірки. До висновку додаються: короткий опис процедури, критерії оцінювання, підсумкова таблиця балів обох груп, зразки учнівської рефлексії та пропозиції для вдосконалення тесту й перспективи контролю.

Таким чином, ми організували пробне навчання як повноцінну перевірку готовності інструментарію, процедур та умов проведення пробного навчання, спираючись на модель тестового контролю, окреслену у підрозділах 2.1–2.3. У межах **констатувального етапу** ми уклали кейс тестування та самостійно пройшли тестування на платформі Quizizz за день до уроку, щоб оцінити логіку завдань, зручність інтерфейсу, коректність формулювань та орієнтовний час виконання. Проходження зайняло 7 хвилин; ми виявили й виправили орфографічні неточності, замінили окремі дистрактори на більш правдоподібні, уточнили інструкції до відкритих пунктів і перевірили налаштування таймера та відображення звітів. Також, ми задіяли колег для апробації тестування і виявили, що завдання відповідають цілям теми і перевіряють потрібні ЛО, інструкції зрозумілі і чіткі, тест не є надто легким, але і не надто складний та відведений час правильно підібраний.

Пробне тестування (див. рис. 3.2) показало, що платформа дає можливість учням відразу переглянути свої результати, показує неправильні відповіді та можливість подивитись правильну відповідь та пояснення, якщо воно було заздалегідь прописане вчителем у ТЗ.

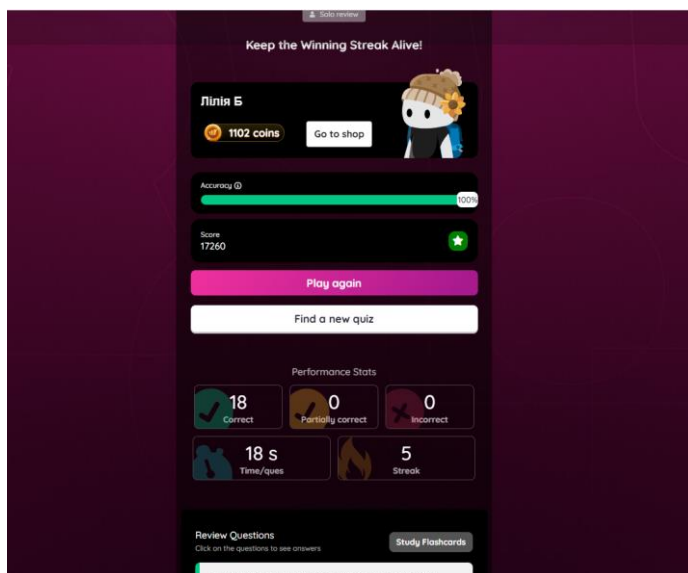

Рис. 3.2. Результати апробації укладеного тестування

Джерело: результати отримані автором у результаті проходження тестування

На попередньому уроці, присвяченому опрацюванню цільових ЛО за темою «It's just a game. Sport», ми поінформували учнів про формат і мету майбутнього оцінювання, надали перелік ЛО для повторення та рекомендації щодо підготовки, щоб знизити тривожність перед тестуванням.

На **формувавальному етапі** було власне проведення тестування. До участі ми залучили 16 учнів 10 класу й поділили їх на дві рівні групи, вирівняні за успішністю: у середньому в кожній було по 2–3 відмінники, 3-5 учнями із середніми результатами навчання та 1–3 учні з низькою успішністю. Ми забезпечили ідентичність змісту тестових матеріалів для обох груп і зафіксували регламент: провели інструктаж на початку, озвучили ліміт часу (16 хв.), заборону зовнішньої допомоги, дотримання академічної доброчесності. Попри первинний задум проводити урок офлайн, через повітряну тривогу ми проводили заняття в онлайн-форматі: експериментальна група виконувала тест на платформі Quizizz за посиланням/QR-кодом на презентації, а контрольна група відповідала на тестові завдання у письмовому вигляді на аркушах і надсилала фото відповідей у спільний чат класу. Також,

ми синхронізували старт, тривалість проходження тестування і відстежували перебіг виконання, щоб мінімізувати вплив позапланових чинників.

Під час тестування учні експериментальної групи бачили індикатори прогресу та таблицю лідерів (див. рис. 3.3), що підсилювало мотиваційний компонент і допомагало тримати робочий темп, тоді як контрольна група працювала без гейміфікаційних підказок, що дозволило нам виокремити внесок цього аспекту у кінцевий результат.

Рис. 3.3. Показники успішності учнів після проходження тесту

Джерело: результати проведеного поточного тестового контролю у межах пробного навчання

Сукупна тривалість сесії для всіх учасників склала 16 хвилин; найшвидше учень впорався за 5 хвилин, середній час виконання становив близько 11 хвилин, що відповідає спроектованим часовим обмеженням (10–15 хвилин) і засвідчує адекватність навантаження. До того ж, ми фіксували результати спостереження: неоднозначні інструкції та ЛО, які викликали труднощі в учнів, реакції на формат відкритих завдань, повторюваність помилок.

Результати спостереження:

- 1) Інструкції ТЗ, які викликали труднощі:

- У ТЗ відкритого типу на встановлення пропусків учні запитували, скільки слів можна вписувати (хоча у завданні ми зазначили «up to three words»).

- Формулювання “Complete ONE sentence starter ... Use at least TWO words/phrases ...” частина учнів прочитала не уважно: вони завершили обидва стартери, або використали лише одну цільову ЛО. Також, більшість учнів неправильно зрозуміли завдання та не дали вичерпної відповіді на це завдання, не розкривши повну думку та не пояснивши свій вибір.

2) Лексичні труднощі та типові помилки:

- Найчастіші помилки спостерігались у завданні на з’єднання колокацій з play/go/do (типові помилки: *do jogging, do rowing, go karate*).

- Розрізнення слів rink/ring. (поле для боксу).

- З фразових дієслів найбільше плутали *go in for* (часто тлумачили як «піти кудись»), *take on (a team)* («взятися за справу» замість «зіграти проти/викликати»).

- У word-building замінили *opponent* на *opposition* у невідповідному контексті.

- У текстовому «Use of English» деякі учні обрали *make a goal* замість *score a goal* — хибна інтерференція рідної мови.

3) Реакції на ТЗ відкритого типу:

- Учні витрачали час на уточнення інструкції завдання.

- 5 учнів залишили порожній бланк відкритого завдання.

4) Рівень мотивації учнів:

- У онлайн-групі лідерборд явно підвищував залучення учнів: вони змагались між собою, жартували щодо позиції на борді та з приводу мелодії, яка супроводжувала онлайн-тестування та мемів.

- У контрольній групі учні втратили темп на середині тесту (витратили довше часу на заповнення попередніх завдань через відсутність таймеру), але працювали зосереджено під кінець, коли лишилися ТЗ закритого типу.

5) Технічні моменти:

- Загалом, онлайн-тестування пройшло успішно, за виключенням учня, який не розібрався із функціями платформи та ненароком завершив тест, заповнивши лише завдання на початку. Проблема була вирішена шляхом повторного надсилання посилання учню.

- У контрольній групі деякі учні надіслали фото відповідей набагато пізніше зазначеного часу, пояснюючи це технічними причинами.

На **констатувальному підсумковому етапі**, одразу після завершення тесту ми провели фронтальну роботу над помилками: проілюстрували правильні відповіді, пояснили логіку розмежування колокацій *go/do/play*, розібрали вживання фразових дієслів (*take on, drop out of, cheer on, go in for*), акцентували на критеріях нарахування балів і типових причинах помилок.

Далі ми організували коротку бесіду-рефлексію: з'ясували суб'єктивну складність, комфортність формату для учнів, сприйняття гейміфікації учнями та запропонували висловити пропозиції щодо зрозумілості інструкцій і доречності прикладів. За результатами бесіди, загальне враження — радше позитивне; онлайн-формат сприймався “живим” і підбадьорюючим, особливо завдяки лідер-борду та подачі завдань слайдами. Сподобалася динаміка завдань, швидке отримання результатів, та можливість пройти неправильні відповіді повторно. Учням запам'ятався момент змагання за перші місця, “смішні” та мотивуючі меми та миттєвий фідбек у Quizizz. До того ж, учні, які були у контрольній групі, неохоче виконували тестування та проявили зацікавленість у проходженні онлайн-тестування та натякнули на

прихильності до такого типу ТК. Найбільша складність в учнів обох груп виникла у доборі колокацій та фразових дієслів (*take on, go in for, drop out of*). Емоційно більшість відчували легке хвилювання на старті, але далі увійшли у робочий ритм. Частині учнів заважав таймер під час проходження ТЗ відкритого типу, які вимагали більше когнітивних зусиль. На майбутнє учні запропонували виділити трохи більше часу саме на відкриті ТЗ.

На заключному етапі узагальнення і впровадження, на підставі цих даних ми надали загальні та індивідуальні рекомендації учням. Зокрема, порекомендували занести слова, які важко запам'ятовуються у Quizlet (платформу, що автоматично створює тестові завдання для вивчення та практики ЛО). Також, у якості домашнього завдання, ми попросили учнів оформити «банк помилок» із використанням цих ЛО у прикладах з власного життя. До того ж, ми порадили учням частіше намагатися повторювати запропоновані ЛО у власних усних та письмових висловлюваннях. Також, зазначили, що варто уважно читати інструкції завдань та помічати орієнтирні маркери (ONE/TWO words, up to three words), зокрема, аргументувавши це тим, що така навичка стане у пригоді учням, які планують складати НМТ з англійської мови. Адже, як показує практика, учні часто виконують завдання неправильно через ігнорування деталей у інструкції.

Пісумовуючи вищезазначене, пробне навчання підтвердило методичну й організаційну готовність пробного навчання: ми перевірили логіку тесту, уточнили інструкції, підсилили дистрактори та забезпечили коректні технічні налаштування. Перенесення тестування у онлайн-формат у зв'язку з повітряною тривою не знизило якості процедури. Часові показники засвідчили адекватне навантаження. Використання платформи Quizizz підвищило процесуально-афективні показники (залучення, мотивація, оперативний фідбек, прозорість результатів) без ознак зниження вимірювальної якості. Спостереження виявили місця потенційної двозначності інструкцій у відкритих пунктах — ми врахуємо це під час

проведення наступного контролю ЛК. Також, бесіда з учнями засвідчила позитивне сприйняття ігрового формату. Отже, розроблене тестування є придатним для поточного контролю лексичної компетентності учнів 10 класу (рівня B1–B1+) як в очному, так і в дистанційному режимі.

3.2. Констатація та аналіз результатів пробного навчання

Після проведення пробного навчання були зібрані та проаналізовані результати тестового контролю, отримані від обох груп учнів. Аналіз включав як кількісні показники успішності (результати виконання тестових завдань), так і якісні спостереження за процесом тестування та відгуки учнів щодо формату оцінювання. У цьому підрозділі ми детально розглянемо досягнуті результати, здійснимо порівняння успішності експериментальної і контрольної груп та висвітлимо відмінності традиційного контролю та контролю з використанням новітніх технологій, які нам вдалось виокремити.

Розглянемо **кількісні результати тестування**. Тест охоплював 18 завдань з теми “It’s just a game. Sport”, максимальною сумою 37,5 балів (критерії оцінювання див. у 2.2). Порівняння підсумкових балів двох груп продемонструвало загалом доволі високий рівень засвоєння лексики, проте з певними відмінностями між формами проходження тесту. Середній бал експериментальної групи виявився дещо вищим, ніж у контрольної групи, яка виконувала тест у традиційному форматі на папері. Зокрема, учні онлайн-групи у середньому набрали приблизно **на 8% більше балів**, ніж їхні однолітки із контрольної групи. Наприклад, якщо середній результат контрольної групи становив близько 27 балів із 37,5 ($\approx 72\%$), то в експериментальній групі – близько 29,5 балів ($\approx 80\%$) (див.рис.3.4). Хоча різниця в середніх показниках невелика, вона все ж відображає **тенденцію на користь вищої успішності** при використанні інтерактивного онлайн-тестування. Важливо зазначити, що за такого невеликого обсягу вибірки (дві групи по 9 учнів) статистично значуща різниця не підтверджується строгими кількісними методами, однак сам факт відсутності погіршення результатів у

онлайн-групі вже є позитивним. Іншими словами, застосування платформи Quizizz не призвело до втрати якості оцінювання знань, а, навпаки, дозволило учням повною мірою продемонструвати свої лексичні знання – принаймні не гірше, а подекуди й краще, ніж у традиційному ТК.

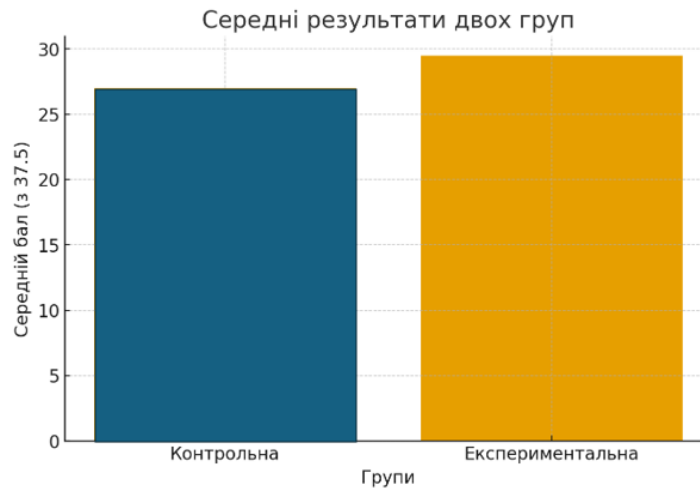

Рис. 3.4. Середні результати контрольної та експериментальної груп у результаті тестування

Джерело: укладено автором на основі результатів пробного навчання.

Детальніший розподіл балів (див. рис. 3.5) в обох групах свідчить про **співставну успішність**: усі учні виконали тестування із результатом не нижче 50% від максимального (жоден учасник не отримав 0 балів чи вкрай низької оцінки, що вказувало б на нерозуміння матеріалу). Водночас, найвищі результати (35-37,5 балів) продемонстрували переважно ті учні, які за попереднім рівнем успішності належали до групи відмінників – як у контрольній, так і в експериментальній групі. Це підтверджує, що тест **надійно диференціював** рівень підготовки: сильніші учні, очікувано, показали кращі результати, а учні з середнім та початковим рівнем набрали менше балів. Така кореляція між попередніми результатами учнів і результатами тесту вказує на валідність тестових завдань.

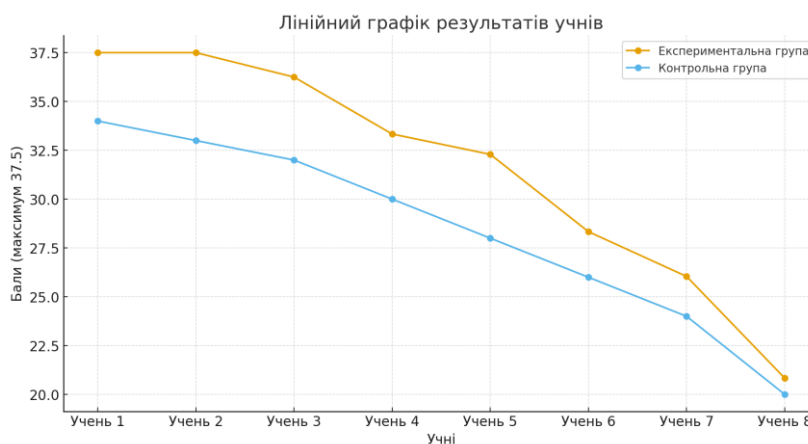

Рис. 3.5. Порівняльна динаміка індивідуальних результатів учнів контрольної та експериментальної груп

Джерело: побудовано автором на основі результатів пробного навчання.

Цікаво, що в експериментальній групі більше учнів наблизилися до максимального бала. Двоє учасників онлайн-тестування швидко і правильно виконали майже всі завдання, тоді як у контрольній групі найвищі бали були трохи нижчими. Це може свідчити, що гейміфікований формат контролю сприяв більшій зосередженості, або мотивації окремих учнів, дозволивши їм продемонструвати максимум знань. З іншого боку, різниця у високих результатах не є разючою: у контрольній групі теж були учні, що успішно впоралися з більшістю пунктів тесту. Отже, **обидва формати забезпечили об'єктивну перевірку знань**: рівень складності тесту виявився адекватним для всіх учасників і не створив значних труднощів ні в паперовому, ні в онлайн режимі.

Поряд із балами, важливим показником результатів є характер допущених помилок. Поглиблений аналіз виконаних тестових завдань дозволив виявити **типові труднощі** учнів та прогалини у засвоєнні лексичного матеріалу. Загалом обидві групи продемонстрували схожий спектр помилок. Найбільші труднощі виникли при виконанні завдань на вживання спортивних колокацій з дієсловами *play / go / do*. Значна кількість учнів переплутала стійкі сполучення, наприклад, помилково обирали *do jogging* або *do rowing* замість

правильних *go jogging / go rowing*, чи *go karate* замість *do karate*. Такі помилки були масовими і спостерігались у роботах більшості учасників (незалежно від групи), що вказує на недостатнє засвоєння цих специфічних колокацій – типові помилки для учнів під час вивчення теми «Sport». Подібним чином, лексико-семантичні помилки проявились у завданні на розрізнення схожих слів: багато учнів не розрізнили *rink/ring*. Також, учні помилково вжили фразові дієслова *go in for, take on, get into*, на нашу думку, причиною цього є асоціації з дослівним перекладом на рідну мову, який дещо скривджує значення слів. Ці помилки зустрічалися у роботах значної частини учнів, що сигналізує про те, що фразові дієслова – це одна з найскладніших категорій лексики для засвоєння і їх тестування виявило прогалини у лексичних знаннях учнів. Окрім того, у ТЗ із словотвору окремі учні невірно замінили слово *opponent* на *opposition* у контексті завдання. Також, у ТЗ із заповненням пропусків у тексті деякі учасники обрали хибний варіант *take a goal* замість *score a goal* – очевидний прояв мовної інтерференції, адже українською говорять «забити гол», і прямий переклад спонукає до використання дієслова *take*. Це свідчить про те, що навіть сильні учні потребують додаткового відпрацювання даної лексики, де інтерференція української мови та незначна різниця у значеннях, або звучанні слів можуть призводити до хибного вибору ЛО.

Під час аналізу відповідей ми також звернули увагу на вплив інструкцій до завдань та формату питань на результати. Було помічено, що кілька учнів не повністю впорались із відкритими завданнями, де потрібно самостійно сформулювати відповідь. Зокрема, **5 учнів** (≈28% вибірки) узагалі залишили відкритий письмовий пункт без відповіді. Це негативно вплинуло на їхні підсумкові бали та вказує на дві можливі причини: або учні не зрозуміли вимоги завдання, або їм забракло часу/настрою його виконати. Спостереження показали, що певні формулювання інструкцій спричинили плутанину. Наприклад, в одному завданні учням пропонувалося “*Complete ONE sentence starter... Use at least TWO words/phrases...*” – частина учнів прочитала

неуважно і помилково завершила обидва запропоновані початки речень (замість одного), або використали лише одне слово замість двох. Це призвело до неповних, або некоректних відповідей. Такі результати сигналізують про проблему інтерпретації інструкцій: навіть чітко прописані умови можуть бути проігноровані через поспіх, або хвилювання. Отже, деякі учні втратили бали не через брак лексичних знань, а саме через неуважність до вимог завдання. Цей чинник варто враховувати при аналізі результатів: він знижує загальний бал окремих учасників, але не є показником їхньої реальної лексичної компетентності. Для підвищення валідності подібних відкритих ТЗ у майбутньому слід ще більше акцентувати увагу на формулюванні та повторному наголошенні умов (наприклад, виділити ключові слова на кшталт “ONE sentence”, “TWO words” тощо), або пройти разом одне ТЗ для прикладу.

Також, як ми вже зазначали раніше, упродовж експериментального тестування ми фіксували особливості поведінки учнів, їхні емоційні реакції та відгуки щодо формату. Ці якісні дані допомагають інтерпретувати відмінності між групами та оцінити процесуально-афективні показники – рівень залученості, мотивації, комфорту учнів під час тесту.

Спостереження показали, що поведінка учнів двох груп суттєво різнилася. Учні експериментальної групи, які проходили тест на платформі Quizizz, демонстрували високий рівень залучення і змагальницького духу. Вони бачили на екрані індикатор прогресу (кількість питань, що залишилися) та таблицю лідерів, яка в режимі реального часу відображала набрані бали всіх учасників. Цей елемент помітно підвищував мотивацію: учні жваво реагували на зміну позицій у рейтингу, жартували між собою щодо цього, обговорювали кумедні меми, що з’являлися після кожного питання. Така атмосфера суперництва зробила тестування “живим” і заохочувальним.

До того ж, більшість учнів експериментальної групи працювали у швидкому темпі, намагаючись не відставати від однокласників, що позитивно вплинуло на дотримання ними регламентованого часу. В результаті усі учні

цієї групи встигли завершити тест у відведений термін, середній час виконання склав ≈ 11 хв, причому дехто впорався значно швидше. Отримавши миттєвий зворотний зв'язок після фінішу (платформа показала результати, а також неправильні відповіді, якщо такі були), учні були задоволені, що відразу знають свій результат і можуть проаналізувати помилки, не чекаючи наступного уроку, або оцінювання вчителя.

Таким чином, проведення ТКЛК за допомогою платформи Quizizz забезпечило не лише **контроль лексичних знань та навичок** а й **елемент навчання** – отримання правильних відповідей та пояснення сприяє кращому запам'ятовуванню ЛО.

В той час у контрольній групі спостерігалася інша динаміка. Учні розпочали роботу зосереджено, однак далі темп уповільнився. Відсутність зовнішнього таймера та стимулів (як от лідерборду, чи миттєвого зворотного зв'язку) призвела до того, що частина тестованих витратила більше часу на перші ТЗ, не розраховувавши власні сили. Деякі учні надто довго засиджувалися над окремими питаннями, не усвідомлюючи, що можуть не встигнути виконати наступні. Як наслідок, під кінець відведеного часу ми були змушені нагадати про необхідність поспішити з останніми завданнями. Лише тоді учні знову сконцентрувались і прискорили роботу, намагаючись швидко дописати решту завдань. Однак через таку нерівномірну організацію часу декільком учасникам бракувало хвилин, щоб повністю завершити відкриті питання: вони були вимушені здати роботу, лишивши частину відповіді незаповненою (це й стало причиною згаданих вище порожніх відповідей у відкритому завданні).

До того ж, у деяких випадках учні надіслали фотографії своїх відповідей вже після завершення офіційного ліміту часу. Цей момент дещо ускладнив чіткість дотримання регламенту в контрольній групі, тоді як в експериментальній групі платформа автоматично закрила тест по завершенню часу для всіх.

Таким чином, традиційне тестування потребує від учнів навички тайм-менеджменту, яка ще не досить у них розвинена. З іншого боку, учні менш відволікались на зовнішні дистрактори, як от звукові ефекти, меми, лідерборд тощо. Дехто з учнів контрольної групи відзначив пізніше, що їм легше зосереджуватися, коли немає додаткових «подразників».

Отже, мотиваційний компонент у двох форматах ТК проявився по-різному: онлайн-тест підсилював мотивацію і прискорював роботу, тоді як традиційне тестування забезпечувало спокійніші умови, але не вистачало сигналів для підтримки темпу.

Після завершення тестування ми провели коротке усне опитування-рефлексію з учнями обох груп, аби з'ясувати їхнє суб'єктивне сприйняття формату та враження від завдань. Зворотний зв'язок учнів підтвердив спостереження: більшість десятикласників позитивно оцінили використання платформи Quizizz. Онлайн-формат вони характеризували як “цікавий”, “динамічний” і такий, що зменшує стрес у порівнянні зі звичайною контрольною роботою.

Школярам особливо сподобалися елементи гри: можливість змагатися за першість, бачити смішні меми після питань, виконувати завдання під мелодію (хоча деякі учні навпаки скаржились на цей елемент). Також, дехто зауважив, що миттєве отримання результатів було для них великим плюсом – не треба чекати наступного уроку, щоб дізнатися оцінку. Декілька учнів навіть висловили бажання частіше проходити такі тести онлайн, бо це робить процес оцінювання “менш нудним і більш справедливим”. Цікаво, що навіть учні контрольної групи після уроку виявили зацікавленість у спробі онлайн-тестування. Це свідчить про загальну привабливість новітніх технологій для сучасних учнів: навіть ті, хто не мав можливості спробувати Quizizz під час пробного навчання, оцінили потенційні переваги онлайн тестування.

Звичайно, відгуки містили і конструктивні зауваження. Емоційний стан учнів у обох групах на початку тестування був трохи напруженим – дехто

зізнався, що хвилювався перед тестом. Однак більшість відзначила, що хвилювання зникло після перших кількох питань. Деякі учасники експериментальної групи звернули увагу на таймер, що відраховував час: їм здавалося, що на складні питання часу дещо бракувало і секундомір заважав сфокусуватись. Тому, учні запропонували надалі виділяти трохи більше часу саме на відкриті питання.

Натомість для коротких тестових завдань закритого типу на вибір варіантів часу було більш ніж достатньо і відлік навіть стимулював відповідати швидко та інтуїтивно.

Окремо слід згадати технічні аспекти, що виникали у процесі. У цілому інтернет-з'єднання у більшості учнів було стабільним, платформа працювала без збоїв, лише один учень експериментальної групи спершу припустився помилки в навігації платформи і довелось підключати його повторно. Цей випадок підкреслив важливість ознайомлення учнів із інтерфейсом платформи заздалегідь. Адже, хоча платформа Quizizz має доволі інтуїтивний інтерфейс, стрес під час тестування може призвести до хибних натискань. У контрольній групі технічні моменти зводилися переважно до якості фото відповідей: деякі учні зробили не дуже чіткі знімки або, як зазначалося, надіслали із запізненням. Проте, необхідності повторного виконання тесту (окрім згаданого випадку в онлайн-групі) не було.

Продовжуючи, здобуті результати дозволяють оцінити **валідність та надійність** як самого тестового інструменту, так і процедури пробного навчання. Валідність тестування забезпечувалася на кількох рівнях. По-перше, змістова валідність: зміст усіх тестових завдань повністю відповідав навчальній програмі та темі уроку – кожне питання було спрямоване на перевірку саме тих лексичних одиниць і умінь, які опрацьовувалися з учнями. Як наслідок, результати оцінювання реально відобразили рівень засвоєння матеріалу. Наприклад, виявлені типові помилки (колокації, фразові дієслова) збігалися з тими аспектами, які, згідно з педагогічними спостереженнями, є

найскладнішими для учнів. Це підтверджує, що тест мав високу валідність: він вимірював заплановані показники лексичної компетентності і виявив реальні прогалини у знаннях.

По-друге, валідність формату – використання платформи Quizizz не спотворило сутність оцінювання. Обидві групи отримали ідентичний за змістом тест, різниця полягала лише у способі взаємодії з ним. Отримані бали та характер помилок виявились зіставними, що свідчить про еквівалентність двох форм проведення. Це важливий показник валідності методики: онлайн-формат не вводив додаткових чинників, які б змінили сам об'єкт вимірювання. Навіть переключення на онлайн формат заняття не вплинуло критично на валідність, адже дотримання інструкцій, контроль академічної доброчесності (наскільки це було можливо) та однаковий часовий ліміт забезпечили рівні умови для тестованих.

Надійність отриманих результатів також підтверджується кількома спостереженнями. По-перше, як зазначалося, учні з різним рівнем навчальних досягнень показали пропорційно різні результати. Не було зафіксовано аномальних результатів, коли слабкий учень випадково набрав максимум, або сильний – низький бал. Така передбачуваність свідчить про високу об'єктивність і стабільність тестового контролю.

По-друге, отримані бали говорять про оптимальну складність тесту. Ніхто не отримав 37,5 балів, але й ніхто не провалив тестування. Отже, завдання були підібрані так, щоб диференціювати знання, не виходячи за межі можливостей учнів. Це опосередковано свідчить про надійність інструменту: у разі повторного проведення подібного тесту з аналогічною групою, можна очікувати схожого розподілу результатів.

По-третє, ми здійснили апробацію і внесли корективи перед основним пробним навчанням (як описано в підрозділі 3.1), що підвищило надійність: були усунуті двозначності формулювань, перевірено час, відлагоджено технічні налаштування. Це означає, що тестування проходило у відносно

стандартизованих умовах, де всі учні мали чітке уявлення про формат – такий підхід мінімізує випадкові чинники, підвищуючи відтворюваність результатів.

Нарешті, варто відзначити, що академічна доброчесність під час пробного навчання не була порушена: учні обох груп працювали самостійно, без допомоги сторонніх ресурсів, чи підказок. Довіра до чесності виконання підкріплюється і тим фактом, що рівень помилок відповідав очікуванням, а не був штучно низьким. Таким чином, це додає впевненості у надійності отриманих даних – вони відображають реальні знання учнів.

Підсумовуючи аналіз, можна констатувати, що результати експериментального навчання підтвердили ефективність і доцільність використання онлайн-платформи Quizizz для тестового контролю лексичної компетентності учнів 10 класу. Експериментальна група не лише показала тенденцію до кращих результатів, а й продемонструвала вищий рівень мотивації та залучення у процес. Водночас, виявлені розбіжності у процесі виконання (темپ роботи, реакція на формат тестування) допомагають зрозуміти природу впливу гейміфікації: вона здатна стимулювати активність учнів, але потребує врахування факторів часу, надмірності дистракторів та чіткості інструкцій. Важливо, що ні валідність, ні надійність контролю при цьому не постраждали, а контроль знань залишився об'єктивним і справедливим. Отже, проведене пробне навчання досягло своєї мети: воно наочно показало, що інтерактивні технології можуть успішно інтегруватися в процес оцінювання лексичних знань, не поступаючи традиційним методам, а за деякими параметрами навіть перевершуючи їх. Проте, не варто повністю виключати традиційний формат тестового контролю (залишити його як план «Б») і з розумом та критичним мисленням користуватись перевагами новітніх технологій, які нам дає технологічний прогрес і постійно перебувати у пошуках нових.

3.3. Методичні рекомендації щодо використання інтерактивних навчальних платформ під час тестового контролю лексичної компетентності учнів старшої школи

Результати пробного навчання, розглянуті вище, дозволяють зробити низку узагальнень щодо ефективності впровадженої методики та сформулювати практичні рекомендації щодо використання інтерактивних навчальних платформ під час тестового контролю лексичної компетентності учнів 10 класу.

Почнемо з того, що використання навчально-ігрової онлайн-платформи Quizizz у процесі тестового контролю лексичної компетентності є методично виправданим і корисним. Пробне навчання засвідчило, що за умови правильного добору змісту і організації процедури, онлайн-тестування здатне забезпечити щонайменше не гірший рівень засвоєння та перевірки знань, ніж традиційна форма, і водночас підвищити мотивацію учнів. До того ж, інтерактивний формат сприяє активній участі школярів у контролі знань, перетворюючи його з пасивного оцінювання на елемент навчально-ігрової діяльності.

Найголовніше, що під час пробного навчання була підтверджена гіпотеза дослідження: онлайн-формат тестування за допомогою платформи Quizizz не призводить до втрати якості вимірювання знань і може забезпечити кращі процесуально-афективні показники (зацікавленість, позитивне ставлення, зниження тривожності). Водночас, досвід проведення тестування висвітлив і деякі умови та обмеження, яких слід дотримуватися, щоби новітні технології реалізували свій потенціал, а не зашкодили навчанню. Нижче, ми наведемо методичні рекомендації, які ми розробили на основі узагальнення отриманих даних отриманих у ході пробного навчання.

По-перше, при розробці тестових завдань для онлайн-платформи слід дотримуватися тих самих принципів, що і для традиційного тестування: відповідність змісту навчальній програмі, охоплення всіх ключових ЛО теми та різноманітність ТЗ. До того ж, ми радимо відповідально попрацювати над

відбором ЛО для контролю і виключити ЛО, які на вашу думку є невідомими для учня (слова з тексту, який опрацьовувався тощо), але не стосуються лексичної теми, яка вивчається. Це може викликати труднощі при виконанні завдання учнями та перервати логічний ланцюжок, який формується під час вивчення саме цієї теми (напр. не варто додавати ЛО *environment* у контексті теми «Sport»). Також, не варто зводити інтерактивний тест лише до простих питань задля “гри”. Варто утримувати баланс між цікавим поданням ТЗ і змістовністю. Адже, висока валідність змісту ТЗ – це запорука того, що результати тесту будуть корисними та репрезентативними.

По-друге, перед впровадженням онлайн-тестування необхідно ознайомити учнів із форматом і правилами роботи на обраній платформі. Рекомендується провести інструктаж, або пробний міні-тест на початку навчального року, чи перед першою відповідальною роботою. Учні мають розуміти як заходити в систему, відповідати на різні типи запитань, переглядати свій результат тощо. Така підготовка мінімізує технічні збої і стрес, як з боку вчителя, так і учнів, а також допоможе уникнути випадків, коли учень не завершує тест через незнання функцій (як трапилося під час нашого пробного навчання з одним учасником). Навігація платформою повинна стати звичною для школярів, аби під час контрольної роботи вони фокусувалися на змісті завдань, а не на технічних моментах.

По-третє, розробляючи завдання, особливо відкритого типу, слід приділити максимальну увагу формулюванню інструкцій. Необхідно конкретно зазначити, що саме треба зробити (написати слово, обрати кілька варіантів, вписати до трьох слів, завершити лише одне речення тощо). Бажано використовувати виділення ключових слів (через великі літери, жирний шрифт) у тексті інструкції, щоб вони не були проігноровані учнями. До того ж, у ході усного інструктажу перед початком тестування варто ще раз наголосити на цих моментах, навести приклад, переконатися, що учні

правильно зрозуміли завдання. Як бачимо, наше пробного навчання показало, що навіть незначна двозначність може заплутати деяких школярів.

Продовжуючи, при використанні онлайн-платформ, учитель має можливість встановити ліміт часу на кожне питання, чи на тест в цілому. Рекомендуємо не ігнорувати ці налаштування: час має відповідати складності завдань. Наприклад для питань, що потребують розгорнутих відповідей, чи глибшого розмірковування, бажано надати більше часу, ніж для типових тестових пунктів множинного вибору. Також, доцільно додати трохи резервного часу (1–2 хвилини), щоб учні не відчували надмірного тиску та не відволікались на секундомір. Якщо платформа дозволяє, для особливо складних питань можна відключати відлік часу для учнів (щоб він не блимав постійно), залишаючи тільки загальний таймер у фоновому режимі. У будь-якому разі, після завершення тесту корисно обговорити з учнями, чи вистачило їм часу, і врахувати їхню думку для майбутніх налаштувань.

Також, ми радимо застосовувати гейміфікацію (таблиці лідерів, бали за швидкість, аватари, меми, музичний супровід тощо) дозовано і доречно. Наш досвід підтвердив, що рейтингові таблиці і змагальницький дух позитивно впливають на активність учнів, проте важливо слідкувати, щоб конкуренція залишалася дружньою і не демотивувала слабших учнів. Учитель може, наприклад, наголосити, що головна мета – перевірити свої знання, а місце в рейтингу та оцінка – це другорядні речі. Як бачимо, меми та веселі повідомлення після ТЗ розряджають атмосферу і допомагають зняти стрес від тестування. Тому, ми їх однозначно рекомендуємо додавати для підтримки інтересу сучасних підлітків. Проте, не слід перенасичувати тест візуальними ефектами.

Упроваджуючи онлайн-тестування, учитель несе відповідальність за технічні аспекти. Потрібно заздалегідь переконатися, що в класі (або в кожного учня вдома при дистанційному навчанні) є наявні необхідні пристрої (смартфони, планшети, ноутбуки) та стабільне підключення до інтернету.

Рекомендується заздалегідь протестувати Quizizz у тому середовищі, де буде проходити контроль: іноді шкільний інтернет може блокувати сторонні сайти, або браузер учнів потребують оновлення тощо. На випадок форс-мажору слід мати запасний план: наприклад, паперові копії тесту, чи можливість швидко переключитися на альтернативну платформу (Google Forms, якщо Quizizz не відповідатиме). Як ми неодноразово зазначали, під час нашого пробного навчання сталася непередбачувана обставина, але завдяки готовності та обізнаності у використанні цього інструменту, урок не було зірвано. Це підкреслює, що гнучкість і технологічна підкованість учителя є необхідними компонентами сучасного освітнього процесу та педагогічної майстерності сучасного вчителя. Також, корисно ознайомити учнів із алгоритмом дій у разі збою: що робити, якщо раптом перервався інтернет, чи закrywся браузер (наприклад, не панікувати, а швидко відновити з'єднання і продовжити; звернутися до вчителя через чат тощо).

Також, хоч це звучить досить протирічно, варто підтримувати академічну доброчесність під час онлайн тестування. Адже, незважаючи на ігровий формат, головною метою тестування залишається перевірка знань. Насправді, система Quizizz частково спрощує це завдання: випадковий порядок питань і відповідей, індивідуальні пристрої – все це утруднює списування, а також відлік часу не дозволяє довго залишатися на одному завданні. Та все ж учитель має наголосити на правилах: категорична заборона користуватися сторонньою допомогою, ондайн-перекладачами, AI, чи спілкуватися між собою під час тесту. В умовах дистанційного проведення варто використати додаткові заходи (наприклад, попросити учнів увімкнути камери під час виконання, аби контролювати самостійність). Довіра до результатів буде високою тільки тоді, коли є впевненість, що кожна оцінка – це самостійний результат учня. З нашого досвіду, учні відповідально поставилися до цього питання, особливо коли побачили цікавий формат тестування і їм було радше важливо пограти чесно, ніж шукати шляхи для списування.

Продовжуючи, не менш важливим є відведення часу на обговорення результатів і помилок. Онлайн-платформа надає детальні звіти: які питання були найбільш проблемними, відсоток правильних відповідей по кожному пункту тощо. Учитель може вивести на екран правильні відповіді та пояснити ті завдання, де було багато помилок. В нашому випадку, одразу після тесту було проведено фронтальну роботу над помилками, що учні оцінили позитивно. Окрім колективного розбору завдань, корисно дати кожному учню індивідуальний фідбек: хоча б кілька слів про те, які типи завдань він виконав добре, а над чим варто попрацювати. Це можна реалізувати, наприклад, через коментарі в електронному журналі або особисті повідомлення. Позитивне підкріплення і коректне виправлення помилок перетворюють тест з інструмента контролю сформованості компетентності на невід'ємну частину процесу навчання.

Також, рекомендуємо на основі результатів онлайн-тестування планувати повторення проблемних лексичних одиниць, додаткові вправи для тих, хто має прогалини у знаннях. Зокрема, хорошою практикою є порадити учням скласти перелік слів, чи виразів, у яких вони допустились помилок та прописати правильні приклади їх вживання. У нашому випадку ми запропонували кожному учню додати важкі слова у свій словник, або у застосунок Quizlet (який автоматично генерує флеш-картки і тести для тренування лексики) та повторювати їх. Наступний урок, або домашнє завдання доцільно присвятити творчим завданням з новими лексичними одиницями, щоб учні спробували виправити допущені помилки у мовленні. Таким чином, результати тестування стають відправною точкою для подальшої роботи: учні усвідомлюють свої слабкі місця і мають план дій для їх усунення.

Наостанок слід зазначити, що якщо вчитель лише починає використовувати платформи на зразок Quizizz, варто робити це поступово. Наприклад, спершу провести кілька неоцінюваних тренувальних тестів, щоб

учні адаптувалися до формату, навчилися концентрувати увагу в умовах гри. Звичайно, врахуйте вік і психологічні особливості учнів: старшокласники зазвичай позитивно сприймають змагання, але можуть скептично реагувати на надто “дитячі” елементи оформлення. Тому, дизайн тесту слід підбирати зі смаком, можливо, навіть порадившись із самими учнями (які меми, або теми їм цікаві). Зворотний зв’язок від учнів – це найкращий орієнтир у вдосконаленні методики. Не бійтеся запитати учням, що їм подобається, а що варто змінити. Такий підхід зробить впровадження інновації поступовим, доречним і успішним.

Отож, наведені вище рекомендації покликані допомогти педагогам ефективно інтегрувати інноваційні технології в систему контролю знань. Наш пробне навчання показало значні плюси цього підходу, проте також висвітлює, на що слід звернути увагу, аби максимально реалізувати потенціал онлайн-тестування і водночас мінімізувати можливі ризики або незручності.

Обмеження та перспективи дослідження. Узагальнюючи результати, важливо зазначити і межі застосування отриманих висновків. Наше пробне навчання мало відносно **невелику вибірку** – лише 18 учнів одного десятого класу. Це, безумовно, обмежує можливість широкого узагальнення: у інших класах, чи школах результати можуть дещо відрізнятися. Крім того, дослідження сфокусувалось на конкретній темі (“Sport”) і перевіряло короткострокове засвоєння лексики після відповідного навчального етапу. Ми не відслідковували **довготривалий вплив** – наприклад, чи краще запам’яталась лексика завдяки гейміфікованому тесту через тиждень, чи місяць, у порівнянні з традиційним контролем. Також, експериментальна ситуація ускладнилася зовнішніми чинниками (проведення в умовах дистанційного навчання через тривогу), що хоча й не спотворило результати, але може відрізнятися від типової класної роботи. Враховуючи ці обставини, **подальші дослідження** могли б розвинути нашу роботу: провести пробне навчання з більшим числом учасників, випробувати формат Quizizz на інших

темах, а також провести пробне навчання з використання іншої платформи (напр. WordWall, або Genially) та порівняти різні платформи між собою. Ці кроки допоможуть перевірити стійкість отриманих нами висновків і доповнити їх новими гранями (наприклад, дослідити вплив гейміфікації на навчальну успішність у довгостроковій перспективі, або з'ясувати, як такі платформи впливають на мотивацію учнів різного рівня підготовки). Попри зазначені обмеження, наше дослідження вже зараз дає цінні практичні орієнтири та підтверджує: **інтерактивні онлайн-платформи можуть стати дієвим інструментом підвищення ефективності навчального процесу, особливо в умовах діджиталізації освіти та змішаного навчання.**

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було реалізовано пробне навчання, спрямоване на перевірку ефективності розробленої методики тестового контролю лексичної компетентності учнів 10 класу з використанням платформи Quizizz, на основі якого отримано низку результатів. По-перше, **підтверджено практичну доцільність і ефективність використання онлайн-платформи** для тестування: експериментальна група, яка виконувала тест у інтерактивному форматі, не поступилася контрольній групі за рівнем засвоєння матеріалу, а за окремими показниками перевершила її. Учні, що проходили тест на Quizizz, показали тенденцію до дещо вищих балів та кращої динаміки виконання завдань, що свідчить про відсутність негативного впливу цифрового формату на якість оцінювання знань.

По-друге, пробне навчання продемонструвало, що використання елементів гейміфікації під час контролю знань позитивно впливає на **процесуально-афективні аспекти навчання**. Учні в онлайн-форматі були більш залучені, мотивовані та отримали задоволення від тестування, перетворивши перевірку знань на активну гру. Встановлено, що платформа Quizizz забезпечує миттєвий зворотний зв'язок і прозорість результатів, що

підвищує довіру учнів до оцінювання та знижує їхню тривожність. Контрольна група теж успішно впоралася із завданнями, однак без вираженої мотивації. Це вказує на значний **потенціал інноваційних технологій** у підвищенні якості навчального процесу без шкоди об'єктивності оцінювання.

По-третє, було проаналізовано **валідність і надійність** розробленого тестового інструментарію та процедури. Результати підтвердили, що тест є змістовно валідним (охоплює потрібну лексику теми і диференціює рівень знань учнів) та надійним (дає стабільні й передбачувані оцінки, відповідні реальній підготовці учасників). Важливо, що перехід до онлайн-формату не порушив цих характеристик: отримані дані еквівалентні традиційному контролю, що свідчить про **успішну адаптацію методики** до цифрового середовища. Дотримання єдиних умов для обох груп (час, зміст, інструктаж) забезпечило коректність пробного навчання, а попередня апробація тесту – його якість і зрозумілість для учнів.

По-четверте, за підсумками пробного навчання розроблено **методичні рекомендації** щодо впровадження навчально-ігрових онлайн платформ (на прикладі Quizizz) у практику контролю лексичної компетентності. Зокрема, рекомендації охоплюють аспекти підготовки змісту тесту, ознайомлення учнів із форматом, чіткого формулювання інструкцій, налаштування оптимального часу виконання, використання гейміфікаційних елементів для мотивації, технічного забезпечення та підтримання академічної доброчесності. Виконання цих рекомендацій покликане допомогти вчителям максимально ефективно реалізувати потенціал онлайн-тестування у своїй роботі.

Таким чином, у розділі 3 емпірично підтверджено, що **запропонована модель організації тестового контролю** із залученням новітніх технологій є актуальною і результативною. Платформа Quizizz зарекомендувала себе як дієвий інструмент для оцінювання лексичних знань, який відповідає сучасним освітнім реаліям та потребам учнів. Отримані дані свідчать, що інтеграція ігрових онлайн-тестів у навчальний процес дозволяє підвищити об'єктивність

і оперативність контролю, не втрачаючи його якості, а також сприяє підтримці інтересу учнів до навчання. Це особливо цінно в умовах діджиталізації освіти та тих викликів, з якими стикається сучасна школа. Загалом, завдяки проведеному пробному навчанню було апробовано та доведено ефективність авторської методики, що відкриває перспективи для її подальшого застосування і вдосконалення.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки, тестовий контроль англійськомовної лексичної компетентності учнів із застосуванням новітніх технологій є актуальним напрямом дослідження у контексті сучасного компетентнісного підходу та цифровізації освіти. Використання ІКТ в оцінюванні рівня сформованості лексичних навичок і знань сприяє формуванню ключових компетентностей згідно з Концепцією Нової української школи та підвищує об'єктивність контролю й мотивацію учнів, що особливо важливо в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Таким чином, у результаті аналізу науково-методичної літератури ми уточнили зміст поняття *«англійськомовна лексична компетентність»* як здатності учнів успішно оперувати лексичними одиницями (словами, фразеологізмами) відповідно до контексту і комунікативної ситуації та визначили, що тестовий контроль у навчанні іноземних мов розглядається дослідниками як один із найефективніших інструментів оцінювання сформованості ЛК за умови дотримання основних вимог до якості тестових завдань (валідності, надійності, репрезентативності, практичності тощо).

Далі, було уточнено поняття *«тестовий контроль англійськомовної лексичної компетентності учнів старшої школи»*, як комплексний процес оцінювання, що поєднує перевірку знання лексичних одиниць, рівня сформованості лексичних навичок та лексичної усвідомленості. Також, ми визначили, що такий контроль реалізується шляхом системи усних і письмових тестових завдань (закритих і відкритих), які моделюють різні мовленнєві ситуації та можуть проводитись на всіх етапах контролю. До того ж, було визначено, що ефективна організація тестового контролю ЛК передбачає поетапне планування – від добору лексичного матеріалу та конструювання тесту до аналізу й оцінювання результатів – що забезпечує об'єктивність оцінювання та підвищення якості навчального процесу.

Продовжуючи, ми визначили основні переваги та недоліки тестового контролю лексичної компетентності (у тому числі із застосуванням ІКТ). Було визначено такі переваги: висока об'єктивність і точність оцінювання знань; можливість одночасно охопити значний обсяг лексичного матеріалу; швидкий зворотний зв'язок і автоматизація перевірки результатів (у разі онлайн-тестування); економія часу та ресурсів учителя; стимулювання самоконтролю й навчальної мотивації учнів через елемент змагальності та гейміфікації. Серед недоліків відзначено: значні витрати часу на підготовку якісних тестових завдань; вплив стресу і тривожності учнів на результати; обмежені можливості тестів у перевірці творчого використання лексики та продуктивних мовленнєвих умінь; а також потенційні технічні труднощі при використанні онлайн-інструментів.

З'ясувавши теоретичні аспекти ТКЛК, ми розробили методику використання новітніх технологій для тестового контролю лексичної компетентності десятикласників. Таким чином, було обґрунтовано критерії відбору навчально-ігрових онлайн-платформ (з погляду валідності, надійності, інтерактивності тощо) і визначено, що найбільш придатними для контролю лексики є платформи *Quizizz*, *Kahoot!* та *Wordwall*. Для практичної реалізації було обрано платформу **Quizizz** як таку, що найкраще поєднує дидактичну гнучкість, гейміфікацію та автоматизовану аналітику результатів. На основі змісту теми «It's just a game. Sport» (підручник *Focus 3*), ми розробили комплекс тестових завдань різних типів: множинного вибору, заповнення пропусків у тексті, встановлення відповідностей (відповідність слова до дефініції, чи синоніма), завдання на виключення зайвої лексичної одиниці, на словотворення та відкрите завдання на заповнення речення. Також, ми диференціювали тестові завдання за трьома рівнями складності.

Нами була запропонована модель організації тестового контролю лексичної компетентності старшокласників з використанням інтерактивної онлайн-платформи, яка поєднує навчання й оцінювання в єдиний процес. Суть

запропонованої моделі полягає в організації тестового контролю лексичної компетентності старшокласників як безперервного циклу «навчання – тестування – рефлексії» з використанням інтерактивної платформи Quizizz. Онлайн-тестування одночасно виконує діагностичну й мотиваційну функції, забезпечуючи оперативний зворотний зв'язок, елементи змагання та можливість швидко виявляти й коригувати лексичні труднощі учнів.

Згідно розробленої моделі та досліджених аспектів ТКЛК, ми провели пробне навчання у реальних умовах навчального процесу (із залученням 18 учнів 10 класу), що підтвердило ефективність розробленої методики. Учні експериментальної групи, які виконували тестування в інтерактивному форматі Quizizz, не поступилися учням контрольної групи (що проходили тест у традиційному письмовому форматі) за рівнем засвоєння лексичного матеріалу, а за окремими показниками навіть перевершили їх. Застосування гейміфікованої онлайн-платформи підвищило залученість школярів у процес контролю знань, а також сприяло їх позитивному ставленні до тестування, при цьому валідність, надійність та об'єктивність оцінювання не постраждали. Отже, ми дійшли висновку, що інтерактивні технології можуть успішно інтегруватися в процес контролю сформованості ЛК учнів, забезпечуючи такий самий або, навіть, вищий рівень результативності.

Таким чином, підсумовуючи все вище сказане можемо дійти висновків, що розроблена методика і матеріали дослідження мають прикладне значення для методики навчання іноземних мов. Використання платформи Quizizz та інших онлайн-ресурсів для тестового контролю ЛК дозволить учителям підвищити об'єктивність та ефективність оцінювання, урізноманітнити форми контролю й стимулювати навчальну мотивацію учнів. Матеріали дослідження (комплекс тестових завдань, модель організації тестування, методичні рекомендації) можуть бути впроваджені у практику роботи вчителів англійської мови старшої школи. Перспективами подальших наукових пошуків є розширення вибірки учнів і повторне експериментальне

підтвердження ефективності методики в інших умовах (учні гуманітарного профілю, інші теми й вікові групи). Доцільним є також дослідження довготривалого впливу онлайн-тестування на якість засвоєння лексики та рівень навчальної мотивації учнів різного навчального рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамова, І. З., Багрій К. Л. Тестування як форма контролю та діагностики знань учнів. *Витоки педагогічної майстерності. Педагогічні науки*, 2012. 4 с.
2. Алексеева С. Особливості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення: сучасні онлайн-ресурси. *Український педагогічний журнал*. 2023. № 1. с. 59-65. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/645/641> (дата звернення: 16.08.2025)
3. Андреева Н. Онлайн-тестування у системі контролю якості знань майбутніх учителів іноземних мов. *Іноземні мови*. 2014. 60с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgi (дата звернення: 26.02.25)
4. Бардакова Л.В. Розробка тестових завдань для контролю рівня сформованості лексичної компетентності учнів 10 класу за темою «It's just a game. Sport» з використанням навчально-ігрової платформи Quizizz (Wayground), 2025.
URL: <https://wayground.com/admin/quiz/6910cab8518483c965cc2dff> (дата звернення: 10.11.25)
5. Беседін Б.Б., Миронов А.Г., Особливості використання тестового контролю в умовах дистанційного навчання. *Збірник наукових праць фізико-математичного факультету ДДПУ*. 2024. С. 76–83. URL: https://ddpu.edu.ua/fizmatzbirnyk/2024/ZNPFMFDSPU_2024_pp_076-083.pdf.
(дата звернення: 18.04.2025).
6. Борисенко П. А. Основні вимоги до підготовки тестів у навчанні іноземних мов. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. 2007. № 3. с. 58–61.
7. Буданова Л. Г. Використання тестових завдань у процесі вивчення іноземних мов. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2007. С. 11–14.
8. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест: навч. посіб. Київ, 2006. 160 с.

9. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: у 2 т. Київ: Наук. думка, 2001. 1040 с.
10. Власенко Л. В., Нікітенко О. В. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови. URL:<https://dspace.nuft.edu.ua/server/api> (дата звернення: 15.10.2025).
11. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. 4-те вид. Київ: Академвидав, 2012. 616 с.
12. Волкова Н. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Д.: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/2022/Volkova_1.pdf
13. Гарматюк Н. Д., Марценюк В. П. Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. URL:file:///C:/Users/Lili/Downloads/admin,+6.PDF%20(6).pdf(дата звернення: 17.04.2025).
14. Деркач Ю., Романів Т. Тестування як ефективний засіб поточного контролю на уроках іноземної мови. *Молодий вчений*. 2018. № 9. С. 400–402.
15. Дишко О. Л., Зубехіна Т. В., Павлишина Н. Б. Інформаційно-комунікаційні технології в організації електронного навчання бакалаврів (на прикладі спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота»). *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 59, № 3. С. 76–86.
16. Долинський Є. В. Лексична компетентність: структура та особливості формування // Педагогічний альманах. — 2020. — №45. — С. 19–25.
17. Жовніренко Ю. О. Переваги та недоліки тестового контролю. Бердянська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 11. Бердянська міська рада Запорізької області, 2018. URL:<https://naurok.com.ua/vistup-perevagi-ta-nedoliki-testovogo-kontrolyu-45213.html> (дата звернення: 11.03.25 та 15.10.25).
18. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / С. Ю. Ніколаєва та ін. Страсбург: Рада Європи; Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
URL:http://www.khotivnyk.edukit.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf(Дата звернення: 02.03.2025)

19. Канюк О. С. Розвиток іншомовної лексичної компетентності у студентів немовних спеціальностей за допомогою інтерактивних засобів навчання. *Вісник науки і освіти*. 2023. № 1(7). С. 467–479.
20. Квасова О. Теоретичні аспекти і досвід створення курсів з мовного тестування. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2016. № 4. с. 157–163.
21. Кузьменко Ю. В. Вправи для формування лексичних навичок. *Бібліотека журналу «Іноземні мови»*. 2003. С. 21–25.
22. Кухар Л. О., Сергієнко В. П. Конструювання тестів: курс лекцій: навч. посіб. Луцьк, 2010. 182 с.
23. Король Т. Г. Адаптивний тестовий контроль англомовної компетентності в читанні фахової літератури студентами немовних спеціальностей. *Іноземні мови*. 2015. Вип. 126. 9 с.
24. Костик Є. В. Вивчення англомовної професійної лексики за допомогою онлайн-платформи WordWall. 2025. 17 с.
URL: <https://ehsupir.uhsp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/54f3fbc7-7515-43b5-89db-80fef4f036b7/content> (дата звернення: 03.11.25)
25. Леонтьян М. А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія: Педагогіка*. 2012. С. 73–75. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv (дата звернення: 13.05.2025).
26. Лісова Ю. О., Клименко О. П. Рекомендації з використання інтерактивних ігрових платформ у навчанні англійської мови у середній школі. *International Scientific and Practical Conference*. Kyoto, 2021. С. 403–409.
27. Майєр Н. В. Тестова компетентність майбутнього вчителя іноземних мов і культур. *Іноземні мови*. 2018. № 4. С. 37–41.
28. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів/Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.

- 29.Методика проведення педагогічного експерименту: лекційне заняття. На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/lekciya-na-temu-metodika-provedennya-pedagogichnogo-eksperimentu-127407.html> (дата звернення: 04.11.2025).
- 30.Михайлова Л. Використання інтерактивних платформ під час викладання англійської мови студентам ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 84. С. 265–268.
URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/84_2025/part_2/44.pdf (дата звернення: 10.11.2025).
- 31.Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5–9 класи : наказ Міністерства освіти і науки України № 804. Київ, 2017. 113 с.
URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas27.pdf> (дата звернення: 07.04.2025).
- 32.Мусейчук С. М. Тестування як основна форма контролю при навчанні іноземних мов. *Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України*. Київ, 2003. С. 93–105.
- 33.Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10–11 класи. Англійська, німецька, французька, іспанська мови. Київ, 2017.
URL:https://osvita.ua/doc/files/news/589/58921/inozemni-movi-10-11-19_09_2017.pdf (дата звернення: 10.03.2025).
- 34.Наталія К. 7 сервісів для створення навчальних тестів та завдань онлайн. 2025.
URL: <https://buki.com.ua/news/7-servisiv-dlya-stvorennya-navchalnykh-testiv-ta-zavdan-onlayn/>(дата звернення: 29.08.25)
- 35.Нетрибійчук О. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів освіти у навчанні хімії. *Інститут педагогіки НАПН України*.
URL:684-naukovi-konferentsii-tdpu/ix-mizhnarodna-naukovo-praktychna-onlain-internet-konferentsiia-problemy-ta-innovatsii-v-pryrodnycho-matematychnii (дата звернення: 20.11.25).

36. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
37. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11–17.
38. Нова українська школа: poradnik dla vchytel'ia / Р. Б. Шиян, Н. З. Софій, О. В. Онопрієнко, Ю. М. Найда, М. Пристінська. Київ: ТОВ «Видавничий дім “Плеяди”», 2017.
URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf (дата звернення: 20.11.2025).
39. Петрашук О. П. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі: монографія. Київ: Вид. центр КДЛУ, 2000. 261 с.
40. Пламада С. С., Сапожник І. В. Тестовий контроль знань на уроках англійської мови в загальноосвітніх школах. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2017/NV_2017_8-2/13.pdf (дата звернення: 01.12.25).
41. Редько В. Г. Особливості навчання іноземної мови учнів 5–6 класів гімназії з кліповим мисленням. *Український педагогічний журнал*. Київ, 2022. 10 с.
42. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
43. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 23.
URL: file:///C:/Users/Lili/Downloads/im_2010_4_4.pdf (дата звернення: 16.02.2025)
44. Тестові технології оцінювання ключових і предметних компетентностей учнів основної і старшої школи: монографія / за ред. О. І. Ляшенка, Ю. О. Жука. Київ: Педагогічна думка, 2014. 200 с.
45. Три ідеї для збільшення словникового запасу учнів. *Журнал «Практичні поради»*. ТОВ «На Урок». URL: <https://naurok.com.ua/post/tri-ide-dlya-zbilshennya-slovnikovogo-zapasu-uchniv> (дата звернення: 05.03.2025).

46. Федоренко Ю. П. Формування комунікативної компетенції старшокласників на сучасному етапі. *Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка*. 2004. С. 82–87
47. Швардак М. В., Теличко Н. В. Тестовий контроль рівня сформованості англомовної лексичної компетентності у здобувачів освіти засобами мобільних технологій. URL: <https://sjeducation.pau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/Shvardak-M.V.-Telychko-N.V.pdf> (дата звернення: 02.10.25)
48. Alderson J. C., Clapham C., Wall D. *Language Test Construction and Evaluation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 318 p. URL: <https://library.uc.edu.kh/userfiles/pdf/10.Language.pdf> (дата звернення: 05.03.2025).
49. Allen V. E. *Techniques in Teaching Vocabulary*. Oxford: Oxford University Press, 2003. 136 p.
50. Bachman L. F. *Modern Language Testing at the Turn of the Century: Assuring That What We Count Counts*. University of California, Los Angeles, 2000. 43 p.
51. Bauer L., Nation P. Word Families. *Journal of Lexicography*. 1993. P. 253–279.
52. Bell K. The Unconventional Guide to Testing Your Students' English. URL: <https://teacherblog.ef.com/unconventional-guide-testing-students-english/> (дата звернення: 15.10.2025).
53. Bodnenko D. The Role of Informatization in the Change of Higher School Tasks: The Impact on the Professional Teacher Competences. *ICT in Education, Research and Industrial Applications (ICTERI)*. 2013. P. 281–287.
54. Buck G. *Language Test Validation in a Digital Age*. Cambridge: Cambridge University Press, 2023.
55. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020. URL: <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16802fc1bf>. (дата звернення: 14.10.25)

56. Edwards R., Collins L. Lexical Frequency Profiles and Zipf's Law. *Language Learning*. 2011. 30 p.
57. Estaji M., Mirzaii M. Enhancing EFL Learners' Vocabulary Learning through Formative Assessment: Is the Effort Worth Expending? *Language Learning in Higher Education*. 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/327820401_Enhancing_EFL_learners'_vocabulary_learning_through_formative_assessment_Is_the_effort_worth_expending (дата звернення: 17.09.25)
58. Han F. Test-taking Strategy Use by Chinese Young EFL Learners in an Authentic International Standardized English Test. *Porta Linguarum*. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/368317576> (дата звернення: 12.02.25)
59. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. England: Pearson Education Limited, 2007. 448 p.
60. Huberman A. Optimal Protocols for Studying and Learning. URL: <https://youtu.be/ddq8JIMhz7c?si=juaRsQCFTixw2BKF> (дата звернення: 15.10.2025).
61. Martínez Sánchez A. L. et al. Impacto de Kahoot en el desarrollo del vocabulario en estudiantes de inglés de noveno grado. *Prisma Journal. Revista de Ciencias Sociales y Humanidades*. 2025. 16 p. URL: <https://www.prismajournal.org/index.php/home/en/article/view/31/82> (дата звернення: 12.11.25)
62. Nation P. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
63. Nation I. S. P. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. URL: <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam031/2001269892.pdf>. (Дата звернення: 27.06.25)
64. Ochoa G., Montoya J. Evaluación formativa digital en la clase de inglés: experiencias en secundaria. 2019. URL:

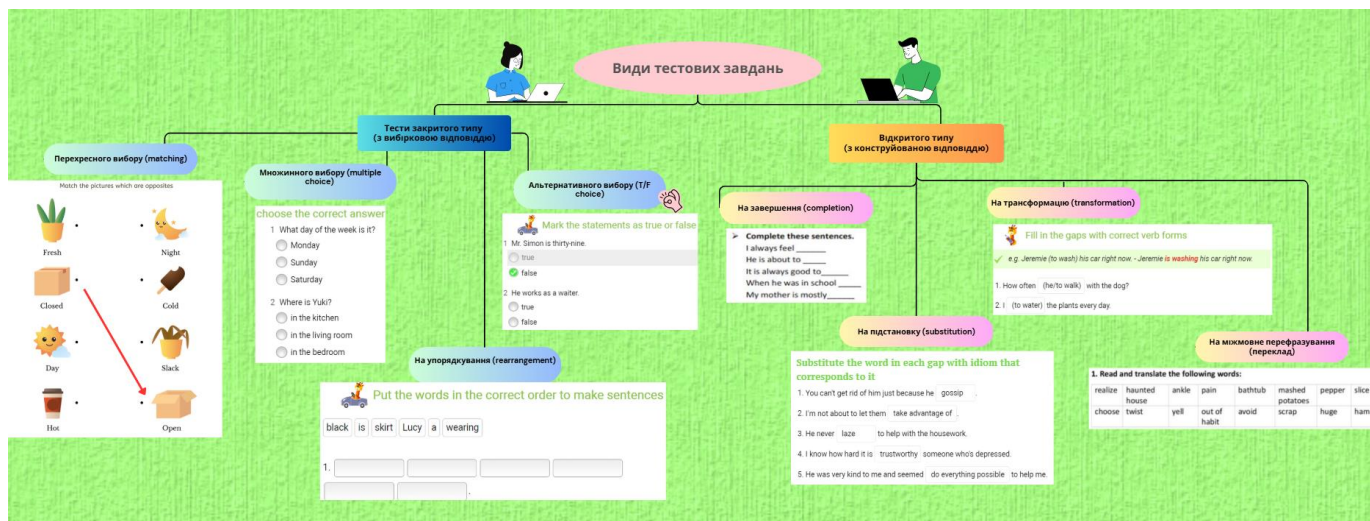
- <https://www.researchgate.net/publication/318414410> *Uso formativo de instrumentos de evaluacion en secundaria lengua extranjera - ingles redacciones*. (дата звернення: 16.02.25)
65. Oxford L. Language Learning Styles and Strategies: An Overview. *Generative Approach to Language Acquisition Conference*. Utrecht: Utrecht University, 2003. 25 p.
66. Özdemir O., Seçkin H. Quantifying Cognitive and Affective Impacts of Quizlet on Learning Outcomes: A Systematic Review and Comprehensive Meta-analysis. *Frontiers in Psychology*. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379145027> *Quantifying cognitive and affective impacts of Quizlet on learning outcomes a systematic review and comprehensive meta-analysis*. (дата звернення: 23.09.25)
67. Quizizz Online Digital System Assessment Tools / Nur Rahmah, Alia Lestari, Hamdan Sugilar. *2019 IEEE 5th International Conference on Wireless and Telematics*. 2019. URL: <https://www.researchgate.net/publication/339019100> *Quizizz Online Digital System Assessment Tools* (дата звернення: 17.08.25)
68. Rafli M., Firdaus M. Analyzing the role of Quizizz in integrating language assessment with language skills: A library-based study. *Khatulistiwa: Jurnal Pendidikan dan Sosial Humaniora*. 2025. Vol. 5, No. 2. Pp. 763–771. URL: <https://doi.org/10.55606/khatulistiwa.v5i2.6085> (дата звернення 10.11.25)
69. Read J. Towards a New Sophistication in Vocabulary Assessment. *Language Testing*. 2023.
70. Recep U. Testing English Vocabulary Knowledge Through the Lexical Frequency Profile (LFP): Meta-analysis. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/377629022> *Testing English Vocabulary Knowledge Through the Lexical Frequency Profile LFP Meta-analysis* (дата звернення: 09.09.25)
71. Richards J. C. The Role of Vocabulary Teaching. *TESOL Quarterly*. 1976. Vol. 10. P. 77–89.

72. Roth C. TalkReal. Best Language Learning Apps to Learn a Language Fast.
URL: <https://talkreal.org/en/blog/best-language-learning-app/> (дата звернення: 12.04.25)
73. Simonnet E., Loiseau M., Lavoué É. A Systematic Literature Review of Technology-Assisted Vocabulary Learning. *Journal of Computer Assisted Learning*. URL: https://www.researchgate.net/publication/387441928_A_Systematic_Literature_Review_of_Technology-Assisted_Vocabulary_Learning. (Дата звернення: 09.10.25)
74. Spearman C. Correlation Calculated from Faulty Data. *British Journal of Psychology*. 1910. URL: https://gwern.net/doc/statistics/1910-spearman.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 14.10.25)
75. Taylor L. Language Testing in the Digital Era: Challenges and Opportunities. *Language Testing*. 2024.
76. Thomas L. 7 smart, fast ways to do formative assessment. *Edutopia*. 2019. URL: <https://www.edutopia.org/article/7-smart-fast-ways-do-formative-assessment/> (дата звернення: 11.11.2025).
77. Wilkins D. A. Linguistics in Language Teaching. Cambridge: MFT Press, 1972. URL: [https://www.scirp.org/\(S\(i43dyn45teexjx455qlt3d2q\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1858502](https://www.scirp.org/(S(i43dyn45teexjx455qlt3d2q))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1858502) (Дата звернення: 29.06.25)
78. Zheng Y. Exploring Long-term Productive Vocabulary Development in an EFL Context: The Role of Motivation. 2012. P. 104–119.

ДОДАТКИ

Додаток А

Види тестових завдань

Режим доступу:

https://www.canva.com/design/DAGvfdU_aJQ/ioLmbkRueX4tFVvk6moVsuw/edit?utm_content=DAGvfdU_aJQ&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

Джерело: складено автором на основі [28]

Додаток Б

Приклад вхідного тестування у підручнику "Focus 3" by Pearson

FOCUS		Focus 3 Placement Test
Name: _____		
Class: _____		
Total: _____/100		
1 Whenever I see him, he smiles all the time. He's very ____. A caring B cheerful C sensible D generous 2 'Who lives in that house?' '____'. A Yes, I do. B I live C I am. D I do. 3 How can Joe afford ____ a new laptop? A buying B buy C buys D to buy 4 Do you ____ any celebrities on Twitter? A see B update C collect D follow 5 What were you doing when you ____ the text? A were getting B got C get D getting 6 ____ your parents use to have mobile phones when they were younger? A Were B Are C Did D Do 7 They're showing the first ____ of a new sitcom tonight. A scene B episode C act D chapter 8 Is London ____ as Beijing? A big B as big C more big D bigger 9 Jenny is only eighteen but she's ____ written two plays. A yet B ever C never D already 10 Can you help me? I'm not ____ to reach this shelf. A too much tall B too tall C tall enough D enough tall 11 Our house hasn't got any stairs. It's ____. A a bungalow B detached C a cottage D terraced 12 Joe's lived in that flat since ____. A a month B a long time C 2012 D two years 13 I ____ you later if you like. A'm helping B'll help C'm going to help D help 14 Students have to pay tuition ____. A costs B expenses C fees D prices 15 If we ____, we'll catch the bus. A to hurry B hurry C are hurrying D will hurry 16 We've got a sofa ____ is also a bed. A which B who C where D – 17 Nurses often ____ shifts. A make B are C earn D do 18 If I ____ enough money, I'd go round the world. A have B will have C would have D had 19 Everything's free, so you ____ bring any money. A have to B can't C needn't D must 20 My sister always picks up a(n) ____! Whenever I go shopping with her, she finds something very cheap. A sale B offer C bargain D brand 21 Students ____ a lot of homework every day. A give B are given C given D gave 22 There are ____ biscuits here – would you like one? A any B a few C much D lots 23 You'll ____ over this headache soon. A suffer B recover C get D take 24 I phoned the ticket office but it ____ closed. A has already B already C did already D had already 25 Rob said he ____ the film before. A didn't see B hasn't seen C doesn't see D hadn't seen 26 It's important to feel comfortable in your own ____. A appearance B skin C face D fashion 27 He might come ____ as shallow, but in fact he's not. A across B by C after D for 28 I ____ that aliens have visited the Earth. A haven't believed B not believe C'm not believing D don't believe 29 I ____ to go out today. A'm not wanting B don't want C not want D haven't wanted 30 I'm sorry I'm late. How long ____? A have you waited B do you wait C have you been waiting D are you waiting 31 I ____ three exercises. Can I have a rest now? A am finishing B finish C have been finishing D have finished 32 The athletes are out on the ____. A course B court C track D pitch 33 He's very ambitious. I'm sure he'll ____ on any challenge. A run B take C go D put 34 I ____ when I suddenly felt a pain in my leg. A swam B have been swimming C was swimming D had swum 35 I got to the final in 2010 even though I ____ never played tennis before. A hadn't B haven't C have D had 36 The doctor advised ____ so much fast food. A not to eat B me not to eat C I don't eat D not eat 37 Our teacher makes ____ homework every day. A us to do B we do C us do D us doing 38 I don't mind ____ the party. A missing B I missed C to miss D miss 39 I ____ my bus so I had to wait for the next one. A caught B lost C missed D dropped 40 No one likes ____ stuck in a traffic jam. A getting B picking C taking D catching		

Додаток В

Приклад поточного тестування у підручнику “Focus 3” by Pearson

Use of English

5 Choose the correct option, A, B, C or D to complete the text.

MUSIC FESTIVALS

The summer is almost here and it's time to ⁰ A some holiday plans. What ¹ _____ music festivals? Do you enjoy them? Maybe you could go to one this summer? If your search for reasonably priced tickets is ² _____, you can attend a lot of different performances and have a great time.

If you decide to attend a festival, make sure you take a friend with you. I ³ _____ to music festivals for five years now and I can assure you that the people there are usually friendly, relaxed and ⁴ _____, so even if you go alone, you are bound to make some friends.

Do be prepared for all kinds of weather as it can change a lot during a festival. Take a ⁵ _____ in case it gets cold in the evening, and definitely wear shoes that will keep your feet dry.

0 A make B do C take

1 A do you think about B are you thinking of
C have you thought

2 A unacceptable B successful C able

3 A go B have gone
C have been going

4 A easy-going B vain C shallow

5 A waistcoat B fleece C bangle

/5

6 Choose the correct option.

0 X: I'm sure you'll love Tracy. She's great fun.

Y: I know, I've met her before. She's got a great B of humour.

A taste B sense C feeling

1 X: Are you ready to go to the station?

Y: I C for three hours, but I still have too many things!

A have packed B have been packing
C am packing

/5

Продовження додатку В

Приклад поточного тестування у підручнику “Focus 3” by Pearson

Name: _____
 Class: _____
 Total: _____/30

Vocabulary

1 Complete the sentences with the missing prepositions.

- 0 Why don't you try these trousers on? The changing rooms are over there.
- 1 Celia always wears strange clothes because she likes to be the centre _____ attention.
- 2 Robert gets _____ well with his sister, but he often argues with his brother.
- 3 It's sad that you've lost touch _____ your friend from your old school.
- 4 Sam doesn't really care _____ his appearance. He just wants to feel comfortable.
- 5 My best friend is always there _____ me when I'm having problems

/5

2 Complete the sentences with the missing words. The first letters are given. Use the definitions in brackets to help you.

- 0 My mum always goes for a casual (not formal) look unless she's attending an important meeting.
- 1 Ted is so r _____ (against rules) that he does exactly the opposite of what his parents would like.
- 2 I always feel happy and c _____ (without worries) during the summer holidays because I don't have to think about schoolwork.
- 3 James is so open and friendly that you can tell he feels c _____ (relaxed and confident) in his own skin.
- 4 Winning that prize at such a young age is quite an a _____ (something difficult which has been done successfully).
- 5 Celia seems like a s _____ (not deep or serious) person because she's always laughing, but actually she thinks about very serious issues.

/5

Grammar

3 Choose the correct option.

- 0 I am believing / believe that fashion and design play an important role in our lives.
- 1 Are you looking / Do you look for anything in particular?
- 2 Susan is having / has all five albums recorded by this pop group from South London.
- 3 I think / am thinking about going to the Shakespeare festival this year.
- 4 You are looking / look really stupid in this hat – it's much too big.
- 5 I'm not sure if they are having / have a good time at the festival this time.

/5

4 Complete the sentences with the correct form of the words in brackets. Use the Present Perfect Simple or Continuous.

- 0 It has been snowing (snow) heavily since we left home.
- 1 They _____ (sell) the best works of art here for almost a century.
- 2 Our readers _____ (send) a lot of questions to the invited guest, and the final day to send your questions was yesterday.
- 3 My family _____ (have) this painting for many generations.
- 4 Annie _____ (not / meet) her new neighbours yet.
- 5 How long _____ (you / study) at the Art College?

/5

Приклади тестових завдань поточного контролю ЛК у підручнику "Focus 3" by Pearson

SHOW WHAT YOU'VE LEARNT

8 Complete each pair of sentences with the same word A-C.

- 1 How old were you when you first ___ into rowing?
Don't worry – I've ___ a pair of skates I can lend you.
A been B got C had
- 2 I feel that my team really ___ me down after they failed to win the cup.
James ___ me borrow his tennis racket, so we can play tomorrow.
A put B took C let
- 3 Swimmer Simon Davies said his main aim this year is to ___ his own world record.
You look exhausted, Mike. Let's have a ___ at this café.
A break B rest C keep
- 4 The best way to lose weight is to keep ___ and watch what you eat.
The jacket really suited Rachel, but unfortunately it was the wrong size and didn't ___ her.
A shape B fit C healthy
- 5 My sports ___ told me I need to lose some weight if I want to win the trophy.
I think we'll take the ___ to the stadium. There shouldn't be too much traffic.
A trainer B fan C coach

9 Complete the sentences with the correct form of the words from the box. There are two extra words.

beat come goal point referee
spectator teammate win

- My teammates threw me into the river after we won the boat race.
- 1 I know I can't run very fast but I didn't think I'd ___ last in the race.
 - 2 With two minutes of the match left, the fans were screaming at the ___ to blow the whistle.
 - 3 The ___ had paid £275 each for tickets to watch the game from the VIP area.
 - 4 Mai Lee ___ the favourite Jinjing Ho to become this year's women's table tennis champion in our county.
 - 5 If Barlow scores the next ___, he'll win the match and be the new table tennis champion.

/10

SHOW WHAT YOU'VE LEARNT

8 Choose the correct answers A-C.

- 1 These ___ jeans are actually new but they look like they have been worn a lot.
A faded B vintage C antique
- 2 There's nothing more elegant than wearing a ___ tie with an Italian designer suit.
A straight B silk C denim
- 3 Don't wear a suit if you prefer to go for a more casual _____.
A flow B attention C look
- 4 Yvette is so ___ she spends hours every day just putting on her make-up.
A trendy B vain C down-to-earth
- 5 I'm surprised Billy was angry. He always comes ___ as very calm.
A over B through C across
- 6 I could never be famous because I hate being the ___ of attention.
A middle B centre C point
- 7 Luke is such a ___ person. I've never seen him stressed or worried.
A carefree B careful C casual
- 8 It can get quite chilly at night, so take your ___ with you just in case.
A sweatshirt B waistcoat C blouse
- 9 My trousers are too large. Where did I put my brown leather ___ I wonder?
A boots B fleece C belt
- 10 Tyler should learn to go with the ___ and relax more often.
A appearance B flow C skin

/10

Додаток Г

Приклад тематичного контролю у підручнику "Focus 3" by Pearson

FOCUS REVIEW 6

VOCABULARY AND GRAMMAR

1 Choose the correct option.

- 1 It is quite common for a sportsperson to *dislocate* / *burn* their shoulder during a game, but it's quite easy to put it back into place.
- 2 It was so funny that we laughed our *hearts* / *heads* off.
- 3 After the accident, Kelly had a *broken* / *black* eye from hitting her face on the steering wheel.
- 4 Luckily, Henry only *sprained* / *broke* his ankle, so none of the bones were damaged.
- 5 When Jim told me who was going to visit us, I knew he was pulling my *hand* / *leg*. It couldn't be true.

2 Complete the sentences with words from the unit. The first letter of each word is given.

- 1 The first time Julie went on the underground she had a **p**_____ **a**_____ because she is so afraid of closed spaces.
- 2 The **r**_____ team arrived three minutes after the accident.
- 3 Susan has an annoying food **a**_____. She can't eat cucumbers or melons, among other things.
- 4 I've been feeling really tired, so I've made an appointment for a check-up at the local **s**_____.
- 5 Would you like to take **p**_____ in our effort to save the **I**_____ of giant pandas?

3 Complete the sentences with the correct form of the verbs in the box.

(can have not call sponsor not let)

- 1 If I tried to text during the lesson, I'm sure my teacher _____ me keep my phone with me.
- 2 My mum always wants to know what I'm doing. If only she _____ me so often.
- 3 I want to go to New York to run the marathon. I wish someone _____ me.
- 4 My school is very small and old. I wish it _____ a sports centre with a swimming pool.
- 5 I hate cycling to school. If only I _____ get a driving licence at the age of sixteen.

4 Match the sentence halves. Then complete the Third Conditional sentences with the correct form of the verbs in brackets.

- 1 We _____ (not help) so many families ☐
 - 2 If you _____ (not go) on such a strict diet, ☐
 - 3 You _____ (help) the person with a cut ☐
 - 4 If Andy _____ (put) some ice on his head, ☐
 - 5 Sally _____ (win) the singing competition ☐
- a if you _____ (do) a first aid course.
 b he _____ (stop) the bleeding.
 c if she _____ (not lose) her voice last week.
 d if we _____ (not raise) so much money for the charity.
 e you _____ (not feel) dizzy yesterday.

USE OF ENGLISH

5 Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first. Use up to five words in each gap.

- 1 It's a pity you can't take part in the first aid training.
If only _____ part in the first aid training.
- 2 Mark reached the hospital on time only because he had left home very early.
If Mark hadn't left home very early, he _____ the hospital on time.
- 3 You should shorten your run so that you don't get so tired.
You should shorten your run so as _____ tired.
- 4 My brother never tells me when he's angry with me.
I wish _____ when he's angry with me.

6 Read the text and choose the correct answer, A, B, C or D.

VEGETABLES AND VITAMINS

I don't think I was a particularly fussy eater as a child. Like many children, I simply didn't like vegetables. After eating my meat and potatoes quickly, I would stare bitterly at the vegetables left on my plate. If they had simply disappeared, I ¹ _____ very happy. Instead, I had to sit at the table until my plate was clean.

At that time I didn't know that my mum wanted me to eat vegetables to make sure that I was getting all the vitamins I needed. She was so afraid that I would develop a serious ² _____ that, every now and then, she made an appointment at the doctor's and asked him to do a blood test on me. Blood tests were even worse than broccoli, as I've been afraid of needles all my life. Even today I wish my mum ³ _____ so concerned about me. After all, I'm a perfectly healthy adult.

A few days ago, I found a book about the history of science. I couldn't ⁴ _____ when I found a chapter explaining that some 100 years ago people didn't know anything about vitamins!

It was a Polish-born scientist, Kazimerz Funk, who formulated the concept of vitamins in 1912. It was a great discovery, but I keep thinking that if Funk ⁵ _____ vitamins, my mum wouldn't have made me eat all those vegetables.

1 A will be	B would be
C had been	D would have been
2 A condition	B situation
C injury	D epidemic
3 A couldn't be	B hasn't been
C hadn't been	D wouldn't be
4 A pull my leg	B believe my eyes
C give me a hand	D laugh my head off
5 A didn't discover	B would discover
C hadn't discovered	D haven't discovered

Додаток Д

Приклад тестових завдань тематичного контролю у підручнику "Focus 3" by Pearson

UNIT TEST 6 • GROUP A
Vocabulary, Grammar and Use of English

Name: _____

Class: _____

Total: _____/30

Grammar

3 Complete the sentences with the correct form of the verbs in the box.

be	not have	not hurt
join	learn	stop

0 If I were you, I wouldn't touch the cut with a dirty hand.

1 My friend is complaining about his health all the time. I wish he _____!

2 If I wanted to get more exercise, _____ (you) a gym with me?

3 I've been walking all day! I'm really tired and I wish my feet _____ so much.

4 If George _____ a car, he would probably go to work by bike.

5 I would like to know more about being healthy. If only we _____ more about eating habits at school!

_____/5

4 Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first.

0 The expedition was a complete disaster because the climbers left too late.
If the climbers had left earlier, the expedition wouldn't have been a complete disaster.

1 The weather was horrible last night, so Thomas decided to stay at home.
If the weather hadn't been horrible last night, _____.

2 I didn't tell the doctor about the headaches because he didn't ask me about them.
If the doctor had asked me about the headaches, _____.

3 I disagreed so strongly because I thought the nurse was wrong.
I wouldn't have disagreed so strongly _____.

4 Anna didn't want to go to the dentist until she got terrible toothache last week.
If Anna hadn't got terrible toothache last week, _____.

5 I was so hungry because we didn't have anything for lunch.
I wouldn't have been so hungry if _____.

_____/5

Vocabulary

1 Complete the sentences with one word in each gap.

0 I've just taken up running. I want to take part in the New York City marathon next year.

1 We are doing a run to help _____ money for cancer research.

2 If you continue to eat sweets every day, you will definitely _____ weight.

3 She is in a _____ condition after the accident, and the doctors aren't sure she will survive.

4 Did you learn how to give first _____ at school? Would you be able to help somebody in danger?

5 I couldn't help notice that Carrie had a new gold watch on her _____ and a diamond ring on her finger.

_____/5

2 Complete the sentences with the missing verbs. The first letters are given. Use the definitions in brackets to help you.

0 Many emergency workers deliver (bring into the world) a baby in someone's home or on the way to hospital.

1 Instead of giving them gifts for their anniversary, my parents would like you to d_____ (give for the purpose of providing help) money to their favourite charity.

2 Simple mosquito nets can s_____ (protect) lives in areas where the insects spread disease.

3 I'm taking part in the charity walk next weekend. You can s_____ (give money to someone who is taking part in an event organised by a charity) me if you want.

4 You won't be able to buy these tablets if a doctor doesn't write a p_____ (an order for a medication) for you.

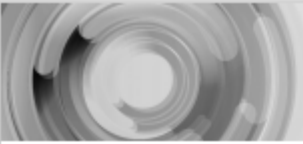
5 There isn't enough equipment to t_____ (give medical care) this disease here. You need to go to the capital.

_____/5

© Pearson 2020 PHOTOCOPIABLE Focus 3 SECOND EDITION (B1/B1+)

Додаток Е

Приклад тестових завдань періодичного контролю у підручнику "Focus 3" by Pearson

FOCUS
REVIEW TEST 2 • GROUP A
Vocabulary, Grammar, Use of English and Reading

Name: _____

Class: _____

Total: _____/58

Vocabulary

1 Complete the sentences with one word in each gap.

- I sometimes fall _____ with my best friend, but we never stay angry for long.
- I take _____ my mum with my brown eyes and small ears.
- I like to hang _____ with my friends at a local café.
- My family came to cheer me _____ when I entered the baking competition.
- Lucia picked _____ her cooking skills from her grandmother.

_____/5

2 Complete the sentences with words formed from the words in CAPITALS.

- The accident was _____. There was nothing they could do to prevent it. AVOID
- Mark is a _____ person who doesn't worry about anything. CARE
- The new restaurant is very _____, with all of the most fashionable dishes. TREND
- It was _____ that she would lose the competition because she was such a talented cook. THINK
- Tim should follow the news more closely, because he's really _____ when it comes to current affairs. INFORM

_____/5

3 Complete the text with the words in the box. There are three words you don't need.

catch	rush	easy-going	jam
stuck	fresh	miss	rude

My friend and I decided to go to Spain for the holidays. Of course, we weren't ready on time and we were afraid we might ¹_____ the train to the airport, so we took a taxi. Unfortunately, it was ²_____ hour, so we got ³_____

in traffic and it took us ages to get there. Then we discovered that we were at the wrong terminal, so we had to ⁴_____ a bus to another part of the airport and we barely made our flight. Luckily, we're both quite ⁵_____ so we didn't get stressed, and we certainly didn't let such minor problems spoil our holiday!

_____/5

Grammar

4 Choose the correct verb forms.

- I don't want / I'm not wanting / I haven't wanted* to go out now.
- When I was young, I *used to live / have lived / would live* on a farm.
- While we *have been waiting / were waiting / had waited* for the train, I ate my sandwiches.
- Everyone looks happy. England *must have won / will have won / must win* the match.
- We'll go / We won't go / We will have gone* skiing unless the insurance is too expensive.

_____/5

5 Complete the sentences with the correct form of the verbs in brackets.

- I _____ (not / used to / play) computer games very much, but now I love them!
- I was amazed that I came third in the race because I _____ (never / run) a marathon before.
- I'll call you as soon as I _____ (get) home.
- By Christmas, if I stick to this diet, I _____ (lose) over ten kilograms.
- Where's Tom? He _____ (forget) about the meeting because we were talking about it earlier.

_____/5

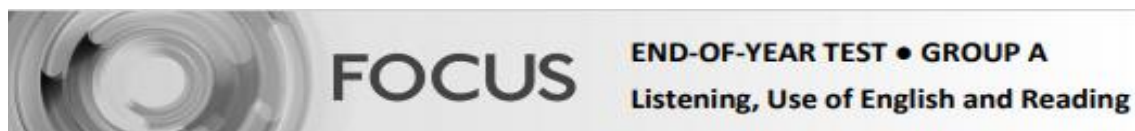
6 Correct the mistakes in the sentences. One sentence is correct.

- I didn't used to enjoy sport when I was young.

© Pearson 2020 PHOTOCOPIABLE Focus 3 SECOND EDITION (B1/B1+)

Додаток Ж

Приклад тестових завдань підсумкового контролю у підручнику “Focus 3” by Pearson

Name: _____
 Class: _____
 Total: _____/60

Listening

1 [Track 18] You will hear four different people talking about flying. For each speaker (1–4), choose one sentence (A–E) which is true. There is one extra letter which you do not need to use.

- A We learn about several advantages of using a particular airline company.
- B The speaker is comparing their experiences of two different airline companies.
- C The speaker is recommending an airline company based on their own experience.
- D You might hear this speaker at an airport.
- E The speaker is making a complaint.

Speaker:

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

/8

2 [Track 19] You will hear an interview with a police detective. For questions 1–5, choose the correct answer, A, B, C or D.

- 1** Emma decided to become a police officer because
 A she wanted her father to be proud of her.
 B she wanted to set a good example for other girls.
 C it was the job her father did.
 D her parents wanted her to work for the police.

2 Emma believes more young people are interested in joining the police because

- A they want to use new techniques and strategies for solving crimes.
- B they believe they can solve the old crimes they see on TV.
- C they only hear about success stories and don't realise the hard work it takes to solve a crime.
- D they think they will earn a lot of money.

3 What type of cases does Emma enjoy solving the most?

- A Catching killers
- B The most serious crimes
- C Cases that require her to think differently
- D Cases that are difficult to solve

4 Emma

- A often knows from the beginning of an investigation who committed the crime.
- B regularly needs months to put someone in prison.
- C is often surprised at how intelligent criminals are.
- D is studying psychology to help understand the criminals she catches.

5 To become a police detective you have to

- A pass a written exam and a physical test before working as a police officer.
- B first work successfully as a police officer.
- C get a specific university qualification.
- D spend a lot of money on training courses.

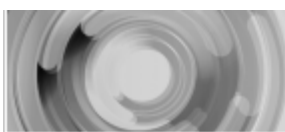
6 What quality is important to be a police detective?

- A Being prepared to break the rules
- B Understanding other people's feelings
- C Being interested in many different topics
- D Being relaxed

/12

/20

Приклад тестових завдань підсумкового контролю у підручнику "Focus 3" by Pearson

END-OF-YEAR TEST • GROUP A
Listening, Use of English and Reading

Use of English

3 Complete the text with the correct option, A, B, C or D.

Mark Menjivar is an artist with a strong interest in food. For a recent exhibition, Mark spent four years introducing (1) _____ to strangers all over the United States and arranging (2) _____ photos of the food in their fridges. He didn't know any of the people before taking the photos, but many of them became his friends afterwards, with some even putting him (3) _____ when he had nowhere to stay. He takes the pictures in order to show how the food we eat is connected to personality and how people live their lives. However, as a result of the project some people have changed their habits and they now live much healthier lifestyles. Rather than (4) _____ touch with the people he'd visited, Mark often goes back to see how their lives change over the years. When I finally met Mark, he also (5) _____ me that his life has also changed. Before having children he used (6) _____ much more unhealthy food, but now his fridge is full of fruit and vegetable and other healthy snacks.

1 A him	B them	C themselves	D himself
2 A taking	B take	C to take	D to taking
3 A up	B on	C out	D over
4 A break	B lose	C throw	D stop
5 A explained	B said	C told	D claimed
6 A to eat	B eaten	C to eating	D eating

/6

4 Complete the text with one word in each gap.

'Let's go to university together, (1) _____ we?' That's what my best friend said to me as we left school for the last time. We always did everything together and years earlier we (2) _____ agreed to go to the same university and study the same subject, but I was starting to have doubts. The more I thought about it, the more I realised I must have (3) _____ crazy to agree. What I really wanted to do was travel. Of course I knew education was important, but a career and earning money were not things I was ready to focus (4) _____.

It was that moment I knew I had to walk (5) _____ from our big plans. I'm not sure my friend is ever going to forgive me, but in three days I'm off on my big adventure. Taking a (6) _____ year is the best decision I've ever made.

/6

5 Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first. Use the word in capitals.

- A: I really didn't enjoy the film.
B: Neither did we. EITHER
A: I really didn't enjoy the film
B: We _____.
- You should tell him why he didn't get the job so he isn't upset. NOT
You should tell him why he didn't get the job so _____ him.
- Are you aware of how important this exam is? OF
Are you aware of _____ this exam?
- We painted the ceiling without any help. BY
We painted the ceiling _____.
- I'm not very good at learning languages and I'd like to be better. WISH
I _____ better at learning languages.
- At 6 o'clock I'll still be working. HAVE
I _____ work at 6 o'clock.
- It's possible their plane has been delayed. MIGHT
Their plane _____ delayed.
- It is usually warm here in summer time. TENDS
It _____ warm here in summer time.

/8

/20

Додаток 3

Приклад умовно-комунікативних та комунікативних завдань з відкритою відповіддю у межах підсумкового контролю у підручнику “Focus 3” by Pearson

Student A

1 What effect can these crimes have on the people who suffer from them?

2 Which of these ideas might be the most useful?

3 Your teacher will ask you some questions. Discuss the questions in pairs.

/20

END-OF-YEAR TEST
Writing

Name: _____
 Class: _____
 Total: ____/20

Write an answer to ONE of the questions.

1 Your teacher has asked you to write an opinion essay.

There is a lot of emphasis on winning in sport, but it's also important to take part and try your best. Write an opinion essay in which you present your opinion on whether winning is the key to enjoying sports.

Write your essay.

2 You have seen this announcement on a website.

GETTING YOUNG PEOPLE ACTIVE
 More and more young people are becoming unhealthy and do too little exercise. Tell us what you think could be done to encourage young people to do more exercise and lead healthier lifestyles. We will publish the most interesting articles on our website.

Write your article.

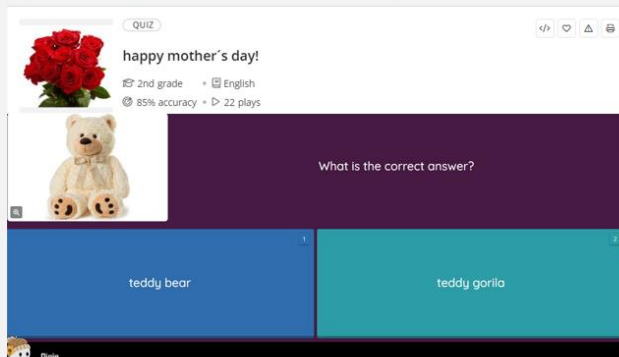
Додаток К

Види тестових завдань закритого типу на платформі Quizizz (Wayground)

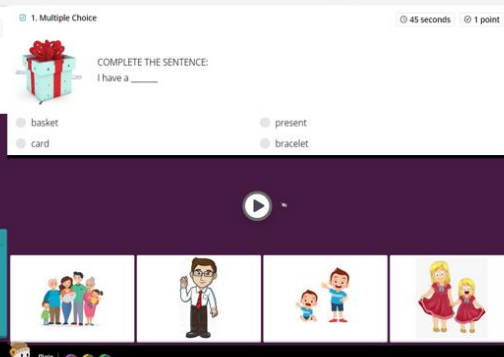
➤ Можна створити наступні типи та види тестових завдань на контроль сформованості ЛК:

Закритого типу:

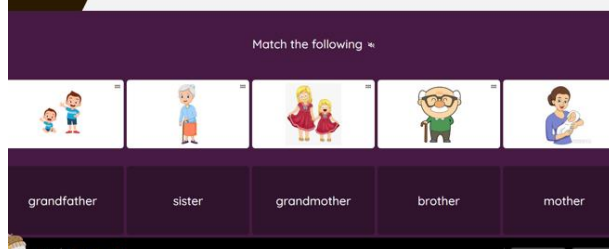
а) Альтернативного вибору

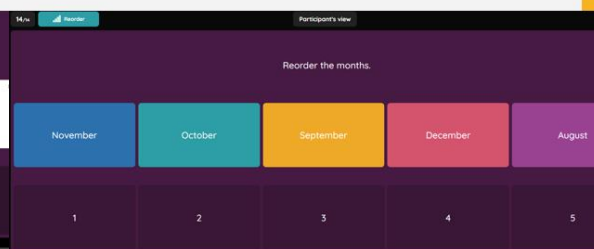
б) Множинного вибору

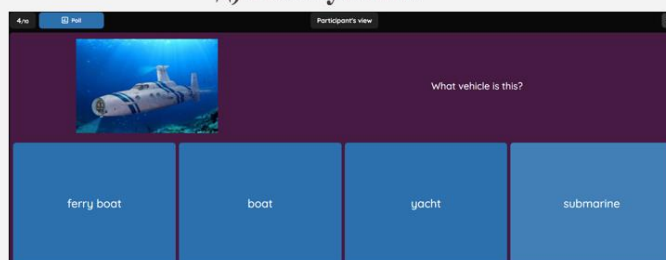
в) Перехресного вибору

г) На упорядкування

д) Голосування

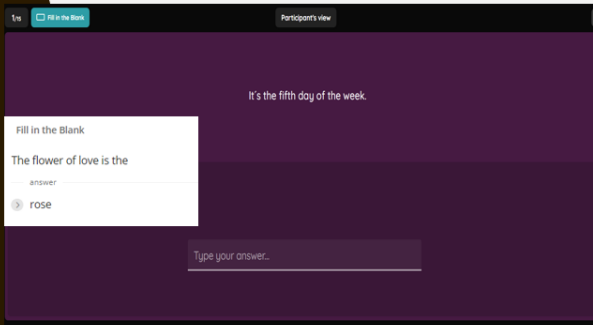
Джерело: розроблено автором у результаті аналізу функціоналу платформи Quizizz.

Додаток Л

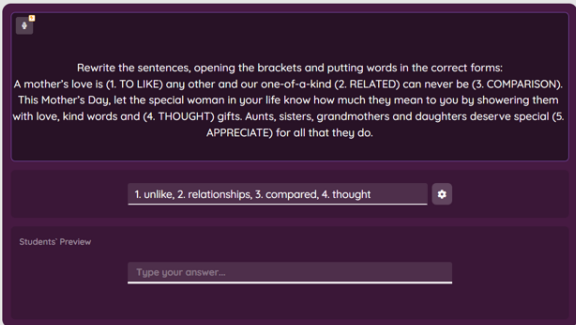
Види тестових завдань відкритого типу на платформі Quizizz (Wayground)

Відкритого типу:

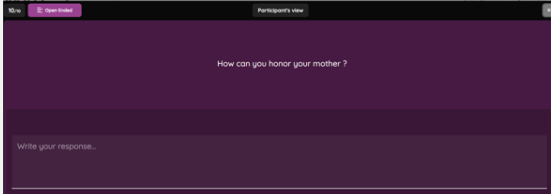
а) На завершення

б) На трансформацію

в) З розгорнутою відповіддю

Джерело: розроблено автором у результаті аналізу функціоналу платформи Quizizz.

Додаток М
Матеріали підручника “Focus 3, 2nd edition” by Pearson
до уроку «It’s just a game. Sport»

It's just a game

You can't score if you don't shoot.
A proverb

B B C

THE BRUJAS

 Watch the BBC video.
For the worksheet, go to page 118.

2.1

VOCABULARY

Sport • phrasal verbs • collocations
• people in sport

I can talk about sports.

SHOW WHAT YOU KNOW

1 Add the verb **do**, **go** or **play** to each list of sports/forms of exercise.

1 _____ badminton, basketball, ice hockey, table tennis, volleyball, American football

2 _____ kayaking, cycling, rowing, sailing, skating, skiing

3 _____ aerobics, athletics, boxing, judo, karate, yoga

2 SPEAKING Add any other sports you know to the lists. Then discuss the questions.

1 What other sports do you do, go, play (or watch)?

2 Which sports do you do on a court, a course, a pitch, a rink, a track or in a ring?

3 Which are individual sports and which are team sports?

4 What do you call the people who do these sports?

basketball – basketball player cycling – cyclist
athletics – athlete

VIDEO

6.5

- 3 Read the blog post and comments. Then write your own comment and compare it with a partner.
- 4 **SPEAKING** Discuss these choices. Which do you prefer and why?
- 1 individual sports or team sports?
 - 2 indoor sports or outdoor sports?
 - 3 winter sports or summer sports?
 - 4 doing sport or watching sport?
 - 5 sport or no sport?

SPORTING QUESTIONS

Following news this week that the total number of teenagers taking up team sports has fallen, we're asking why so many people prefer individual sports. Sure, there are advantages: if you work out at the gym, you **burn off** calories and keep in shape and do it at a time that is convenient for you. But what about the friendship and the feeling of togetherness you get when you play for a team?

Are you a team player or do you prefer to do it alone? Here's what our readers said.

Jordan, 16

Not everyone has the confidence or the ability to participate in team sports. I'm 16 and I like **taking on** new challenges, but I'm not good enough to **get into** my school football team.

Jack, 17

When I play tennis, it's just me against my opponent – it's quite lonely without teammates. When I'm preparing for a competition I just see my coach. When I compete in a tournament and I beat an opponent, there's just my family to **cheer me on**. I love tennis, I love winning matches, but I miss the sense of belonging you get in a team.

Sherri, 16

I prefer team sports, but sometimes it's difficult when you **let your team down**. Last year, I had such a lot of school work that I had to **drop out of** my basketball team halfway through the season. I felt terrible.

Megan, 17

I do an individual sport, karate, but I feel part of a team and I'm motivated to score points for my club. I **go in for** competitions, and when I came first recently, I felt it was for the club, not for myself. With the trainers, other club members and supporters, it's like a big family.

Go to WORD STORE 2 page 5

WORD STORE 2A Phrasal verbs

- 5 **1.18** Complete WORD STORE 2A with the base forms of the phrasal verbs in red in the blog. Then listen, check and repeat.
- 6 **SPEAKING** Complete the questions with the verbs in WORD STORE 2A. Then ask and answer.
- 1 Are you somebody who likes to _____ on a challenge?
 - 2 What do you shout when you _____ your team on?
 - 3 Do you think a national team _____ the country down when it loses?
 - 4 Have you ever had to _____ out of a team for any reason?
 - 5 Which school team is it easiest to _____ into?
 - 6 Does your school _____ in for many inter-school competitions?
 - 7 What is the best type of exercise to _____ off calories?

WORD STORE 2B Collocations

- 7 **1.19** Complete WORD STORE 2B with the underlined words in the blog. Then listen, check and repeat.
- 8 **1.20** Put the lines of one person's views about sport in the correct order. Then listen and check.
- 1 I'm not into competitive sport. I'll never **break**
☐ **a goal!** I like being healthy and **keeping**
☐ **first.** I've seen men cry when the opposing team **scores**
☐ **a prize** for sport. In fact, I usually **come**
☒ **a world record**, and I'm sure I'll never **win**
☐ **last** in races and if I'm in a team we always **lose**
☐ **in shape.** But I don't need to **beat**
☐ **the match.** I don't understand people who need to **come**
☐ **my opponent** – I'm happy just to take part.
- 9 **SPEAKING** Discuss which is more important: to win or to take part?

WORD STORE 2C People in sport

- 10 **1.21** Match the pictures in WORD STORE 2C with the words in the box. Then listen, check and repeat.
- 11 Complete the sentences with the words in WORD STORE 2C.
- 1 We play for the same team. He's my _____.
 - 2 I have a whistle, a red and a yellow card. I'm a _____.
 - 3 I organise training and help you improve. I'm your _____.
 - 4 I follow my team everywhere. I'm their biggest _____.
 - 5 I play against you. I want to beat you. You're my _____.
 - 6 I buy a ticket and watch the game. I'm a _____.
- 12 **SPEAKING** Work in pairs. Student A: think of a sport. Student B: use the vocabulary from the lesson and ask twenty yes/no questions to find out the sport your partner is thinking of.

B: Is it a team sport? A: Yes.

Додаток Н

Вигляд укладеного поточного тестового контролю за темою
“It’s just a game. Sport” на платформі Quizizz

WAVGROUNd Worksheets
formerly Quizizz

Sport • phrasal verbs • collocations • people
in sport

Total questions: 18

Worksheet time: 23mins

Instructor name: Лілія Б

Name

Class

Date

1. Organize types of sport into the right categories

Categorize the following

Badminton

Basketball

Ice Hockey

Table Tennis

Volleyball

Football

Kayaking

Jogging

Cycling

Rowing

Skiing

Aerobics

Gymnastics

Judo

Karate

Yoga

Go

Do

Play

2. Boxing takes place in a ____.

a) ring

c) rink

b) course

d) field

3. Ice hockey is played on a ____.

a) rink

b) ring

c) course

d) court

4. Match the phrasal verbs with their meanings.

go in for ☉

☉ become interested in

cheer sb on ☉

☉ start doing

drop out of ☉

☉ encourage

get into ☉

☉ disappoint

let your team down ☉

☉ stop participating in something

5. Fans shouted to ____ their team ____.

a) take ... on

b) drop out of

c) cheer ... on

d) let ... down

6. Last season I set myself an astonishing goal: to (a) _____ in the 400 metres. In the semi-final I knew I had to (b) _____ to reach the final. During the final we created several chances but couldn't (c) _____ before half-time. As a result, we eventually had to (d) _____ 0-1. Still, the hard work paid off later: at the city championships our team managed to (e) _____. It's funny to think that at the start of the year we used to come last in most races, but now our mindset is completely different.

Choose from the below words

Break A Record

Beat My Opponent

Lose The Match

Score A Goal

Come First

Set A Time

Make A Goal

Face My Opponent

7. Complete the sentence with the correct form of the word in brackets.

His performance in the _____ (COMPETE) surprised everyone.

Ans. _____

8. Complete the sentence with the correct form of the word in brackets.

She is a national _____ (WIN).

Ans. _____

9. Complete the sentence with the correct form of the word in brackets.

Our _____ (OPPOSE) was strong, but we never gave up.

Ans. _____

10. Last weekend our school team was [1. (a) _____] the city champions. The fans came to [2. (b) _____] us [3. (c) _____] and we managed to [4. (d) _____] in the first half. If we keep training, we might [5. (e) _____] next time!

Choose from the below words

Takeing On

Cheer

On

Score A Goal

Come First

11. Fill in the Blank: The football player managed to _____ the goal in the first half.

Ans. _____

12. Fill in the Blank: I work out in the gym regularly to keep in _____.

Ans. _____

13. Fill in the Blank: I had to _____ my volleyball team because my friends stopped playing it.

Ans. _____

14. Fill in the Blank: I've just joined a new football club, and next week we're going to _____ the local champions..

Ans. _____

15. Choose the correct verb:

We _____ swimming every winter.

a) do

b) make

c) play

d) go

16. Choose the correct verb:

She _____ gymnastics at the local club.

a) plays

b) goes

c) does

d) makes

17. Complete ONE (на вибір) sentence starter with your own ideas. Use at least one word/phrase from the word bank in each sentence.

1. This year I decided to _____ because...

(use: *get into / go in for + a sport*).

,OR

2. To _____, I usually...

(use: *keep in shape / burn off calories*)

18. Draw how you **feel** after **finishing** the test.

Додаток П

Розробка тестового завдання закритого типу перехресного виду на співставлення фразових дієслів із визначеннями

Wordwall Create better lessons quicker

Community My Activities My Results Create Activity 21bardakova...

0:04

go in for

take on

let down

get into

burn off

drop out of

cheer on

to compete against someone or face an opponent in a match or challenge

to fail to support your team or fulfil a responsibility, causing disappointment

to stop participating in a race or competition before it is finished

to start doing or regularly practice a sport or activity

to encourage someone loudly during a game or competition

to use up energy through physical activity so that the body spends calories

to become interested or involved in a sport or activity

Submit Answers

Match phrasal verbs with their definitions

Share

Switch template

Match up

Find the match

Quiz

Speaking cards

Spin the wheel

Show all

Джерело: розроблене автором на основі матеріалів із підручника Focus 3, 2nd edition by Pearson. URL: <https://wordwall.net/resource/103539259>

Додаток Р

Список запитань для усної бесіди з тестованими після проходження тесту

1. Які загалом враження щодо тесту? Що сподобалося / що дратувало? Який момент запам'ятався?
2. Чи були інструкції та формулювання зрозумілими? Де саме довелося перепитувати або здогадуватися?
3. Де ви відчували найбільшу складність?
4. Як ти почував/лася під час тесту? Чи була тривога, поспіх, нудьга? Що допомогло або завадило зосередитись?
5. Що б ти змінив/ла в цьому тесті наступного разу? Завдання, час, підказки, порядок складності, формат перевірки — що і як саме покращити?

АНОТАЦІЯ

Бардакова Л.В. Тестовий контроль рівня сформованості англомовної лексичної компетентності учнів старшої школи з використанням інтерактивних навчальних платформ.

Метою магістерського дослідження є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка методики використання інтерактивних навчальних платформ для тестового контролю англійськомовної лексичної компетентності учнів 10 класу. У роботі проаналізовано теоретичні основи тестування лексичної компетентності школярів, визначено основні переваги й недоліки тестового контролю, а також враховано вікові та психологічні особливості старшокласників. На основі порівняльного аналізу популярних онлайн-платформ обґрунтовано вибір платформи **Quizizz** та розроблено комплекс тестових завдань з теми «It's just a game. Sport». Проведено пробне навчання за участі контрольної та експериментальної груп, яке підтвердило ефективність запропонованої методики: інтерактивне онлайн-тестування забезпечує не нижчий рівень засвоєння лексики, ніж традиційні форми контролю, і водночас підвищує мотивацію та активність учнів. Результати дослідження можуть бути впроваджені в практику навчання для підвищення якості контролю іншомовної лексичної компетентності з використанням ІКТ.

Ключові слова: лексична компетентність, тестовий контроль, тестові завдання, гейміфікація, онлайн-платформа Quizizz, старша школа.

ABSTRACT

L. Bardakova. Test-Based Assessment of Senior High School Students' English Lexical Competence Using Interactive Learning Platforms.

The aim of this master's thesis is to theoretically substantiate and experimentally verify a methodology for using interactive educational platforms in the test-based assessment of English lexical competence among 10th-grade students. The research analyzes the theoretical foundations of lexical competence testing, identifies the main advantages and limitations of test-based assessment, and takes into account the age-related and psychological characteristics of senior school learners. Based on a comparative analysis of popular online platforms, the choice of Quizizz is justified, and a set of test tasks on the topic "*It's just a game. Sport*" is developed. A pilot teaching experiment involving a control and an experimental group confirmed the effectiveness of the proposed methodology: interactive online testing provides a level of vocabulary mastery that is not lower than that achieved through traditional paper-based assessment, while significantly increasing students' motivation and engagement. The results of the study can be implemented in educational practice to improve the quality of assessing learners' lexical competence through the use of ICT tools.

Key words: lexical competence, test-based assessment, test tasks, gamification, Quizizz online platform, senior school.